FRAȚI ROMÂNI,

De aproape 40 de ani, poporul român geme sub jugul celei mai diabolice tiranii pe care a cunoscut-o istoria. In timp ce "Declarația universală a drepturilor omului" luminează veacul nostru, poporul român a avut și are parte numai de mizerie și de teamă.

Teroarea a atins limite demențiale prin întemnițarea a sute de mii de Români care au refuzat orice colaborare cu ucigașii neamului nostru.

Un mare număr dintre cei arestați dorm în gropile comune ale închisorilor și lagărelor de muncă forțată. Păgânii le-au furat și dreptul la o cruce.
Supraviețuitorii închisorilor poartă răni sufletești și trupești fără leac. Brațul ucigător al Securității veghează și azi deasupra capetelor lor.

Oameni nevinovați zac și azi în închisori și azile psihiatrice, alții sunt asasinați.

Deoarece deținuții politici sunt cei mai oropsiți dintre Români și deoarece nu există familie care să nu fi fost îndoliată de martirajul unui deținut politic, propunem ca Românii din exil să declare anul 1983 "ANUL DETINUTULUI POLITIC ROMAN".

In acest scop, apelăm la toți refugiații care au rămas credincioși numelui de Român și sufletului românesc să înceapă o campanie vehementă de informare a opiniei publice occidentale asupra soartei tragice a deținuților politici români.

Ii chemăm să se adreseze "Națiunilor Unite" și altor organisme internaționale, conducătorilor de țări occidentale, reprezentanților aleși, savanților, artiștilor, scriitorilor, ziariștilor, opiniei publice, prin scrisori, manifeste, conferințe, manifestații cu colectare de semnături, presă, radio, televiziune, cerându-le ca în cadrul unei acțiuni de solidaritate umană să se intervină pentru:

1. Eliberarea deținuților politici români din închisori și azile psihiatrice.
2. Amnistierea tuturor deținuților politici.
3. Repunerea lor în toate drepturile.
4. Incetarea anchetelor, perchizițiilor și a altor metode de terorizare a foștilor deținuți politici.
5. Considerarea anilor de închisoare ca ani de vechime în muncă.
6. Acordarea de pensii părinților celor morți în închisori.-

Frați Români! Să nu uităm niciodată versurile lui Octavian Goga, din poezia Rugăciune:

"In veci spre cei rămași în urmă,

Tu, Doamne, văzul meu îndreaptă".

Cu ocazia "Zilei Eroilor", Sâmbătă 18 Iunie 1983, Românii din lumea liberă, indiferent de apartenența lor politică, vor face un pelerinaj la "Cimitirul Eroilor Români" dela Soultzmatt (zona Strasbourg).

La orele 13 se va oficia și un parastas pentru deținuții politici morți în închisorile comuniste.

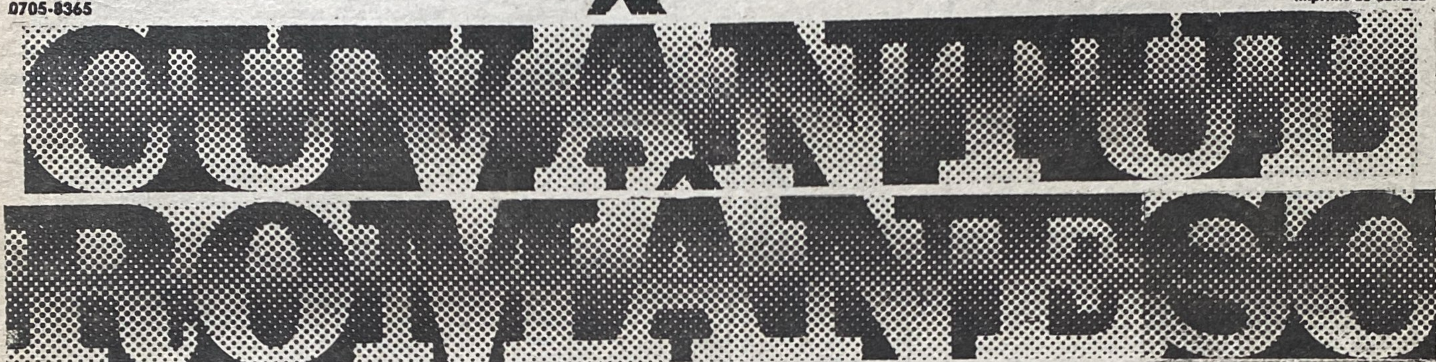
Dumnezeul părinților noștri să vă binecuvânteze!

Comitetul pentru amnistierea deținuților politici români:

Remus Radina, Cicerone Ionițoiu, Vladimir Boutmy de Katzman, Ovidiu Borcea. □

ISSN
0705-8365

Printed in Canada
Imprime au Canada

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD
ANUL 8 Nr. 81 -IANUARIE 1983- PUBLICAȚIE LUNARĂ DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU
CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA DE SUD, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ITALIA, MONACO, OLANDA, ROMANIA, YUGOSLAVIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, NOUA ZELANDA

"CONTRACTUL SECOLULUI" ȘI SCLAVAJUL

Eugen BÂRSAN

"Contractul Secolului" privește gazul metan siberian, exportul lui în Europa occidentală, și construirea unei conducte care să-l ducă acolo. Părțile lui sunt Rusia și țările mai proeminente din Europa Occidentală, care vreau gaz siberian și totodată mai vreau și să ajute la construirea gazoductei. Acest contract e denumit astfel din cauza importanței economice și politice ce i se dă, la care în chip sigur se mai adaugă și controversa iscată între America care nu vede cu ochi buni acest proect și partenerii ei din Europa care sunt pentru el.

In miezul controversei e justificata îngrijorare că ceea ce e bun pentru Rusia nu poate fi bun și pentru Europa. In plus ar mai fi și serioasa problemă de etică politică pe care o ridică masiva susținere economică a unui stat ca Rusia Sovietică care subminează și amenință zi de zi existența lumii libere, și care nu vrea să recunoască drepturile fundamentale umane.

In legătură cu aceste drepturi, Asociația Internațională a Drepturilor Umane (AIDH) cu sediul la Frankfurt, a trimis în decursul anului trecut Sefilor de state din Europa Occidentală asociate la "Contractul Secolului", un dosar doveditor că la lucrul de construire a gazoductei transiberiene sunt folosiți deținuții politici din gulagurile locului, și că astfel gazoducta din "Contractul Secolului" e o lucrare executată de sclavi.La baza acestui dosar sunt documentele trimise în Vest de Youri Belov, un profesor Rus care din 1977 e condamnat și deportat în Siberia pentru activitățile lui din "Comitetul Helsinki". Aceste documente probează faptul că zeci de mii de deținuți politici sunt constrânși să presteze muncă de sclavi pentru gazoductă, în cele mai inumane condiții. In această privință până acuma e vorba de deținuții din nouă lagăre, dintre care chiar și unul de femei în regiunea Yamal. O regiune care se zice că ar avea cel mai mare zăcământ de gaz metan din lume.

In ultimul timp această problemă a fost reluată în Germania federală, în Olanda și chiar în fața unui sub-comitet parlamentar din Washington. Concluziile sunt indiscutabil clare, atât în America cât și în Europa de Vest, că Rusia folosește prizonierii politici

Continuare în pag.3

O SUGESTIE PRAGMATICĂ

M. F. ENESCU

De când există Exilul, adică de peste 35 de ani, auzim periodic mai de pretutindeni, un îndemn la unire. Cam tot depe atunci am căutat să arătăm ce înseamnă unitate, că toată lumea la un loc nu e posibil, că dacă prin excepție s'ar ajunge la o aglomerare globală, riscăm imobilism și anarhie. Am încercat să definim ce înseamnă unitatea efectivă, prin afinități și inter-selecție, unitatea de eficiență, dar care să știe să asigure un consens generalizat în diasporă.

Nu este însă mai puțin adevărat că Românii exagerează tendința centrifugală. Mi-aduc aminte ce-mi spunea prin 1950 un diplomat remarcabil dela Ambasada Americană din Madrid, al cărui nume îl găsim în "Jurnalul european" al lui Sulzberger: "Este teribil cât de dezuniți sunteți Dumneavoastră, Românii! Nu se poate lucra cu Dumneavoastră" ! La replica mea că și alte emigrații sunt dezunite, mi-a răspuns: "Da, este adevărat, dar la fiecare din ele găsim un grup destul de consistent cu care putem lucra". Si în adevăr, grupurile românești se sfâșiau cu atâta sălbăticie încât se desființau unele pe altele în considerația forurilor occidentale.

Toate grupările și persoanele cunoscute pe atunci, au dispărut de pe scenă. Au apărut altele noi, cu mai puțin renume. Dar năravul a rămas același, adică interdevorarea. Așa nici acum nu oferim grupul suficient de consistent, pentru a fi luat în seamă de oficiile internaționale.

Si cu toate acestea spre deosebire de anii 1950, într'un moment de iluminare, mai multe elemente din Exil au găsit formula pluralistă justă, cu o denumire simplă și compactă, Consiliul Național Român, care să integreze suficiente forțe reprezentative pentru a fi susținute de Români și de Cercurile străine.

Si Consiliul Național Român a fost lovit din toate părțile, dela stânga la dreapta. Aceste lovituri din afară nu ar fi avut cine știe ce efecte fără complicații interne. Discordiile dinăuntrul Consiliului, i-au redus considerabil acțiunea internă și externă. Dar Consiliul Național Român s'a situat dintr'un început în centrul Exilului. Poziția lui are suficientă greutate chiar statică, pentru ca să poată fi înlocuită.

Intre timp au mai apărut și alte organizații sau proecte de organizare care să substitue ori să depășească C.N.R. în Diasporă. Impulsurile centrifuge presează astfel la dezmembrarea Exilului. In această stare de destrămare trebue negreșit să punem stavilă exagerării centrifugale. Se apropie momentul obiectiv pe plan românesc și internațional care impune concentrarea și nu dispersarea forțelor naționale.Ne-am gândit deci cum ar fi posibilă o contribuție pragmatică la un minimum de coexistență productivă între diferitele tendințe culturale și politice. Vom reproduce în consecință o "sugestie" dintr'o scrisoare către o persoană reprezentând una din aceste tendințe. Iată "sugestia" și pe ce se sprijină.

Din convorbiri cu unii și cu alții, ar reieși că nu ar fi exclusă posibilitatea teoretică a unor raporturi de vecinătate corectă între diferitele tendințe. S'ar părea deci că ne aflăm în preajma unui moment de mai bună dispoziție în Exil. Acest moment ar putea fi folosit. Cum? Ne dăm bine seama că negocieri "ex-abrupto" între diversele poziții cristalizate din divergențe și rivalități, nu ar duce, destul de probabil, la un rezultat satisfăcător. Ne-am gândit atunci la un altfel de procedeu, pragmatic și evolutiv în timp. In practică am vedea întâlnirea câtorva persoane reprezentative și active din partea fiecăreia din cele cinci-șase tendințe, în ceea ce am numi un "Oficiu Consultativ". Am evitat cu grijă termenul de "Comitet", "Comisie" sau altul care ar presupune un angajament formal, direct și imediat. "Oficiul" consultativ și nu deliverativ, implică "studii" în primul rând. Misiunea "Oficiului Consultativ" ar fi deci să studieze diferite aspecte și probleme de actualitate cu privire la ce **este românesc sau are repercursiuni asupra intereselor românești.** In același timp el ar urmări posibilitatea de apropiere între diferitele grupări. In acest fel s'ar ajunge poate progresiv la o cooperare mai organică în Exil.

"Oficiul Consultativ" s'ar întruni de câte ori este nevoie,dar cel puțin la trei luni. Ordinea în discuții va fi pusă de un "moderator" prin rotație. Un secretar ar ține corespondența și ar menține legătura cu "Oficiul".

Continuare în pag.3

editorial

UNDE SUNT INTELECTUALII ROMÂNI ?

Guvernul comunist dela Bucureşti apare, în istoria poporului român, ca un fenomen care nu poate fi explicat după principiile logicei contemporane.

Este vorba de un caz de patologie politică, care nu îşi are explicaţia şi legitimitatea firească în dezvoltarea normală a istoriei româneşti. Comunismul românesc, împreună cu Ceauşescu, sunt apariţii absurde, ciudate şi inexplicabile în viaţa istorică a ţării. Nu este posibil să înţelegi pe Ceauşescu, sub nicio formă, în stăruinţa lui de a se menţine la conducerea Statului, după nesfârşite experienţe nereuşite, în toate domeniile.

Toată politica comunistă, internă şi externă, din România de după 1945, a falimentat total şi irecuperabil. Cu toate acestea, Ceauşescu şi partidul continuă să exercite "tirania incompetenţei" şi a "relei credinţe" în viaţa românească.

Tara a fost secătuită de resursele ei naturale; poporul a fost văduvit de toate drepturile sale, şi trăieşte sub o teroare permanentă: energiile creatoare sunt înăbuşite şi lumea românească se găseşte în stare de prizonerat fară leac şi fără condiţii umane de existenţă.

Guvernul comunist nu poate crea o societate românească, bazată pe legile morale şi pe conştiinţa unei demnităţi umane. El a dovedit, de-a lungul anilor, incapacitatea sa de a conduce o ţară. O incapacitate morală, tehnică psihologică, politică şi ideologică.

In faţa tuturor dezastrelor, pe care le-a cunoscut ţara, ca rezultat al experienţelor comuniste, Ceauşescu şi banda lui de "incompetenţi şi impotenţi" politici, continuă să se menţină "la putere". Si nu există nici un semn al unei reacţiuni, fie în sânul partidului, fie în cadrul social.

In sânul partidului, nu poate exista o reacţiune faţă de starea actuală de lucruri, pentrucă partidul nu este decât o adunătură de indivizi imorali, incompetenţi şi aventurieri de calitate inferioară. Mai ales, astăzi, după trei decenii de falimente grandioase ale partidului comunist.

Ne gândim cu groază la intelectualii români care sunt membri ai partidului comunist sau se menţin în rezervă şi pasivitate, pentru a-şi salva propria lor existenţă, şi fac tot felul de compromisuri cu comuniştii. Adevărata trădare a intelectualilor români este pasivitatea lor, în complexul de azi al vieţii româneşti. Poate aşa este bine, după vederile unora. Dar, ne întrebăm dacă nu există nimeni care să înfrunte pe Ceauşescu şi clica lui de impotenţi.

Si-a pierdut România luciditatea, curajul şi combativitatea intelectuală? Cum este posibilă existenţa prelungită a unei conduceri exercitată de oameni incapabili să gândească, să scrie, să citească şi să conducă?

Ni se va răspunde că, aceasta este esenţa dictaturilor, a regimurilor comuniste, şi că prezenţa sovietică asigură dominaţia comuniştilor români. Este însă o explicaţie pe care o avem cu toţii la îndemână, dar nu completă. Naţiunile au dreptul la viaţă şi libertate şi, ele, luptă pentru libertate şi existenţă şi în această luptă istorică, intelectualii pretutindeni joacă un rol de frunte. Unde sunt, azi, intelectualii români ? Nu ne gândim la "dizidenţe" fragile şi minore, ale unora sau altora, ci la curajul deschis al acelor care îşi asumă răspunderea unor confruntări decisive, fără teamă de riscuri, oricare ar fi ele. Confruntări care să zguduie din temelii şandramaua proletariată de cea mai joasă calitate şi mediocritate a lui Ceauşescu şi a partidului comunist român.

George BĂLAŞU

TREIZECI DE ARGINŢI

Emil DUMITRACHE

Trădarea a însoţit comunismul încă dela apariţia sa. Nu mă refer la cei care s'au trezit din somnul raţiunii lor mai devreme sau mai târziu. Epitetul de trădător a fost copios aruncat de către comunişti în capul oricui s'a opus ideii de comunism în sine, or celor ce pretind a o aplica. Patriotismul însuşi, mai ales el, a fost etichetat ca o trădare a "unităţii internaţionale a proletariatului", numai trădarea tatălui de către fiu nu a fost trădare ci "act patriotic", trădătorului fiu ridicându-i-se statuie de bronz.

Adunătura de nemernici care se autointitulează "autentici şi unici reprezentanţi ai poporului" târăsc ţara prin lipsuri, mizerii, foame, teroare şi umilinţe de tot felul. Si tot ei mai au încă neruşinarea de a eticheta ca "trădător care se vinde pe treizeci de arginţi" pe oricine se opune lor, în pofida faptului că cei care-şi primesc pe loc arginţii nu sunt "trădătorii de ţară" ci cei ce se înscriu în partidul comunist. Este un fapt care nu mai necesită să fie demonstrat, că sansele de a-şi îmbunătăţi viaţa ale membrilor partidului comunist se înzecesc în comparaţie cu restul poporului, că "apartenenţa la partid" aduce cu sine imediate şi substanţiale avantaje de tot felul, că adevărata trădare a neamului este copios răsplătită de comunism, tocmai pentrucă singura putere de atracţie a comunismului sunt cei TREIZECI DE ARGINTI luaţi dela gura altora, într'o societate ce se vrea egalitară, şi în care zice-se s'a desfiinţat exploatarea omului de către om.

In ultimul timp, epitetul de trădător este folosit exclusiv pentru uz intern, numai în ţară. Peste hotare, epitetul a fost înlocuit cu acela de dizident, prin care se încearcă a se spune că oponenţii comunismului nu sunt realmente oponenţi ci nişte "foşti tovarăşi de drum" cărora nu le-au fost deajuns numai cei treizeci de arginţi cu care "apartenenţa la partid" i-a răsplătit. Că unii din cei numiţi azi dizidenţi n'au avut nimic de-a face toată viaţa lor cu comunismul, nu contează. Ce contează este ca ei să fie stropiţi cu noroi şi AICI.

Si totuşi sunt unii care au încasat arginţii dela partid şi încă alţi arginţi când au schimbat partidul pentru occident. Aceştia sunt cei care au încasat SASEZECI DE ARGINTI.

□

CĂTRE REDACŢIE

* LIÈGE - BELGIA - Citind în numărul din luna Iulie al ziarului "Cuvântul Românesc" articolul intitulat "Viitorul organizării românilor liberi", îmi permit să vă trimit câteva comentarii pe marginea acestui subiect atât de discutat de noi toţi cei aflaţi în lumea liberă.

Viitorul şi posibilităţile concrete ale organizării românilor liberi sunt probleme permanente actuale care au suscitat şi vor continua să suscite nenumărate comentarii şi luări de poziţie.

Si totuşi există câteva elemente în esenţă obiective, dar pe care nu mă pot abţine de a le analiza în mod subiectiv, aşa cum fac de altfel toţi cei ce poartă în piept o inimă română plină de idealism şi speranţă.

In primul rând ar trebui să lămurim în ce măsură românii liberi sunt într'adevăr liberi. Este adevărat că legile ţărilor în care ne aflăm sunt foarte deosebite, dar toate au în general la bază respectul drepturilor omului precum şi interzicerea... oricărei activităţi politice tuturor acelora care au evadat din raiul comunist!! Presupunând că raţiunile unei asemenea legislaţii ar putea fi înţelese şi acceptate, mai rămân de analizat celelalte constrângeri care handicapează activitatea politică a compatrioţilor noştri din exil.

Ca să încep cu categoria celor mai năpăstuiţi, mă voi referi la aceia dintre noi care mai au rude în România . Aceştia sunt şantajaţi, fie şi numai indirect sau subconştient de lacheii regimului comunist. Este vorba de şantajul clasic: "dacă vrei să-ţi mai vezi fiul, sora, etc. atunci spune-i să tacă din gură", "dacă vrei să-ţi mai vezi soţul, spune-i să colaboreze cu noi". Este cert că toţi cei care au trecut prin asemenea situaţii sunt în măsură să mai adauge şi alte exemple de ticăloşii prin care se încearcă subminarea activităţii politice a exilului dacă nu chiar implantarea unor noi agenţi potenţiali.

Din nefericire, mai există şi printre noi asemenea persoane slabe, care, cedând dorului, presiunilor sau intereselor mărunte îşi petrec astăzi zilele în spatele gratiilor lumii libere pe care au încercat s'o vândă. Bine ar fi dacă astfel de greşeli ar putea fi prevenite printr'o campanie de informare obiectivă în care patima specific omenească ar lăsa locul unor explicaţii logice şi juridice.

Trecând în continuare la o altă categorie a compatrioţilor noştri, ar trebui mai mult sprijiniţi aceia cărora frica de miliţia politică le-a pătruns până în adâncul sufletului. Printre altele, mă refer la aruncarea unor afirmaţii de genul: "un accident se poate aranja", sau "crezi că tei vei putea ascunde undeva?", afirmaţii care mi-au fost şi mie făcute şi care la timpul lor m'au impresionat destul de puternic.

Nu-i putem uita nici pe aceia dintre noi care după ani de chinuri în spatele cortinei de fier, odată ajunşi în lumea liberă, nici nu vor să mai audă de România. Aceasta nu este în general decât o atitudine izolată şi trecătoare, dar dăunătoare activităţii noastre în care introduce o notă de defetism.

In acest context trebue revenit la rolul şi datoria presei româneşti libere. Sunt foarte mândru că în casa noastră acest ziar se află la vedere. Am constatat astfel cu mare bucurie cum printre prietenii noştri, în special cei mai tineri, a crescut spiritul combativ şi dorinţa de a cunoaşte trecutul adevărat în locul celui răstălmăcit de manualele din şcoală.

Radu NICOLAE

* HAID, AUSTRIA - Primind cu o deosebită regularitate toate numerele ziarului Dvs., C.R., vă sunt recunoscător şi ţin să vă mulţumesc din inimă atât Dvs., cât şi colaboratorilor care vă ajută la editare.

Cu precădere ţin să vă anunţ că articolele Dlor Cicerone Ioniţoiu, Emil Dumitrache şi Ion Boieru sunt de fiecare dată deosebit de interesante, prin faptul că ating probleme fierbinţi şi actuale din ţară, unde totul merge din rău în mai rău.

Pentrucă şi eu sunt cumva la curent cu cele ce se întâmplă în ţară, aş dori să scriu o scurtă scrisoare deschisă către dinastia Ceauşescu, pe care dacă dispuneţi de spaţiu, v'aş ruga s'o publicaţi.

Aducând întreaga populaţie a României la starea de dobitocie, aşa cum prevedeau nomenclaturile partidului pe care îl conduci, poţi răsufla uşurat că ai creat o nouă epocă: cea de aur, aşa cum de altfel o trâmbiţezi la fiecare miting. Foarte puţin adevărat, şi puţini mai cred, această "epocă de aur" nu a fost pentru popor, a fost pentru dinastia pe care o conduci: Ceauşistă.

Te-ai aşezat, sau mai bine zis cocoţat în vârful piramidei, presărându-ţi calea cu crime, cu teroare, cu foamete, înconjurat de lachei (securişti asasini), pentru ca apoi să pui ţara amanet pentru o industrie care nu produce, pentru o industrie falimentară.

Poate că făcând o industrie nu ai procedat rău, dar dacă toate miliardele de dolari luaţi împrumut dela băncile ţărilor din Vest ar fi fost investite şi în agricultură, situaţia ar fi fost desigur cu totul alta.

Dar nu ai făcut aşa. Ti-ai propus, jumi-juma, ţi-ai trimis odraslele la şcoli înalte, ai acaparat monumente istorice, făcându-le proprietate privată, ţi-ai construit la comandă avioane, helicoptere şi iahturi, te-ai înconjurat de asasini plătiţi în valută.

In tot acest timp ai dat uitării neamul din care te tragi, şi zău, înclin să cred că locul tău de baştină nu este Scorniceştiul, ci cred că autobiografia îţi este tot atât de falsă precum te porţi faţă de popor.

Ai desfiinţat biserica dar nu a fost destul, mai mult ai încercat să scoţi pe Dumnezeu din inima oamenilor, altă dată evlavioşi, cu o propagandă în care nici câinii nu mai cred.

Mai nou a început să te preocupe şi felul în care trebue umplute burţile celor ce trăiesc în sclavie sub dinastia ta, şi nu aşa ca dela om la om, ci ştiinţific, cu un număr fix de calorii, şi nu mă mir nici eu, nici alţii, că doar ai o soţie chimistă.

Ti-am ascultat discursul cu privire la radicale schimbări în agricultură, în guvern, dar ai omis esenţialul: pe când schimbarea ta şi a dinastiei pe care o conduci, prin liniile trasate de o ideologie tâmpită şi falsă care se chiamă Partid comunist.

Dacă situaţia catastrofală în care ai adus ţara se mai poate numi bunăstare, ridicat nivel de trai, atunci întoarce-te la vechea-ţi meserie de cizmar, căci titlul de preşedinte nu ţi se potriveşte, trimite-ţi cucoana înapoi la vaci, cât timp mai există aşa ceva în ţară, şi lasă-te de politică, căci va veni un timp când un copil te va întreba: "Ce-ai făcut din ţara mea D-le Ceauşescu?"... şi nu ştiu cum te vei bâlbâi pentru a da un răspuns.

Florian FILARET-TAVAGIU

CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOŞTINŢĂ: Ţinem să facem cunoscut că- REDACŢIA ACESTUI ZIAR- Nu împărtăşeşte totdeauna ideile şi punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

Second Class Mail Registration Number 4133

Insemnări pe margine de drum:

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

Nicolae PETRA

Ne găsim cu aceleaşi gânduri rezemate de mâinile ce ţin de tâmple, capul aplecat, cu ochii privind în praful drumului. Si vin numai întrebări. Ce se întâmplă cu cultura românească în exil? Pentruce în afară de prea puţini, nu se mişcă nimeni să spună tare şi răspicat că pentru situaţia noastră - a României ca ţară necăjită şi a noastră ca singurii care putem face ceva pentru ea - activitatea culturală e cu mult mai importantă decât toate încercările de a face grupuri politice, de a face studii complicate despre cum va trebui să fie ţara viitoare, de a striga pe stradă sau prin foi, împotriva celor ce batjocuresc ţara. Cultura este sângele unui popor, este drumul tradiţiei de ieri spre împlinirile de mâine. Este însăşi sufletul neamului, şi pentru cei ce vor să-l distrugă, cel dintâi pas este să ardă cartea.

Cei încuiaţi între graniţele ţării, nu mai au legătura adevărată cu sufletul neamului pentrucă le lipseşte cartea adevărată, iar noi cei ce am putea să o citim şi să ne hrănim din ea, nu o facem fiindcă nu avem cartea.

S'au tipărit, dacă am voi să facem socoteală, destule cărţi în aceşti aproape 40 de ani, dar care retipăriri din comoara literaturii şi istoriei româneşti ? Puţinele care au ajuns să fie tipărite, în câte exemplare s'au tras şi câte s'au cumpărat de cei doritori de ele, atâţi, ignorând însăşi faptul că s'au tipărit aceste cărţi ?

Dintre cele mai bine de 1000 de titluri care au văzut lumina tiparului, vreo 10-20 sunt într'adevăr opere din literatura clasică românească şi mai puţin de 100 opere care rămân, ale scriitorilor români în exil.

Si aceste puţine, nu numai puţine la număr ci şi puţine exemplare trase, n'au ajuns să slujească scopul principal al cărţii, pentrucă nu au circulat, nu circulă, prea puţini ştiu de existenţa lor.

O carte, trebue întâi tipărită, apoi răspândită,şi apoi strânsă în biblioteci unde să poată fi găsită la nevoie de oricine.

S'a ajuns să se facă o excelentă bibliotecă, o avem, dar tipărirea cărţii a fost totdeauna lăsată pe mâna unor oameni cumsecade, care atunci când au avut ceva bani de prisos, au tipărit câte o carte. S'a încercat înfiinţarea de edituri dintre care există încă vreo 2-3 dar pe de o parte fără suficiente mijloace materiale ca să poată împlini un program mai mare şi mai ales fără de sprijinul cititorilor, nu pot ajunge departe. Cum marea majoritate a cărţilor tipărite s'a făcut de indivizi care au tipărit cel mult 2-3 cărţi, răspândirea lor nu a putut să fie făcută într'o formă potrivită.

Iniţiativa asociaţiei Hyperion cunoscută cititorilor Cuvântului Românesc e o operă foarte importantă şi care încearcă să umple tocmai aceasta lacună a răspândirii cărţii şi cele dintâi încercări par a avea excelente rezultate. Dar un rezultat într'adevăr folositor, depinde de împlinirea celui dintâi pas în opera de răspândire a cărţii: tipărirea. Pentru tipărire de cărţi româneşti, avem nevoie de editori care să facă efortul şi sacrificiul de a scoate cărţi şi în acelaşi timp să facă din afacerea lor o întreprindere care să dea rezultate practice. E partea cea mai grea în această acţiune atât de necesară de a da exilului cartea de care are atâta nevoie.

In acest sens, de creatori de mici edituri care s'ar putea dezvolta cu ajutorul nostru al tuturora, poate cel mai activ e Ion Dumitru dela Munchen, care a tipărit câteva zeci de cărţi şi în acelaşi timp se luptă cu greutăţi enorme. Niciunul dintre cei ce tipăresc cărţi româneşti nu aşteaptă să li se dea alt ajutor decât ca să li se trimită costul ei chiar atunci când poate cartea nu e cu totul pe placul cititorului. Cartea e, mai înainte de toate o cale pentru menţinerea drumului vieţii sufleteşti a neamului şi fiecare face ceva, pe măsura în care poate şi toate împreună pot foarte mult.

In lupta românească din exil, cultura este frontul cel mai important şi cartea e arma cea mai puternică cu care putem învinge. Conştienţi de aceasta, fiecare trebue să facă tot ce poate, oricât de puţin sau de mult, pentru cartea românească din exil. □

Paralele între cele două cangrene:

"COSA NOSTRA" ŞI "COSA CEAUŞESCU"

"Cosa Nostra" este cunoscută sub numele de "Sindicatul Crimei" sau Mafia.

"Cosa Ceauşescu este cunoscută sub numele Partidului comunist.

Din motive de securitate "Capo di Capos" al Mafiei încredinţează membrilor apropiaţi din familie, funcţiile înalte din Sindicat.

Din aceleaşi motive "Capo di Capos" Ceauşescu şi-a făcut nevasta Prim Vice-Preşedinte; pe fecior preş. Tineretului; iar restul fraţilor, cumnaţilor şi nepoţilor au împănat guvernul ca stafidele o curcă umplută.

"Cosa Nostra" îşi are originea în Sicilia.

"Cosa Ceauşescu" îşi are originea în Scorniceşti.

Ambele se scriu cu "S" dela scorpioni.

Seful Mafiei, căruia i se mai spune şi "God Father" este protectat de o bandă de măciucari (enforcers) care intimidează, bat şi ucid pe ori cine se opune mafioţilor.

Seful Partidului comunist, căruia i se mai spune şi 'Fiul iubit" este protejat de poliţia secretă care bate, otrăveşte, răpeşte şi trimite în spitale de nebuni pe ori cine încearcă să strănute fără aprobare.

Mafioţii, pentru a-şi masca crimele, suportă organizaţii caritabile, fac donaţii la biserică şi pretind că-s credincioşi.

Ceauşiştii vorbesc de "pace şi bună înţelegere" fac cultură pe calapod, oferă plimbări gratuite şi pretind că-s independenţi.

Pentru menţinerea puterii "Capo di Capos" face schimbări dese în ierarhia Don-ilor. (Câteodată sunt omorîţi, N.R.)

In "Cosa Ceauşescu" asta se numeşte remaniere de guvern urmată de accidente, dare în judecată, etc.

Mafioţii americani au case'n Nord, unde-şi petrec vara; case 'n Sud, unde-şi petrec iarna, au automobile, iahturi şi când se deplasează sunt păziţi de-o gardă personală.

Mafiotul RSR-ului are vile şi palate la Bucureşti, lângă Bucureşti; are vile şi palate la mare, la deal şi la vale şi la munte; are automobile, elicoptere şi când se plimbă armata-i înşirată de-a lungul drumului.

Pentru plimbările în afara hotarelor mafioţii întrebuinţează avioanele comerciale. Ceauşescu are avionul său în exclusivitate 707.

Unii conducători din Sindicatul Crimei au fost judecaţi şi condamnaţi pentrucă au furat bani, măsluit alegerile, bătut şi omorît pe ori cine a încercat să li se opună. In apărare avocaţii mafioţilor, spun că poliţia, FBI-ul, procurorii, etc. sunt contra...muncitorilor.

Românii liberi care denunţă pe God Fatherul Ceauşescu c'a falimentat ţara, a suprimat libertăţile, a distrus Biserica şi a omorît floarea românismului, sunt acuzaţi de scribii mafiei ceauşiste de "nepricepere politică" de 'Isterie anti-românească" şi că ori ce atac împotriva conducătorilor RSR înseamnă "... un act de trădare naţională".

Cititorii au cuvântul:

Cine a introdus teroarea în ţară ?

Cine a înflămânzit neamul ?

Cine-s trădătorii ?

Stroe MOLDOVEANU

"CONTRACTUL SECOLULUI" ŞI SCLAVAJUL

Urmare din pag. 1

la lucrul de construire a gazoductei. Dar partenerii Occidentali din "Contractul Secolului" nu vor săşi deranjeze interesele economice legate de acest contract pe o chestiune de sclavaj, iar pe de altă parte nimeni din Vest nu se poate duce într'o zonă interzisă din Siberia pentru a aduce dovezi în plus de ce se întâmplă acolo. Si totuşi ceva trebue făcut, pentrucă a nu pune principiile înaintea socotelilor economice, înseamnă a face o politică de încurajare a Kremlinului. O politică ale cărei consecinţe se vor putea simţi şi vedea în chip real, de abia după ce gazoducta îşi va împrăştia tentaculele de-a lungul şi de-a latul Europei de Vest. Compresoarele livrate de Vest, vor compresa foarte tare şi asupra ţărilor aprovizionate de gazoducta sovietică.

Fiindcă un important număr dintre prizonierii politici din sclavajul de care vorbim, provin din rândurile celor mai bune elemente ale populaţiilor autohtone din teritoriile ocupate de Ruşi, e logic să ne gândim că şi unii dintre Românii deportaţi din Basarabia şi Bucovina de Nord fac parte din scalvii care lucrează la gazoductă. Dacă Europa Occidentală nu s'a arătat niciodată dispusă să ridice măcar un "deget" pentru ei, iată că se ajunge totuşi la o corelaţie. Ei se sacrifică pe ei înşişi într'o muncă de sclavaj, pentru fericirea pe care Occidentalii o aşteaptă dela gazul siberian.

E de neconceput cum liderii europeni din spatele "Contractului" Secolului "trec cu atâta uşurinţă peste capitolul sclavajului legat de această gazoductă.

"Contractul Secolului" e o altă mare carte pe care Rusia o joacă în acest secol, pentru dominarea Europei. Prima a fost, exportarea ideilor marxiste şi înfiinţarea de partide comuniste satelite dincolo de graniţele ei. Când ea a văzut că această carte nu mai duce la calculele făcute, a păşit la proiectul exportului de gaz de care leagă mai bune speranţe în scopurile implicate. Căci pentru Ruşi gazul metan are şi importanţă de export politic. Si anume se socoteşte că şansele mizate pe exportul lui sunt mai bune, pentrucă în timp ce exportul marxismului e un lucru finanţat de ei, exportul gazului e finanţat de Europa Occidentală.

Fără îndoială că marxismul nu are nimic cu gazul metan, şi nici acest gaz cu marxismul. Insă amândouă au extraordinar de mult de-a face cu Ruşii, care, după cum se vede, dispun de măestria de a face din ele un joc politic "hocus-pocus" de zăpăcire şi captivare a europenilor. □

Eugen BÂRSAN

Casă ţărănească din Ialomiţa

O SUGESTIE PRAGMATICĂ

Urmare din pag. 1

Precizăm că "sugestia" noastră nu încalcă cu nimic rolul integratar al Consiliului Naţional Român. Rostul "Oficiului Consultativ" nu ar fi nici un "Sanhedrin", nici un "Club". El ar fi mai degrabă ceea ce spaniolii numesc "Tertulia", adică o întâlnire regulată voluntară într'un local public între oameni de aceeaşi calitate, care discută liber ce se întâmplă în oraş, în ţară, în lumea întreagă. Dar câteodată din aceste "Tertulii" ies lucruri bune.

Am pus astfel toată prudenţa în termeni pentru a nu lăsa impresia unei alte organizaţii care să le coafeze pe celelalte. In concluzie deci, "Oficiul Consultativ" ne este decât o întâlnire periodică între exponenţii diferitelor tendinţe, în care se schimbă păreri libere, fără atribuţii şi aspiraţii de "postestos".

Ce soartă va avea această pragmatică "sugestie"? Poate bună, poate niciuna! □

M.F. ENESCU

INIȚIATIVA DE SUS ÎN JOS

Sandu DIACONU

Conducerea de partid a constatat cu mirare că cetățenii romani, sunt tot mai puțin receptivi la ideile materialismului dialectic, socialismului și ateismului științific. Iritarea conducătorilor este totuși de înțeles!

Cu cheltuieli și eforturi, demne de o cauză mai bună, campania ateistă se luptă cu morile de vânt, nimeni -nici purtătorii acestei campanii- nu crede în eficiența ei. Câinii latră, caravana trece, credincioșii nu se smintesc în credința lor. Nici nu înțeleg de ce s'a iscat această anticruciadă, atât timp cât credința nu dăunează intereselor partidului și statului. Biserica a rămas mai departe bastionul vieții și moralei în societatea socialistă.

Nici Codul eticii și echității socialiste nu face nici două parale, inițiatorii lui sunt ei înșiși amorali și necinstiți (a se vedea faptele atotputernicilor, începând cu familia "sfântă" și infailibilă plus rudele ei) așa că românul are Biblia drept normă de conviețuire socială.

Teoria "formării omului nou" are ca punct de orientare creșterea și educarea tineretului. În spirit ateist, dispreț față de religie -sub orice formă se manifestă- și adorarea partidului și mai ales a conducătorilor săi. Si cum educația începe în școală, această sarcină ingrată, propovăduirea ateismului, a fost dată pe seama dascălilor. Orele de chimie, fizică, anatomie, botanică, și mai ales istorie și filosofie, sunt orientate în acest sens. Nu mai e necesar să adăugăm instrucțiunile privind orele de dirigenție, interzicerea vizitării unor biserici sau mănăstiri, ca și participarea la serviciul divin, toate sunt pedepsite cu scăderea notei la purtare, iar dascălii sunt pedepsiți prin reducerea salariului și mergând până la desfacerea contractului de muncă. Inchiziția roșie, a mers și mai departe.

In cele ce voi relata nu pot să dau nume -respectivii profesori sunt în mare parte încă în România și ar fi expuși persecuțiilor- dar faptele sunt incredibil de veridice.

Intr'un oraș din Transilvania, capitală de județ, are loc învățământul politic al profesorilor de ec. politică, filosofie și istorie. Invitați de onoare- autoinvitați și supraveghetori - sunt ideologi dela asa zisa academie St. Gheorghiu, în frunte cu ex-rectorul Leonte Răutu. Prezidiul era complectat cu propagandiști dela biroul județean, inspectori și poate și securiști "noii colegi de breslă", cum ne-au fost recomandați.

Cei peste 200 de profesori stăteau liniștiți în sală și-și vedeau de treabă unii citeau gazete, cărți, discutau probleme personale, glumeau, important e că erau prezenți, nu prea manifestau interes față de "onoarea personalitate" care-și depăna cuvântarea plină de citate din opera "inestimabilă", a șefului partidului. Nimeni nu știa despre ce se vorbea dela tribună, numai -poate- cei din primele rânduri și care nu au mai găsit loc mai retras.

Deodată, se ridică un profesor și cere să participe la discuții și să mai facă și câteva propuneri. Toți cei prezenți au rămas uimiți de o astfel de dorință, deoarece nimeni nu dorea să ia cuvântul, nicicum să mai facă și propuneri. De curiozitate, sala și-a sporit atenția și toți se întrebau: despre ce este vorba și ce se întâmplă! Acest profesor, trebue să menționez, era cunoscut pentru toți prin dorința lui de parvenire și ca atare de lingușire a mai marilor zilei. Mai mult, și-a renegat originea lui etnică, germană, și-a luat nume românesc; era mai catolic decât Papa.

Cu o mare îndrăzneală și curaj prostesc și-a asumat rolul de lider al celor prezenți, începând a mulțumi lui Răutu, de mai multe ori, pentru interesanta expunere și sfaturile date în vederea creșterii eficienței propagandei ateiste la orele de filosofie și istorie. Spre stupefacția colectivă face următoarele propuneri:

(1) La orele de limbă și literatură română să nu se mai vorbească de cărțile bisericești -pline de misticism- pentrucă se face propagandă religioasă!

(2) Manualul de Istoria României trebue revizuit și restructurat la capitolele ce tratează viața religioasă, arhitectura bisericească, mitropoliți și oameni de cultură clerici. Acesta este un trecut de mult apus, istoria contemporană, a partidului, a realizărilor din anii socialismului constituie -după părerea lui și a TUTUROR CELOR PREZENȚI IN SALA- elementul fundamental pentru educație. In acest sens "rog pe tov. rector Răutu să transmită conducerii de partid dorința și propunerea noastră și să dea indicații autorilor de manuale în sensul propunerilor făcute de NOI, în această ședință!

Imediat, Răutu a început să laude propunerile respectivului profesor, adăugând și ceva laude "cunoscând activitatea deosebită ce o depuneți în interesul științei -de unde această activitate ?-" și a promis că va da curs propunerilor -"iar dacă nimeni nu mai are de complectat, considerăm ședința noastră încheiată".

Un profesor a ridicat mâna și a dorit și el să vorbească. Inspectorul făcea semne că nu mai este nevoie și privea amenințător spre nonconformist. Insă Răutu, prost inspirat, a crezut că și acesta vine cu propuneri și mai și. Dezolare. Acesta- în aprobarea colegilor săi- s'a ridicat împotriva propunerii făcute mai înainte, Si a argumentat:

A goli literatura română de operele și contribuția adusă de Varlaam, Dosoftei și Antim Ivireanul, este un fapt anti-științific și antipatriotic, care încalcă în mod brutal realitatea istorică.

Negarea contribuției aduse de Biserică la dezvoltarea limbii române și a literaturii, înseamnă să dărâmăm chiar temeliile artei literare.

Adevărul istoric demonstrează că Biserica a avut în Istoria românilor un rol major, cheia de boltă a existenței și continuității românești în spațiul carpatodunărean. Aproape două milenii, Biserica a fost centrul polarizator al românismului, în luptă cu cei ce urmăreau desnaționalizarea și pieirea ortodoxiei. Temelia unei educații patriotice este amenințată tocmai prin astfel de idei, propuse de acest profesor, și ne îndoim, că deși are un nume românesc simte și românește. Mai mult, în Transilvania -teritoriu contestat de vecini, poporul este recunoscător Bisericii, sprijinul în vremuri de răscruce și apărătoare tradiției strămoșești.

Iar acum, se pare că prin astfel de propuneri se urmărește tocmai negarea unui trecut glorios, sfânt și drag tuturor românilor.

Aceste câteva fraze au însuflețit sala, iar cei prezenți au început să strige: "Are dreptate, jos cu propunerile idioate, ce fel de istorie mai predăm la clasă? Nici partidul nu poate să șteargă ceea ce au făcut moșii și strămoșii, ce fel de români suntem, fără cultură și eroi?".

Onorata conducere a ședinței s'a retras imediat -dezonorată- și ședința s'a terminat într'o atmosferă încinsă. Dar pentru profesorul care a îndrăznit să torpileze din fașă propunerea inițiată de Răutu și îmbrăcată în haina inițiativei "de jos", urmările nu s'au lăsat așteptate. Imediat a fost chemat la Biroul cadre -la partid- și i s'a verificat dosarul. Deși avea pregătire, grade didactice și multă vechime în învățământ, prin atitudinea "neprincipială" s'a dovedit un element care nu confirmă încredere pentru educarea tineretului și a fost mutat disciplinar la o școală mai îndepărtată, despărțit de familie și cu multe sarcini extra-didactice "ca să se învețe minte!".

Au urmat șicanări, reclamații neprincipiale la partid, anchete urmate de concluzii: "tov. X este un element nesigur, nu manifestă semne de a se conforma indicațiilor date de cabinetul de partid și inspectorii școlari".

Pentru cei ce au trăit în România în ultimul timp "anii cei mai luminoși din Istoria patriei", această politică de distrugere morală este cunoscută ca fiind mai grea decât suferințele fizice.

Dar aceste necazuri au fost răsplătite. Deocamdată Istoria literaturii și Istoria medie a României se predă -mai ciuntit puțin- respectând interesul național și adevărul istoric.

Profesorul nonconformist astăzi nu mai este profesor, așteptând sub auspicii mai favorabile să poată vorbi iarăși tinerilor români ce popor mândru suntem noi românii și cât de frumoasă este mama noastră România.

■

The Premier of Ontario

Parliament Buildings
Queen's Park
Toronto, Ontario
M7A 1A1

Decembrie, 1982

Cu ocazia Sfintelor Sărbători am plăcerea să transmit cititorilor Dvs. cele mai calde urări din partea locuitorilor și a Guvernului din Ontario.

Acesta este prilejul când ne strângem laolaltă cu familia și prietenii pentru a împărtăși clipe de pace, speranță și bunăvoință, precum și pentru a găsi sprijin în principiile de bază ale dragostei și egalității, care sunt moștenirea noastră comună.

Pătrunși de acest spirit și împărtășind bucuriile și binecuvântarea dăruirii din inimă, fie ca generozitatea și compasiunea -sentimente ce caracterizează aceste Sărbători- să fie de-a pururi vii și să se răspândească în lumea noastră zbuciumată, aducând cu ele pace pe pământ și frăție între oameni.

Permiteți-mi să-mi exprim recunoștința pentru contribuția Dvs. în decursul anilor la întărirea Canadei și la îmbogățirea moștenirii noastre, unică în varietatea ei, și să vă adresez cele mai calde urări atât Dvs. cât și celor dragi dumneavoastră, să vă bucurați de un Crăciun fericit și de un An Nou plin de satisfacții.

Bill Davis

William G. Davis

DECRETUL JAFULUI

R. VOLTATU

Am scris acest articol determinat de revolta care m'a cuprins citind "Decretul 402" privind persoanele care vor să plece din sclavia comunistă și nu vor nimic mai mult, decât să fie liberi.

Vreau să vă informez că acest decret -privitor la taxarea emigranților- nu mă afectează direct în niciun fel pentrucă eu nu am de adus pe nimeni din România, dar ca om cinstit și iubitor de libertate nu pot să stau cu mâinile în sân și să las pe călăii poporului Român să-și facă de cap.

Acest DECRET CRIMINAL este scris împotriva celor mai elementare drepturi umane, împotriva POPORULUI ROMAN, care nu mai poate suporta aspririle regimului comunist și e dispus să înfrunte totul, ajungând până la a-și părăsi patria, a-și părăsi prietenii și familia, a suporta toate greutățile începutului într'o țară cu o limbă necunoscută, de cele mai multe ori trebue să-și schimbe profesia, etc.

Stim cu toții cât de greu este începutul într'o țară nouă, dar nicio greutate nu se compară cu viața în regimul comunist, care a dus România la nivelul de TRAGEDIE UMANA.

Conform art. 5 din decretul pomenit mai sus: Terenurile și construcțiile persoanelor care au primit aprobarea de plecare, trec în proprietatea statului. Conform art. 2 aceste persoane trebue să plătească IN VALUTA cheltuielile de școlarizare, cum ar fi învățământul liceal, superior, post universitar, doctorat, precum și bursele primite în această perioadă. Adică după ce ești jefuit de tot ce ai agonisit cu multă trudă și sacrificii, după ce ești lăsat cu buzunarele goale, ți se cere să plătești în valută, dar după cum știți cu toții dacă ești prins cu câțiva dolari, te așteaptă pușcăria.

Se pot face comentarii de zeci de pagini pe marginea acestui decret criminal, dar răspunsul este unul singur "NU VA LASATI JEFUITI". Nu plătiți nimic și interveniți pe lângă autoritățile Statelor Unite să nu le acorde Clauza Națiunii Favorizate până când nu schimbă legea și până când nu dau drumul persoanelor care vor să plece.

Plătind acești bani îi încurajați și mai mult în acțiunile lor mișelești și încurajați de acest succes vor continua cu acest fel de legi.

Chiar conform doctrinei comuniste care este împotriva celor bogați și în favoarea celor săraci (după cum pretind ei) această lege este în favoarea celor bogați pentrucă ei pot plăti. Deci este clar că această doctrină este numai fanfaronadă care servește un grup restrâns de trădători și vânzători de neam și țară.

In dorința lor hrăpăreață de a jefui, inventează tot felul de legi. Noi care avem norocul să fim oameni liberi într'o țară liberă, trebue să le dovedim nu numai că nu ne lăsăm jefuiți, dar că putem face ca ei, clica comunistă, să aibe de pierdut.

Trebue să fim uniți și să-i boicotăm cât mai mult. Boicotul se poate face în diverse feluri.

In primul rând, nu cumpărați niciun fel de produs romănesc, mai ales că produsele alimentare sunt luate dela gura copiilor și vândute în alte țări pe valută ca să acopere cheltuielile nesăbuite făcute din ordinul lui Ceaușescu.

Un alt fel de boicot este să nu consumați vinurile romănești. Americanii nu se omoară după vinurile românești așa că vânzarea lor depinde în cea mai mare măsură de comunitatea românească.

Dacă aveți de mers în Europa sau în România nu călătoriți cu TAROM-ul.

Orice idee de a boicota clica comunistă este bine venită, așa că vă rugăm să scrieți la toate ziarele comunităților românești și sugerați orice idee de boicot aveți. Astfel îi putem determina să nu-și mai bată joc de bietul popor. Nu așteptăm dela ei nicio favoare, dar cel puțin le putem tempera poftele animalice până în ziua când îi vom judeca și pedepsi de toate nelegiuirile comise.

■

OPOZITIE ŞI DISIDENŢĂ

Ion VARLAM

"Un om nu poate fi totodată inteligent, cinstit şi comunist: aceste calităţi sunt compatibile numai două câte două."
Maxim GORKI

Două noi clase de expatriaţi au venit să îngroaşe în ultima vreme rândurile celor care, în căutarea Libertăţii, păşesc peste Cortina de Fier: "refugiaţii economici" şi disidenţii.

In ciuda importanţei lor numerice "refugiaţii economici" nu alcătuiesc pentru diversele exiluri naţionale un pericol direct; acelaşi lucru nu se poate spune şi despre disidenţi. Intr'adevăr, publicitatea pe care media-urile occidentale o acordă celor din urmă le conferă acestora o influenţă periculoasă atât pentru orientarea cât şi pentru moralul şi reputaţia Emigraţiei Politice.

Discuţiile cărora le-a dat naştere recenta aventură a Domnului Virgil Tănase, căruia unii îi atribue calitatea de disident iar alţii pe cea de oponent, fac din deosebirea acestor două categorii o chestiune de actualitate românească. Pe un plan mai general, confuzia intelectuală ce domneşte în gândirea contemporană - tipică pentru toate perioadele de decadenţă - concurează în sensul necesităţii de-a fixa în mod definitiv ceea ce distinge disidenţa de opoziţie.

...

Moda disidenţei au lansat-o în ultimii ani şaizeci, patru intelectuali şi un militar, sovietici cu toţii: Iulii DANIEL, Andrei SINIAVSKI, fraţii Roy şi Jaurès MEDVEDIEV şi Generalul GRIGORENKO. Dacă aceştia au revendicat calitatea de disidenţi, au făcut-o tocmai pentru a sublinia că - spre deosebire de ceilalţi critici ai regimului sovietic - ei sunt şi rămân comunişti. Noutatea acestei poziţii a făcut ca fenomenul disidenţei să se bucure de-o largă publicitate. Jertfindu-i pe altarul modei ,presa occidentală a botezat disidenţi pe toţi cei care - de atunci incoace - s'au manifestat ca potrivinici sau cenzori ai orânduirii marxist-leniniste din Rusia şi ţările satelite. Printre aceştia se numără, spre pildă, Aleksandr SOLJENITSYN şi Vladimir BUKOVSKI a căror atitudine politică ţine în mod vădit de cea mai intransigentă opoziţie. Pe de-altă parte, termenul "disident" se bucură de-o mai mare simpatie din partea cercurilor de stânga - fie ele socialiste sau liberale, şi aceste cercuri domină lumea presei şi a şcolilor-care nu doresc ca înaltele idealuri pe care le proclamă doctrina socialistă să fie compromise de către regimurile politice care au adoptat-o ca religie de Stat, refuzând discuţiile relative la legitimitatea acestor idealuri.

Spre deosebire de oponent, disidentul are acelaşi scop cu regimul pe care-l critică, dezacordul limitându-se la strategie: obiectivele sunt identice, doar mijloacele diferă. Foştii stalinişti Andras HEGEDUS şi Aleksandr DUBCEK sunt tot nişte disidenţi: ţelul lor rămâne comunismul numai că vor să ajungă la el pe altă cale decât cea impusă de puterea-suzerană-paznic-al-ortodoxiei-doctrinale.

Cel ce se opune unui regim politic o face DIN PRINCIPIU pentrucă, a priori, respinge orice compromis cu o instituţie căreia îi neagă LEGITIMITATEA deoarece o consideră potrivnică noţiunii de dreptate. In acest sens, oponenţi şi rezistenţi sunt două grupuri ale aceleiaşi categorii - pe care le distinge doar gradul riscurilor luate de fiecare din ele în lupta pentru înlăturarea unei orânduiri nedrepte şi total lipsite de fundament juridic.

Dimpotrivă, categoria disidenţilor este formată din persoane care- înainte de-a rupe cu regimul concernat - nu numai că-l acceptă, dar fac din colaborarea cu el reţeta propriei lor reuşite. Disidenţii se îndepărtează de regimul de care au profitat, numai DIN INTERES şi pentru a-i contesta doar LEGALITATEA: în ochii lor fundamentele regimului sunt perfect valabile - singur modul său de funcţionare fiind în cauză. De fapt, nu regimul în sine îi supără, ci "devierea" lui - pe care o atribuie abuzurilor oamenilor la putere şi nu unei ordini arbitrare.

Satisfacerea ambiţiilor personale, ca şi goana după avantaje materiale, duce în mod inevitabil la asocierea cu regimul comunist: faima şi privilegiile sunt rezervate în mod exclusiv slujitorilor leali ai Statului (adică ai partidului unic), fiind răsplata serviciilor aduse. Disidenţi inocenţi nu există: toţi s'au înfruptat la ospăţul antropofag. Nimeni nu accedă la favorurile Molohului totalitar fără a-i aduce jertfe; iar simpla pătrundere în sanctuarul său este participare la crima rituală perpetuată întru asigurarea perenităţii regimului: sacrificiul uman este condiţia sine qua non a supravieţuirii totalitarismului. Orice tiranie are nevoie de teroare poliţistă pentru a dăinui, însă - spre deosebire de "dictatura banală" -totalitarismul instituţionalizează discriminarea dând o justificare religioasă "lichidării fizice şi morale" a unor categorii omeneşti dinainte desemnate (atât oprobiului public cât şi sculelor gâdelui). Beneficiarii unui asemenea regim politic sunt obligaţi să-i dea acestuia în mod permanent, dovada ataşamentului lor, luând parte la "lupta împotriva duşmanului de clasă" - pe care trebue să-l "demaşte" sau să-l denunţe; aceasta este legea dobândirii şi a conservării privilegiilor. Nu există deci disident care să nu fi dat pe mâna călăilor pe vre'unul din prietenii, rudele sau colegii săi...

Ruptura de regimul cu pricina - oricare ar fi justificarea ei ulterioară de către disidenţi - nu este determinată de către subita adeziune la vre'un principiu, ci de egoismul pur şi simplu: fie că satisfacţiile obţinute nu mai sunt pe măsura apetitelor, fie că rivalităţile intercanibale ajung să ameninţe comfortul poziţiilor cucerite. Cel ce a dovedit lipsă de scrupule nu este susceptibil de-a se schimba, iar cine a acceptat să se compromită o dată este sortit compromisiunilor pentru restul vieţii.

...

O dată definite cele de mai sus, care sunt astăzi relaţiile pe care le poate stabili opoziţia cu disidenţii?

Cauza românească bazându-se pe afirmarea primatului principiilor asupra intereselor în materie de relaţii internaţionale şi în exercitarea puterii în Stat - cum principiile nu supravieţuiesc compromisurilor-nu poate fi vorba de-a li-se încredinţa disidenţilor răspunderi în cadrul exilului. Intr'adevăr, nu se pot acorda funcţii reprezentative unor persoane compromise deoarece oprobiul cu care s'au acoperit colaborând se răsfrânge asupra instituţiilor reprezentante precum şi asupra ideilor încarnate de către aceste instituţii. De altfel, adepţii marxismului n'au ce căuta în rândurile celor care luptă pentru restabilirea democraţiei chiar dacă sentimentele lor anti-sovietice nu pot fi puse la îndoială.

Disidenţii sunt însă oameni folositori, a căror competenţă tehnică nu poate fi tăgăduită: puţini sunt cei care cunosc mai bine decât ei metodele şi mentalitatea totalitarismului pe care, ei, l-au servit ani de-a rândul. Această experienţă trebue utilizată, dar disidenţii trebue să accepte situaţia de simpli militanţi - singura ce se cuvine unor oameni obligaţi să-şi refacă o virginitate politică şi o reputaţie onorabilă.

...

Interesul pentru disidenţi manifestat de către presa occidentală nu trebue să influenţeze emigraţiile politice din ţările Europei răsăritene: publicitatea nu ţine loc de reputaţie, singurul criteriu de notorietate este meritul moral.

Dealtfel, atitudinea Occidentului faţă de disidenţi scoate la iveală un oportunism pe atât de incoerent pe cât îi este de utilitar,aşa cum o dovedeşte în mod elocvent soarta ce-a rezervat-o unor cazuri celebre: Rudolf HESS, condamnat pentru crime pe care nu le putea săvârşi deoarece se afla în Anglia pe când erau comise, putrezeşte în închisoarea dela Spandau; Jifi PELIKAN, Goebbels-ul regimului dela Praga între 1950 şi 1968, este deputat "italian" în Parlamentul European dela Strasburg... □

GERMANII DIN ESTUL ŞI SUDESTUL EUROPEI ÎN ROLUL LOR DE VECINI AI POPOARELOR-GAZDE

Al III-lea şi ultimul articol din serie, primul în nr. (XI-81), al doilea în nr-ul 74 (VI-82)

III. Roadele vecinătăţii în domeniul economic.

D.C. AMZAR

Am lăsat intenţionat la sfârşitul acestui referat capitolul Economiei, deşi el a fost plasat în centrul cărţii (pp. 139-176, dintre care 26 text şi 12 cu 25 de ilustraţii). El cuprinde patru articole, şi anume două despre Ardeal, unul despre Ungaria şi ultimul despre Slovacia. Vom vorbi despre fiecare în ordinea pe care o recomand şi cititorilor acestui volum-album, începând, după felul cum se succed în carte, cu articolul III, continuând cu primul şi sfârşind cu celelalte două (II şi IV).

Plasarea Economiei în centrul volumului corespunde importanţei ei capitale pentru viaţa oricărei societăţi umane.Aceasta e un adevăr elementar, care nu are nevoie de nicio demonstraţie pentru a fi acceptat: o condiţie absolut necesară de viaţă, dar nicio societate, oricât de primitivă ar fi ea, nu se limitează numai la economie. Orice popor, oricât de primitivă i-ar fi treapta de civilizaţie pe care se găseşete, posedă o religie, fie cât de elementară. E ceeace ne învaţă toate ştiinţele care se ocupă cu felul de a fi al omului: dela antropologie şi etnologie până la istoria religiilor. Eroarea capitală a lui Karl Marx şi a tuturor epigonilor lui constă în faptul de a fi făcut din economie singurul factor determinant în viaţa omului, fără să-şi dea seama că orice explicaţie monocauzală e unilaterală şi deci, pentru explicarea întregului, falsă.

Roadele vecinătăţii sau contactului dintre naţionalitatea germană şi poparele Sud-estului european sunt, în acest domeniu, mai mult decât vizibile; ele sunt palpabile şi de imediată utilitate, pentrucă, spre deosebire de artă şi literatură, economia satisface nevoile de bază ale vieţii: hrana, îmbrăcămintea şi locuinţa.

"Relaţiile economice în Ardealul dinaintea industrializării" sunt descrise de ardeleanul Ernst Wagner, născut în Altdorf (Wallendorf) (pp. 159-167). La începutul colonizării lor (în secolul al XII-lea) ţăranii germani au găsit acolo o populaţie de cel mult două milioane: Românii aborigeni ca păstori transhumanţi, ale căror familii - femeile, copiii şi bătrânii - practicau agricultura în mic, şi Ungurii veniţi în secolul al X-lea ca crescători de vite, îm primul rând cai şi bovine; aşa dar o economie extensivă necesitând mari suprafeţe de pământ pentru păşunatul vitelor cu profit mic.

Ţăranii "saşi" au fost aceia care au introdus pentru prima dată agricultura propriu zisă sub forma aşa numitei "economii cu trei tarlale" (una din ele rămânând la fiecare trei ani necultivată, pentru regenerare. Tot ei au adus creşterea staţionară a vitelor în grajduri, precum şi obiceiul Francilor de a împărţi moştenirea în părţi egale între toţi urmaşii de ambele sexe. (După o datină mai veche toată moştenirea revenea celui mai tânăr dintre copiii de sex bărbătesc). Dela Saşi aceste instituţii sociale s'au răspândit şi la vecinii lor români şi unguri. Până în secolul al XVII-lea s'au cultivat în Ardeal meiul, alacul (orzul de iarnă) şi hrişca, toate trei cereale cu recoltă slabă; ele au fost înlocuite mai întâi cu grâul şi în secolul al XVII-lea cu porumbul şi cartofii, cunoscuţi în Europa mai întâi de Turci. Tot prin intermediul turcesc s'a introdus în Ardeal şi bivolul indian (druganele), foarte puţin pretenţios, dar cu mare putere de tracţiune şi cu lapte deosebit de gras.

Dar principalul progres l-a constituit înfiinţarea "Asociaţiei agricole a Saşilor" în 1845, urmată de asociaţii similare la Unguri şi Români. Aceste asociaţii au schimbat sistemul de cultură, înlocuind economia cu trei tarlale, care dusese la o prea mare fărâmiţare a proprietăţii agrare, cu sistemul comasărilor de terenuri agricole. Asociaţiilor agricole le-au urmat trei şcoli agricole (1870/71) în vederea introducerii de noi soiuri de plante, de alte rase de animale, de instrumente şi maşini agricole. Profesori ambulanţi, angajaţi ai asocialţiilor agricole, au contribuit, prin cursuri de iarnă, la luminarea ţăranilor cultivatori, care citeau regulat şi o foae săptămânală cu sfaturi şi instrucţiuni privitoare la agricultura modernă. La progresul agriculturii în Ardeal au contribuit în mare măsură şi băncile cooperative Reiffeisen cu paralelele lor româneşti ("Albina") şi ungureşti ("Hangya" - Furnica-), care au funcţionat până în 1949. Aceste cooperative au încurajat viticultura, foarte bine venită pentru micii proprietari de pământ din regiunea Târnavelor.

Prima reformă agrară din anii 1918-1921 n'a atins decât marile proprietăţi ale instituţiilor săseşti, proprietatea particulară rămânând intactă. Precum se ştie această reformă n'a rezolvat problema capitală a agriculturii române: surplusul de populaţie agricolă. A doua reformă agrară, cea din 1945, a dus la desfiinţarea, cu puţine excepţii, şi a proprietăţii particulare săseşti, din care cauză 78% din populaţie au îngroşat rândurile proletariatului.

Date interesante aflăm şi despre desvoltarea exploatărilor miniere şi a staţiunilor balneare din Ardeal. In ce priveşte comerţul cu Orientul, Saşii (din Sibiu, Braşov şi Bistriţa) au fost aceia care au format puntea de legătură dintre centrele meşteşugăreşti din Tările de Jos şi coloniile comerciale veneţiene şi genoveze dela Marea Neagră înainte de descoperirea drumului pe mare. Incepând cu secolul al XV-lea comerţul cu produse proprii în interiorul Ardealului precum şi cel cu Moldova şi Tara Românească a luat proporţii crescânde, dat fiind că încă din secolul al XIII-lea negustori şi meseriaşi saşi au început să se stabilească în cele două Tări româneşti, contribuind astfel la înfiinţarea de târguri şi oraşe. In Ardeal populaţia se aproviziona cu mărfurile necesare nu atât din magazine sau direct din ateliere, ci din numeroasele târguri săptămânale şi anuale. Incă în 1850 existau în Ardeal 535 de localităţi cu dreptul de a ţine târguri anuale.

După cucerirea Peninsulei Balcanice de către Turci comerţul extern a trecut în mâinile Grecilor şi Bulgarilor, la care, din a doua jumătate a secolului al XVII-lea înainte s'au adăogat şi Armenii (aşezaţi în Gherla şi Dumbrăveni. (In cursul secolelor XIX şi XX armenii au fost maghiarizaţi; în 1966 numai 300 s'au declarat ca fiind de naţionalitate armeni). Spre deosebire de Greci, Bulgari şi Armeni, Evreii au jucat înainte de 1848 un rol secundar în Ardeal, dar dela 1855 înainte au început să vină în număr din ce în ce mai mare din Galiţia şi Bucovina. După 1900 în Nordul Ardealului aproape toţi cârciumarii şi arendaşii de restaurante la sate erau evrei,(locuind dealtfel în cea mai mare parte în oraşe, unde-şi aveau sinagogile.

In 1835 a luat fiinţă în Braşov primul institut de credit din Ardeal şi întreaga Ungarie sub forma unei Case Generale de Economii, iar şase ani mai târziu o instituţie asemănătoare la Sibiu. Obligaţiunile Institutului de Credit funciar din acelaşi oraş erau căutate şi pe pieţele din Budapesta şi Viena. "Războiul vamal" dintre Austro-Ungaria şi România din anii 1886-1891 a însemnat, din cauza măsurilor protecţioniste în favoarea magnaţilor unguri, o mare lovitură pentru mica burghezie din sudul Ardealului. Intreprinderile săseşti au reacţionat cu înfiinţarea de fabrici în Muntenia (Buşteni şi Azuga), dar şi cu emigrări.

Primele întreprinderi de mică industrie înregistrate documentar în Evul mediu sunt Morile. Despre olărit aflăm amănunte interesante din descoperirile arheologice din ultimii ani, care au dat la iveală, pentru jumătatea a doua a secolului al XII-lea, apariţia unei ceramici lucrate mai fin, una din pământ roşu în sudul Transilvaniei şi în târgurile din nordul Munteniei, a doua din pământ cenuşiu în nordul Ardealului şi în târgurile din nordul Moldovei - ambele soiuri introduse de coloniştii saşi. Tot ei au înfiinţat şi cel mai vechi atelier de fierărie, în apropiere de Selimbăr, în prima jumătate a secolului al XIII-lea. Cele mai vechi aşezări orăşeneşti datează din secolele XIII şi XIV; în ele au luat fiinţă primele bresle.

Cel mai vechi regulament pentru asociaţiile de diferiţi meseriaşi din Sibiu, Sighişoara, Sebeş şi Orăştie, cunoscut până acum, datează din 1376, dar care reprezintă probabil o redactare nouă a unuia mai vechi. In acest regulament e vorba de 19 bresle şi 25 de meserii. De cea mai mare reputaţie se bucura bresla bijutierilor în aur şi argint, care avea de clienţi şi pe Voivozii şi boerii din Moldova şi Muntenia. Calfele acestor bresle învăţau meseria în Vestul Europei, unde îşi însuşiau cele mai noi stiluri şi tehnici ale artei lor, pe care le aplicau ţinând seamă de gustul clienţilor, aşa încât la 1508 se constată existenţa unui stil numit modus Transylvanus. Deosebit de preţuiţi erau şi cojocarii de lux, în confecţiunile cărora se reflectau şi influenţe româneşti şi ungureşti. Postăvăria fină a fost la început importată din Tările de Jos, Franţa, Colonia şi chiar din Polonia (Cracovia); apoi ea s'a fabricat şi în Ardeal. In 1844 existau 300 de mori (pive) de fabricat postavuri, dintre care 136 la Braşov şi în Tara Bârsei, lâna fiind furnizată exclusiv de oerii români. După modelul Saşilor se'nţelege că şi celelalte naţionalităţi din Ardeal şi-au organizat bresle proprii, toate fiind desfiinţate formal în 1872.

Tiparul, meserie foarte importantă din punct de vedere cultural, a fost introdus în Sibiu în 1528, la Braşov în 1539 şi la Cluj în 1550. (In aceste tipografii s'au tipărit şi primele cărţi în limba română . Cea mai veche fabrică de hârtie din Sudestul Europei este cea dela Zărneşti, înfiinţată la 1546, după care a urmat cea dela Sibiu în 1573. (Ultimul director al fabricei dela Zărneşti a fost Ing. Ion Ionică, tatăl lui Eugen şi Ion Ionică, primul ucis de călăii lui Carol al II-lea, ultimul dispărut fără urmă pe drum spre Italia, venind din Austria). Sticla se cunoaşte în Ardeal din documentele secolului al XIV-lea, pictura pe sticlă din secolul al XVI-lea, iar fabricile de sticlă din secolul al XVII-lea. La românii din Ardeal această meserie a fost învăţată dela Saşi, dar şi aceştia au deprins unele elemente din domeniul meseriilor dela vecinii lor români şi maghiari, după cum dovedeşte o serie de cuvinte de origină română şi maghiară din vocabularul meşteşugăresc al Saşilor.

Studiul lui Wagner se încheie cu concluzia generală că toate grupele etnice şi confesionale din Transilvania au fost în materie de economie şi gospodărie în acelaşi timp creditori şi debitori, învăţând unii dela alţii.

***

Primul articol despre "Importanţa Germanilor din Sudestul Europei şi relaţiile economice germane cu Sudestul european" se datoreşte cunoscutului economist Hermann Gross, originar din Braşov, fost profesor de economia politică la Kiel şi München (pp. 139-150). Populaţia germană din Sudestul Europei înainte de primul război mondial se ridica la peste două milioane de suflete, ceeace reprezenta 10% din totalul populaţiei în 1910. Rolul ei economic şi cultural pentru popoarele respective: Ungurii, Slovacii, Românii şi Iugoslavii, întrece cu mult importanţa lor numerică în cadrul statelor respective. Marea majoritate a acestor Germani o constituiau ţăranii ca agricultori, mari şi mijlocii, bine dotaţi cu mijloace de producţie şi bine organizaţi în ce priveşte desfacerea produselor. Datorită sistemului de moştenire, după care primul născut în linie bărbătească era cel care prelua întreaga gospodărie, proprietăţile rămâneau neschimbate de-a lungul generaţiilor- un mare avantaj economic faţă de sistemul de moştenire al Francilor, de care a fost vorba mai sus. Această ţărănime, bine înstărită, pe care o reprezentau în primul rând Saşii din Ardeal şi Svabii din Banat, avea ca îndeletniciri permanente: agricultura, viticultura, cultura de plante industriale şi creşterea vitelor la un nivel superior, cantitativ şi calitativ, mediei generale din Tările respective, în care populaţia agricolă locală (cu excepţia marilor proprietari) nu dispunea de mijloacele necesare pentru a realiza o producţie care să depăşească nevoile familiei. Oferind pieţii tot ce prisoseşte, cea mai mare parte din producţia populaţiei germane servea deci la aprovizionarea pieţii publice, interne şi externe, în toate sectoarele bunurilor de consum. Astfel aflăm din acest capitol că peste 50% din aprovizionarea Belgradului se făcea în aceeaşi proporţie din Voivodina. In anii 40 ai secolului nostru 47% din exportul de porci graşi din România proveneau dela Saşi. In această privinţă populaţia germană oferea în toate ţările Sudestului un model vrednic de imitat. El ar fi folosit mult mai mult populaţiilor autohtone, dacă oamenii lor politici ar fi ştiut să facă uz de această vecinătate.

Hermann Gross dă amănunte în legătură cu contribuţia populaţiei germane la industrializarea ţărilor-gazde, la studiul în Germania, la relaţiile economice ale acestor ţări cu Germania şi cu rolul de mijlocitori al specialiştilor saşi şi şvabi înainte şi după război. Spaţiul şi timpul de care dispunem nu ne permite să referim amănunţit asupra acestui studiu, care, ca şi acela al lui Ernst Wagner, ar trebui tradus în româneşte în întregime cu reproducerea ilustraţiilor care le însoţesc. Pentru a încheia cât mai repede voi prezenta în şi mai puţine cuvinte celelalte două articole: al lui Hans Diplich despre "Rolul Germanilor în viaţa economică a Ungariei" (pp. 150-158) şi al lui Adalbert Hudak despre "Economia şi relaţiile economice ale Slovaciei" (pp. 167-170), mărginindu-mă la menţionarea câtorva amănunte privitoare la noi Românii.

Hans Diplich, născut în Comloşul mare din Banat, prezintă rolul şvabilor în viaţa economică a Banatului după recucerirea acestuia din mâinile Turcilor în urma războiului care s'a încheiat cu pacea dela

Continuare în pag. 7

MICŞORAREA PĂMÂNTULUI

Horia STAMATU

Vorbind la un moment dat de geocultură, luam în considerare ceva mai mult decât cultura pământului, ceea ce la noi însemna pe când se știa românește, agricultură. Cultura pământului, în accepția noastră a geoculturii, înseamnă ceva ce implică nu numai pământul dar și cerul și pământul, deci și spiritualul și materialul într'o unitate de cultură a unui popor, sau a popoarelor în general. Nu despărțim "cultură spirituală" și "cultură materială" pentrucă nu există cultură "pur materială", pentrucă în nicio cultură "materia" nu se poate despărți de "spirit". Doar materia e determinantă la animale, nu la oameni, aceștia având spirit, de care sunt legați prin însăși soarta lor de oameni a căror lege e alta decât a animalelor. Forța spirituală în viața noastră are calitatea de a ne micșora cât mai mult posibil dependența de material. Cu alte cuvinte: nu pâinea cât mai multă ne îndestulează, ci pâinea cât mai bună ne îndestulează cu adevărat, pentrucă ea ne dă și satisfacția de a fi creat-o. Viața omului fără satisfacția creației este o viață beteagă, iar creația e posibilă prin ceea ce ne leagă de absolut, spiritul.

Omul primar, pre-spiritual, consideră lucrurile exclusiv sub specia "extensiunii" lor și numai în funcție de extensiune e în stare să-și facă o scară a valorilor. Când Hitler voia cu disperare o expansiune teritorială cu orice preț, era primitiv și transforma geografia politică, mai pedant geopolitica, în doctrină de expansiune primitivă. Totuși Germanii, care niciun moment nu s'au redus la "hitlerism", fiind grație lui Dumnezeu cu mult deasupra acestui accident istoric care poate să se întâmple în istoria oricui, au avut și o geografie a culturii, așa dar o geocultură în sensul complex de cultură a pământului și cultură a oamenilor în armonie cu el, și a cărei expresie o găseau bine împlinită la țăran. Țară industrială încă dela mijlocul secolului trecut, prima în Europa continentală, Germania a avut oameni care niciun moment nu uitau că fac cu pământul împreună ceea ce are fundamental un popor pentru existența lui istorică, deci "geocultură". Așa ceva se recunoștea și țăranului român de care se spunea: două lucruri nu le poți lua țăranului: cerul și pământul.

Toate popoarele Europei s'au ținut cu dinții de pământul lor, și populațiile stabile în Europa au existat câteva milenii înaintea erei creștine. In acest fel s'au creat până la urmă state prin care oamenii își apărau pământul. Geografia politică expansivă a Germanilor național-socialiști în secolul XX era anachronică, și nu există nimic mai primejdios în istorie decât încercarea de a învia un mit mort cu mult înainte. Astfel "Blut und Boden", luate din Vechiul Testament și din epoca migrațiilor, erau un mit mort și un anachronism politic, și punerea lor împreună era să ducă aproape la sinuciderea unui popor, deși mitul biblic, al purității rasei fusese botezat "mitul secolului XX". Puritatea descendenței după întruparea lui Dumnezeu în Mesia, nu a mai fost o reală forță istorică decât un timp în monarchia salică, iar stabilirea statelor Europei nu mai putea fi desființată prin întoarcerea la iureșul perioadei interregnului, sau la oscilațiile granițelor între o bătălie și alta. Si pentru un "popor ales", și pentru refacerea geografiei politice a Europei era prea târziu la 1940.

Un mit al secolului XX nu există în niciun sens pozitiv, de "ideal creator", ci doar în sensul negativ, al unei colosale minciuni demagogice care este aceea a tuturor socialismelor, inclusiv cel național, cu al lui "Blut und Boden" ("sânge și teritoriu"). Această altă specie de socialism, național, nu era cum se tot spune "fascism", ci "hitlerism", iar acum socialismul extrem este comunismul. Minciuna demagogică a comunismului sărăcește nu numai oamenii, dar și natura, în primul rând pământul, așa că după ce răpește oamenilor cerul, le ia și pâinea.

Incă din secolul trecut s'a pus problema diminuării, încă de pe atunci sensibilă, a pământului cultivabil pe această planetă. Geocultura nu este ceva chiar așa de nou, deci nu am inventat-o noi, și nici nu a fost o invenție ci constatarea unor realități, iar noi am constatat punând geocultura în discuție că nu de geografie politică duce lipsă țara noastră, ci de APARAREA PAMANTULUI STRAMOSESC DE DISTRUGERE PENTRU CA SA FIE DE FOLOS GENERATIILOR VIITOARE. Este o apărare necesară în conținut, deci în ceea ce este valoare sub specia "intensității" nu a "extensiunii", a culturii intensive nu a expansiunei prin geografia politică și a pasivei exploatări a poziției pe hartă, care prin ea însăși nu dă nimic fără energia spirituală a poporului nostru, ca și în cazul oricărui popor stabil.

Scumpetea pământului nostru este greu de socotit. Pământul devine din ce în ce mai mic pentru oameni în două feluri: suprafața cultivabilă scade, prin diverse procese geofizice constatate de specialiști într'un raport dezastruos față de marea creștere a populației și așa mult disproporționată față de modestele recuperări de spațiu cultivabil și de intensificarea culturilor. Pământul care ne hrănește azi este poate de cinci ori mai mic decât era cel care hrănea oamenii la data Revoluției Franceze. Calculul exact poate fi făcut ușor de specialiști. Ce știm sigur este că populația crește și pământul scade. De aceea geocultura ne interesează ca o chestiune de viață și de moarte, adică recuperarea spiritului nostru în patria noastră, pentru a folosi cum trebue pământul nostru. Si de aceea avem noevoe de două lucuri pentru viitor: de ceea ce numim în general cultură, însă readusă la sensul tradiției spirituale românești, și de ceea ce trebue știut pentru o fructificare modernă a pământului românesc, punând în valoare tot ceea ce are și poate să dea. Sincer spus, avem nevoe pentru mai târziu mai puțin de consuli generali sau oameni de cabinet, decât de specialiști pentru lucrurile concrete mai sus amintite.

Românii suferă azi din cauza unui sistem pe dos, anti-creator, iar înlăuntrul acestui sistem fals se mai face și o selecție falsă, o anti-selecție, bazată nu pe aprecierea dreaptă a talentului și capacității oamenilor, ci pe măsurarea calificărilor strict partinice, ceea ce pe vremea liberalismului se chema "ducerea oalei de noapte a șefului". Dar rezultatele, cel puțin în ordinea technică,nu erau așa de catastrofale ca azi. Si în epoca liberalismului exista mitul inginerului, dar cel puțin nu se dădeau diplome pe gratis din motive de partinitate.

Comunismul a căzut integral la examenul de geocultură, din cauza inculturei partinice. Chiar în condițiile unui sistem pe dos se puteau scoate niște avantagii. Astfel așezarea geografică, pe baza căreia se face geografia politică, este azi favorabilă României, și de aceea noua cultură a colhozurilor putea să fie mai puțin dezastruoasă dacă existau puțin cap și ceva inimă. In această nenorocire a colhozurilor se joacă sorții de supraviețuire a Românilor, cărora li s'au luat și cerul și pământul prin această instituție anachronică, furată dela Pieile Roșii din era pre-columbiană.

In cazul unei conflagrații mondiale, extinsă și în Europa, teritoriul României ar fi amenințat de o masivă invazie și ocupație militară numai dacă U.R.S.S. ar avea vreun avantagiu în cazul unui marș spre Sud și Sud-Est ori Vest, adică spre Iugoslavia, Grecia și Turcia, sau dacă ar exista amenințarea unui marș al altora dela Vest spre Ucraina. Dar România nu este pentru Est drumul cel mai scurt spre Sudul Balcanilor, nici un front occidental din Finlanda la Marea Neagră nu mai poate trece prin gând cuiva. Deci România, spre deosebire de Polonia care în orice caz este o țară de tranzit, în care nu există decât căi strategice de acces paralele între Est și Vest, e astăzi o țară oarecum pusă de-o parte în spațiu. Așa că într'un nou teatru de război european, România ar avea drept primă grije să supraviețuiască prin ceea ce i-ar da pământul ei, pentrucă de nicăeri nu i s'ar da nimic. Insă i s'ar lua, apropape tot, și România ar fi silită să scoată din pământul ei, fără milă, cât poate și nu poate, până la epuizare.

Dar chiar dacă nu vine temuta conflagrație, care noi sperăm că nu va veni, în condițiile actuale România merge spre o neagră mizerie. Sperăm însă că această situație nu va mai dura alți 38 de ani, cât din 1944 până acum. In mare măsură avem motive să fim convinși că nu va mai veni în Europa ceva asemănător primului și celui de-al doilea război mondial. In același timp știm însă că România, cu sau fără război, în zece ani va fi așa de secătuită încât s'ar putea să fie lăsată în plata Domnului, să se descurce singură.

Cum s'ar descurca România, în cazul unei recuperări a autonomiei naționale, asemenea celei ce-o avea până în vara lui 1940? In ce fel va veni această autonomie nu știm, dar ea va veni. La întrebarea cum se va descurca România când își va recăpăta autonomia, nu se poate răspunde prin geografie politică sau prin cine știe ce combinație de cabinet. Singurii care pot să prepare un răspuns la asemenea întrebare sunt numai oamenii calificați în tot ceea ce privește viața concretă a unei societăți aruncate în haos de revoluție. Primul loc îl va avea problema fructificării cu adevărat rațională a pământului, pentrucă dezastrul României vine în primul rând dela anti-raționalizarea fructificării pământului. Aici este nevoe de geniul care să întrevadă măcar niște soluții, să le pună pe hârtie, plecând dela datele trecute și existente, bazându-se și pe profunda cunoaștere a raționalizării din toată lumea încă stăpână pe rațiunea ei. Ne va folosi experiența lumii "desvoltate" dar și a celei "nedesvoltate", dacă ținem seama de ravagiile pe care le va lăsa în urma ei revoluția, prin care România s'a apropiat mai mut de sub-desvoltați decât de normalii desvoltați.

Poate că exilul românesc are mai puțin nevoe de combinații idealiste, și are efectiv nevoe, în vederea viitorului de cât mai multe "Centre de cercetare" pentru cei doi poli ai geoculturii: cultura spiritului, și cultura pământului. După cum rămâne pentru specialiști și problema grea pentru viitor a debarasării de tot ceea ce este parazitar în falsa industrializare, pentru a pune în valoare ceea ce este într'adevăr necesar pentru mărirea produsului și venitului național. Oricine știe ce monstruozitate s'a făcut cu o siderurgie și o petrochimie care au băgat țara în datorii până la gât și din care nu se poate scoate nimic.

Adaptarea noastră la micșorarea pământului ne-a prins pe piciorul stâng, pentrucă o țară așa de mică s'a autodistrus geocultural, imitând o țară imensă, întinsă pe două jumătăți de continent, care este cea mai întinsă țară din lume și care oricând poate să-și recupereze fără enorme greutăți ceea ce-a pierdut prin comunismul de război. Dar România noastră nu mai este aceea din 1932, și aruncată în irаționalul viitorului paradis al societății comuniste care nu are cum să vină vreodată, a pierdut de atunci cincizeci de ani, cam două generații, și-a epuizat toate rezervele și e plină de datorii. Ce se va putea face cu această țară, plecându-se dela asemenea date, nu e o problemă nici de geopolitică, nici de cabinet sau politică externă, ci o sumă de probleme de viață și de moarte în sensul cel mai strict, și care trebue să înceapă a fi studiate. Ceea ce se poate face în Occidentul liber, prin Centre de Cercetări cu oameni competenți și dragoste de țară. □

GERMANII DIN ESTUL ȘI SUDESTUL EUROPEI

Urmare din pag.6

Pasarovitz din 1718. Intre Transilvania și Banat ca provincii cu populație germană există, din punctul de vedere al desvoltării lor economice și culturale, o deosebire esențială. In timp ce Sașii s'au organizat liberi, pe baza unor privilegii acordate de regii Ungariei, Svabii din Banat au fost colonizați în secolul al XVIII-lea sub conducerea unui guvernator impeiral cu puteri depline, dar, potrivit spiritului iluminist al vremii, filantrop: Contele Claudius Florimund Mercy (1666-174), numit la 1.XI.1716, deci înainte de încheierea păcii, guvernator militar și civil al Banatului. El a condus opera de colonizare din 1716 până în 1733, militar și civil el dovedindu-se un mare organizator. Mercy a introdus cultura grâului, a secarei, a orzului, a ovăsului și a hameiului; a încurajat viticultura și cultura pomilor fructiferi, a legumelor, cultura tabacului și a dudului (pentru hrana viermilor de mătase), cultura cânepei și a plantelor colorante (ca roibul, drobșorul, șofrănașul și a.). Diplich descrie sumar realizările țăranilor șvabi în agricultură și viticultură, ale minerilor și meseriașilor.

Adalbert Hudak, probabil sas din Zips, prezintă viața economică a populației germane numită de Unguri tot Sași,ca și pe cea din Transilvania, începând cu secolul al XIII-lea până după al doilea război mondial, când au fost alungați și expulzați (pp. 167-176). Răspândiți în 24 localități ei s'au îndeltnicit cu exploatarea minereurilor de aur, argint, aramă, fier etc. La Sașii din Zips viața economică a fost organizată nu pe cale administrativă, ca la Svabii din Banat, ci de fruntași și mari întreprinzători, cum a fost familia Thurzo, care în 1494, în colaborare cu Fugger (maior) din Augsburg, a întemeiat întreprinderea minieră "Thurzo-Fugger" cu sediul în Neusohl. După prădarea ei de către Turci în 1526, întreprinderea a fost pusă din nou pe picioare de către Hans Dernschwan din Hradiczin (1494-1568). Dernschwan a fost și un călător pasionat, fiind unul dintre primii colecționari de antichități din timpul Romanilor în Dacia. Hudak amintește și de muzicianul și muzicologul Daniel (nu David, cum scrie el!) Speer (1636-1703), originar din Breslau. Intrucât Hudak îl citează ca autorul cărții de care va fi vorba imediat, fără să dea amănuntele interesante pentru noi Românii, profit de ocazie pentru a complecta lipsurile. In lungii ani ai peregrinărilor sale (1655-1663) Speer a vizitat Sașii din Zips, continuându-și călătoria până la Constantinopol prin Ungaria, Transilvania și Țările Române, unde spune că a avut de-a face și cu "Schwartz Moldauer Wayda". Speer și-a consemnat impresiile și amintirile de călătorie sub forma unui roman întitulat "Ungarischer oder Dacianischer Simplicissimus", apărut în 1683, cu o reeditare în 1854 și alta în 1922. Amintirile despre Ungaria, Ardeal și Țările Române sunt cuprinse în ultimele cinci capitole ale cărții (XXVI-XXX).

***

Volumul-album întitulat "Tausend Jahre Nachbarschaft - Deutsche in Sudosteuropa" (O mie de ani de vecinătate-Germani în Sudestul Europei), din care am extras materialul informativ privitor la relațiile româno-germane din aceste trei articole se încheie cu un Apendice alcătuit din următoarele capitole: 1. Cronologia evenimentelor începând cu secolul I în.de.Chr. până la sfârșitul celui de-al II-lea război mondial (pp. 285-288); 2. Schițele biografice ale celor 23 de autori (p. 288); 3. Bibliografia generală, istorică, etnografică, economică, artă și literatură, Teatru, Muzică (pp. 289-296); 4. Registru de nume proprii și localități (pp. 297-304). □

D.C.AMZAR

DELA NEANT LA ÎMPĂRĂȚIA CUVÂNTULUI

I. -STYXUL ȘI IORDANUL-

Dumitru ICHIM

In "Imnul Creației" din Rig-Veda citim că "înțelepții căutând cu gândul inimii au descoperit rudenia existentului în non-existent" idee care ni s'ar părea aproape identică, celei din Geneză că lumea a fost creată de Cuvânt din nimic.

Deosebirea, cum vom vedea mai jos, este fundamentală, deși au un punct comun -pornirea din neant. Dacă analizăm mai atent imnul vedic în întregimea lui ne șochează relația Creatorului cu creatura. Intre Acel "al cărui ochi stăpânește această lume din cele mai înalte ceruri" și lumea creată apare o mare prăpastie. E adevărat că el "stăpânește", dar oare cum s'o fi tălmăcind acest cuvânt, când el, în care găsim "originea primă a creației lui", nu are nici o relație personală cu ea, fiind atât de îndepărtat căn imnul vedic apare dubiul că "poate nici el nu știe" și nu se pare a fi sigur dacă "el a format-o, sau n'a format-o deloc."

In Geneza biblică lumea este creată din neant de Dumnezeu-Cuvântul. Omului i se dă suflet nemuritor prin "chip și asemănare" cu divinul. E o relație personală ca între tată și fiul ce-i poartă numele și se aseamănă tatălui ca chip. Asemănarea cu Cuvântul o facem prin cuvânt, care nu e vorbă, ci modul cel mai înalt al exprimării existenței umane - dialogul ontologic ce duce în Logos. In acest fel omului i s'a răspuns la dialog, Dumnezeu înomenindu-se și omul îndumnezeindu-se.

In vreme ce în Rig-Veda existentul se înrudește cu neantul, în Geneză omul se înrudește cu biruitorul neantului, prin gânguritul creator asemănându-se Creatorului, și nu neantului.

Am insistat asupra acestor deosebiri pentrucă ele nu sunt numai o problemă de teologie, filosofie, ori Istoria Religiilor, ci fiind un "gând al inimii", înseamnă că sunt o trăire, deci o geografie a spiritului care oferă anumite forme de relief elevației spirituale.

E vorba de o cultură a ochiului interior, o descoperire a funcției lui firești, nu să vadă oprindu-se la văzut, ci să observe descoperind nevăzutul. Să vadă în creatură - Creatorul, în moarte - Viața, în timp - Eternitatea, în sămânța putrezind - cuvintele adresate lui Lazăr, în Frumos - paradisurile Cuvântului - Creator.

E vorba de un "life Style", un mod de a trăi viața în care ce e înrudit cu neantul devine înrudire cu eternul. Limba omului care a dialogat cu cuvinte putrezește, fiind un organ ca și ochiul, dar LIMBA devine entitate în Dialog cu Cuvântul, sinonim cu "nația", sau "neamul", deci o rudenie cu cei în Viață (Vezi și pe Eminescu: "Un sultan dintre aceia ce domnesc peste vro limbă"), deci nu o rudenie cu neantul.

Pentru a exemplifica cele de mai sus, să ne oprim la "Scrisoarea I" de Eminescu și cartea "1940" de Nicu Caranica (Editura Ethos - Ioan Cușa, Paris, 1981).

In general, poeziile lui Eminescu poartă în structura lor acea luminozitate a sufletului românesc, omul fiind "acasă" în natura pe care o umanizează. Având drept echilibru existențial Taborul, românul omul revarsă această lumină de dincolo de lumină asupra firii înconjurătoare pe care o însuflețește și o transfigurează, "înrudindu-o" cu omenia lui. Sentimentul acesta kenotic străbate întreg folclorul nostru și Eminescu a avut intuiția genială de a descoperi și reda acest "mister" al poporului nostru ca izvor al vitalității și transcendere istorică.

Cuvintele lui Mircea cel Bătrân adresate lui Baiazid exprimă "rudenia" românului cu râul și cu ramul, deci Firea înconjurătoare în care citește urmele lui A FI, văzând prin "aici", ca pe o hartă semnele lumii de dincolo.

Voievodul dela Cozia amintește în înțelepciunea lui de Francisc de Assisi cu "Cântecul pentru Fratele Soare" și de aici demnitatea și siguranța de sine cu care răspunde "moșneagul". "Moșia" nu era ogor geografic care să poată fi cucerit, ci o moștenire" din moși strămoși, "moștenitorul" primind prin "moșie" și drepturile unei "strămoșii" divine. (Pe această temă Horia Stamatu a publicat în "Cuvântul Românesc" un admirabil eseu intitulat "Dela geopolitic la geocultură").

Totuși unele poezii de Eminescu, inspirate din filosofii străine, fac excepție tocmai prin faptul că elementul străin nu poate fi integrat în modul românesc de a trăi și gândi realitatea.

O parte din "Scrisoarea I" este o satiră amară și usturătoare adusă "mititelului" cățărat pe mormânt: "Nu slăvindu-te pe tine...lustruindu-se pe el," dar poemul în general abordează cele mai adânci taine: geneza lumii, ce e viața și ce este moartea. Inspirația din Rig-Veda este evidentă, dacă am compara pe două coloane "Imnul Creației" și poemul lui Eminescu, începând dela versul 41.

Toată panorama vieții poartă amprenta cugetării hinduse nimic părând a fi vrednic pentru a fi trăit. Totul este, ca în filosofia lui Schopenhauer, condus de o forță oarbă manifestată în oameni ca o dorință de a trăi. Autorul "Lumii ca Voință și Reprezentare" (1818), care a influențat și pe Eminescu, vedea lumea ca un loc al durerii și dorințelor nesatisfăcute și sugera o renunțare a dorinței și o negare a voinței Plăcerea e doar o absență a durerii, iar singura ușurare o poate oferi filosofia, arta și muzica. Cercul devine vicios, pentrucă ceea ce ne oferă Schopenhauer sunt descrieri ale vieții. Negând "durerile" vieții te oprești la descrierile lor prin care poți obține faimă de "cunoscător" ocolind exact esențialul vieții, cea de "trăitor".

Are viața vreun scop, o valoare spre o finalitate eternă? Să analizăm poezia care exprimă atât pe Schopenhauer, cât și sursa comună religia Vedelor și Upanișadelor.

Atât pe regele "ce'mpânzește globu'n planuri pe un veac", cât și pe săracul ce abia gândește la ziua de mâine "deopotrivă-i stăpânește raza ta și geniul morții". Singura persoană, diferită de ceilalți, care caută un sens vieții e "bătrânul dascăl, cu-a lui haină roasă'n coate" în gura căruia Eminescu pune versurile din Rig-Veda. In această atmosferă poemul e încheiat în rotundul Nirvanei ca întoarcere în neant: "Si în noaptea neființei totul cade, totul tace,/Căci în sine împăcată reîncep-eterne pace...".

Elementul soteriologic din portretul "bătrânului dascăl" lipsește complet. Pentru el nemurirea e ceva exterior, mântuirea lui fiind condiționată de alții, paiul de care se agață fiind faima că a "cunoscut" multe. Răspunsul lui Eminescu adus cugetătorului e just: "Neputând să te ajungă, crezi c'or vrea să te admire?" Dar oare numai faima e cea care dă vieții o valoare? Mândria că ai fost cineva? Si aici vedem întregul pesimism din care nu se poate ieși și care nu are absolut nimic comun cu filosofia lui Mircea cel Bătrân expusă cuceritorului de spații geografice.

Al doilea poem este cartea lui Nicu Caranica "1940", care vine ca o exemplificare a drumului dintre neant și Impărăția Cuvântului.

Mergând pe linia filosofiei pesimiste a lui Schopenhauer Eminescu face exces de zel interpretând filosofia hindusă.

Neantul Nirvanei e rezumat cu "Peste toate o lopată de țărână se depune", ceea ce se pare a fi prea mult. Unii teologi budiști interpretează Nirvana ca o contopire cu neantul, o fericire de nedescris a făcliei care a terminat uleiul "arderilor". Moartea celui eliberat de samsara fiind o "parinirvana", adică o Nirvana săvârșită.

Atât în interpretarea "contopirii", cât și cea a anihilării găsim ca o lipsă relația personală a creaturii cu Creatorul, de unde și concluziile pesimismului iremediabil și fără nici o perspectivă decât cea a "geniului morții".

Nicu Caranica își situează cadrul poemului în jurul "chipului și asemănării" divine din uman în care Creatorul e în mijlocul creației, fără a se confunda cu ea ca în panteism, ci în relație personală se face Omul ducându-l pe om prin silogismul dragostei în Dumnezeu.

"Anul 1940" e un poem de înaltă cugetare filosofică a mioriticului răspunzând, în zborul spre Logos, celor mai chinuitoare întrebări ale omului înfricoșat de neant.

E adevărat, parcă ar vrea să spună autorul, că "Peste toate o lopată de țărână se depune", dar acesta nu e un scop în sine, ci o stare. Creatorul fiind Eterna-Iubire a dat omului "chipul și asemănarea." Scopul creației îl vedem abia după ce "lopata de țărână" a fost depusă pe bobul de grâu, care depășind avatarurile neantului devine viață nouă hrănind pe om cu "pâinea cea de toate zilele" și apoi hrănind pe om cu Dumnezeu prin Pâinea Potirului. Ceea ce părelnic lopata de țărână s'ar crede că a tras perdelele neantului peste uman o exprima poetul englez John Donne (1572-1631), care compară omenirea cu trupul unui înnotător, care se află cufundat în apă și autorul poeziilor "Moarte nu fii atât de mândră" și "Du-te și prinde steaua căzătoare" întreabă dacă putem considera trupul mort în vreme ce capul înnotătorului (aluzia la Hristos - Capul Bisericii ale cărei membre suntem) e deasupra apelor.

Intre lumea celor "din umbra legii" și celor din împărăția Logosului este râul Styx. Acesta a devenit Iordanul, apele căruia, ca și vechiul râu ne oferă uitarea. Ca și în genezele analizate și aici e o diferență. Pe malurile Styxului uitarea este a vieții, iar perspectiva oferită e cea a neantului, împărăția lui Hades, de unde avem cuvântul "iad". Pe malurile Iordanului găsim de asemenea uitarea, dar este uitarea de iadurile cuibărite în noi. Iordanul spală împărăția lui Hades și ne oferă perspectivele mării, care deși e "înviforată de viforul ispitelor" nu ne oferă "limanul cel lin" la care alergăm strigând Creatorului ce ne așteaptă: "scoate din stricăciune" viața noastra.

Aluzia la acest poem liturgic o face Kahlil Gibran în cartea sa de mare succes "Profetul" în care personajul principal așteaptă pe malul mării corabia orei, răspunzând celor prezenți la întrebările cum să ajungă la "limanul" Binelui.

Nicu Caranica amplifică simbolul din stihurile liturgice, din care se inspiră și Gibran, oferindu-ne ca descoperire spre eschaton trei mări: Marea Neagră, Marea Roșie și Marea Albă. Unitatea celor trei mări, ca simbol, o face Stringberg prin piesa de teatru "Easter". Acțiunea, care se petrece în Vinerea Mare - Marea Neagră, Sâmbăta Așteptării - Marea Roșie și Duminica Invierii - Marea Albă, prin încordarea și trăirea intensă a "zilei", sau "mării" parcă durează veacuri. Tot echilibrul piesei e adus de Eleonore, fetița cu narcisa galbenă, cea care înțelege glasul păsărilor și al naturii. Ea vede în timpul nostru, timpul Lui. Intreaga familie, în ziua de Vineri, e terorizată de teroarea datoriei și a falimentului, dar Eleonore le explică, fiind Vinerea Mare, că astăzi toți trebue să sufere, chiar însăși natura. Luminozitatea pe care o aduce în casă prin puritatea ei și clarviziunea zilei a treia, e realizată de autorul "Drumului spre Damasc", cu o perfecțiune la înălțimea geniului lui, prin ziua de Duminică, când datoriile sunt iertate, și natura însorită, liberându-se de ploaie și ceață, participă la bucuria din ziua Paștelui, profețită de Eleonore.

Continuare în numărul viitor

Maestrul Radu Budişteanu, un român pur şi simplu

Ovidiu VUIA

Nae Ionescu într'un articol, publicat dealtfel în Roza vânturilor, volum apărut sub îngrijirea lui M. Eliade, susţine la un moment dat paradoxul că a fi român bun nu înseamnă neaparat şi român pur şi simplu. Vizând o serie de personalităţi politice, asertiunea a provocat şi încă mai provoacă, reacţii vehemente din partea acelora ce nu au înteles că gânditorul dă noţiunilor un adânc caracter filosofic de structură abisală. Am să arăt cu ce ocazie mi-a revenit în memorie mult discutata idee ionesciană.

Duminecă 14. Nov. 1982, a fost sărbătorit, la Frankfurt/Main, într'un cerc intim de români, aşi zice de familie mai mare, maestrul Radu Budişteanu la împlinirea a 80 de ani de viaţă. Iniţiativa, aleasă iniţiativă, de a praznui evenimentul aparţine dlor Amzăr şi Enescu, asistaţi în problemele organizatorice, nu lipsite de importanţa lor, de inimosul domn, Morcov.

D.C. Amzăr prezintă viaţa, personalitatea şi opera lui Radu Budişteanu. Născut în 1902 în Budeasa-Argeş, descinde dintr'o veche familie boerească, cu legături în ramura spiţei Brâncoveanu şi Oteteleşanu, cula din sec.al XVI-lea stă şi astăzi pe acele locuri, mărturie, cronică vie a unui trecut măreţ, căutat şi de Eminescu în neterminata lui epopee a Muşatinilor.

Eminent elev al liceului sf. Sava din Bucureşti, unde îl are coleg de premiu pe Ion Moţa, urmează dreptul, filosofia, şi precum Faust, şi teologia, având profesori pe Dissescu, Djuvara, al cărui secretar va ajunge, Rădulescu-Motru, P.P. Negulescu, Nae Ionescu şi alţii. Işi continuă studiile universitare la Paris şi cu o bursă Carnegie are ocazia să-şi aprofundeze la Haga, cunoştiinţele de drept internaţional.

Având o pregătire, după cum se vede, mai mult decât temeinică, i se deschid porţile unei cariere strălucite, curând, după o scurtă activitate de judecător, se va inscrie printre cei mai cunoscuţi şi valoroşi avocaţi ai ţării, unul dintre cei ce-au format generaţia de aur, interbelică, a României Mari.

Ca şi fraţilor săi de promoţie şi lui Radu Budişteanu, după ce-a scris în cartea patriei o pagină cu literele luminii, i-a fost sortit pe fila cealaltă să treacă prin cămările intunecimii ale lagărelor şi închisorilor, suferind o întemniţare de mai mulţi ani.

In 1979 i se dă voie să iasă din ţară şi se stabileşte în Germania lângă copiii săi.

Analizându-i în continuare opera şi personalitatea,dl.Amzar insistă asupra contribuţiilor sale originale la problemele de drept internaţional, stilul concis, clar, aforistic, aduce şi o caracterizare cu aceeaşi amprentă, intreaga lui concepţie poate fi rezumată în următorul aforism: Puterea politică nu înseamnă nici forţă, nici violenţă ci putere morală.

Pe lângă activitatea de specialitate, Radu Budişteanu are şi una intensă de scriitor şi poet cu peste 30 de colaborări pe la diferite reviste din ţară şi străinătate.

In relatarea sa, M.F. Enescu, fost magistrat şi el, invocă patetic Palatul Justiţiei din Bucureşti cu sala paşilor pierduţi, Justiţia şi baroul românesc de altădată, ale căror membru fruntaş a fost fără îndoială, Radu Budişteanu.

Din scurtele comunicări ale celor doi s'a putut constata că vorbitorii au urmărit în cuvinte sobre dar pline de greutate, numai aur şi carat, să releve personalitatea unui om pe care, din admiraţie şi preţuire, prin laudaţia lor vroiau sâ-l ridice pe tronul apoteozei mult meritate, al unui Homer al culturii româneşti.

La cuvânt însfârşit, domnul Radu Budişteanu se remarcă în primul rând printr'o înfăţişare plăcută, inspirând demnitate şi nobleţe, aşa ca figura unui principe de Renaştere sau a unui doge veneţian pictat de Tintoretto. Adică în ciuda vârstei, fizicul său poartă pecetea focului sacru interior, cum se întâmplă în cazurile când spiritul iluminează, învingând trupul, acesta supunându-se anilor, care nu se mai numără, ai sufletului, împrăştie o matură tinereţe,nu cea recăpătată de eroul lui Goethe, ci purificată prntr'un urcuş pe cărarea vieţii în meditaţia înţelepciunii lui Seneca, definită de poet:"Iubirea şi jocul meu e inţelepciunea."

Deşi face o tragică şi dureroasă mărturisire, cum că de 40 de ani nu a mai avut ocazie să ţie o cuvântare publică, dela primele lui cuvinte, gestul şi pronunţia par că se mulează pe conţinutul lor, dezvăluie pe cel ce posedă arta elocinţii, atrage şi mobilizează în acelaşi timp pe auditor: se contureaẓă marele orator.

Noi românii am moştenit acest dar desigur dela romani, chiar dacă nu am merge până la marele Cicero, ne-am opri la cei mai puţini cunoscuţi din epoca imperială instruiţi în celebra Institutio oratoria a lui Quintilian.

Din pleiada marilor noştri oratori, distinşi prin discursurile lor parlamentare dinaintea primului război mondial, l-am aminti doar pe Titu Maiorescu, deoarece acesta prin elevul său P.P. Negulescu, a transmis, pe firul succesiunii spirituale, duhul perfecţiunii oratorice, lui Radu Budişteanu; aşa că prezenţa sa, trebue să o subliniem încăodată, reface cu emoţie cele mai de aur decenii ale trecutului nostru, ceea ce de-acum pentru ceilalţi constituie o mare şi fără de comparaţie trăire. Ear ca şi când s'ar fi coborit printre noi, colţul de rai al nemuritorului demiurg carpatin. Oră de liturghie şi rugăciune naţională.

Este lăsat de comunişti să plece fără nimica la el, deci furat şi de cel mai simplu act de şcolaritate. Printr'o întâmplare reuşeşte să păstreze într'o taină că a lui un certificat al tatălui său, student al facultăţii de litere catolice din Louvain, educaţia austeră a părintelui i-a fost model de viaţă pe calea întregului său destin. Ca în poezia Belşug a lui Blaga hoţii-furi golesc în zadar cireşul de rod: Las-să vie, să culeagă/ Vara mea rămâne'ntreagă/. Stelele deasupra mea/ Nimeni nu mi le-a fura./

Desigur comuniştii n'au putut să-i fure lui Radu Budişteanu fiinţa lui de preţ, stelele cugetului: credinţele şi ţara şi neamul.

Recunoaşte deschis c'a făcut parte din mişcarea legionară pe care nu a considerat-o nicio clipă drept o mişcare de dreapta ci ca pe o religie, un nou fel de a concepe viaţa, aplicat la modul natural al firii naţionale. Pildă dreaptă şi nepătată, ca a lui Iisus în cămaşă albă în faţa lui Pilat, Radu Budişteanu ne convinge definitiv că naţionaliştii au vrut binele ţării lor, deaceea cei ce-au fost duşmanii poporului român, precum Carol al doilea şi urmaşii săi comuniştii, au urmărit să-i extermine fără cruţare. De ar fi după secole ca cineva întors din morminţi să vrea să ştie dacă România este într'adevăr liberă nu ar trebui să purceadă la cercetări minuţioase sociologice nici cel puţin la o anchetă publică ci ar fi suficient să întrebe, oare fiilor ei buni le-au fost deschise după proporţiile faptelor uşile împărăteşti ale istoriei? Până nu se va întâmpla acest lucru, îi va fi scris ţării să rătăcească precum o Ileană Cosânzeană pe drumul bejeniei şi al sclaviei.

Dar Radu Budişteanu citeşte în trecut cu ochii mereu îndreptaţi spre viitor. In legătură cu organizarea exilului pe bază de partide, el îşi permite să expună un scurt istoric al acestora în perioada interbelică prin care se demonstrează, obiectiv fără comentarii suplimentare că niciodată nu a existat intre partide o unitate naţională, aceste răni persistă şi astăzi şi datorită lor tendinţa este evident centrifugă şi desbinatorie între oameni. In concluzie propune o unire a românilor din exil fundamentată pe unele crezuri comune, numai prin ele putându-se ajunge la o unitate de luptă împotriva duşmanului comun, bolşevismul.

In contextul tuturor măsurilor pune individul şi libertatea sa, după cum o postula încă filosoful grec Protagoras.

Individul liber încadrat ca un component al naţiunii sale, statul în acest trinom are un rol subordonat, autorul nostru modifică celebrul citat al lui Appian asupra dominaţiei societăţii şi bineînţeles trimite săgeţi contra imundei învăţături marxist-leniniste, totalitară până la absurd.

Trinitatea individ, naţiune, stat, trebue să se sprijine ca o catedrală pe patru stâlpi: biserica, şcoala, justiţia şi armata.

Mă opresc aici deşi conferinţa a fost mult mai bogată în idei, cu speranţa că textul ei va fi probabil publicat intr'altă parte.Nupot să nu mai insist asupra propunerii făcute de conferenţiar în vederea înfiinţării unui seminar cu posibilitatea schimbului liber de păreri şi cunoştinţe între membrii lui. Aşi dori să cred că de data aceasta apelul nu va rămâne fără răspuns.

Am strâns mâna maestrului Budişteanu cu evlavia de a mă fi pus în contact cu un om din epoca marilor valori.

Maestrul Radu Budişteanu a mers neabătut pe linia tradiţiei, sub a cărei lespezi sunt mai mulţi cei morţi, a profesorilor şi dascălilor săi şi nu în cele din urmă a părinţilor lui, coboritori din voievozii plaiurilor valahe: "In somn sângele meu ca un val/ se trage din mine/ înapoi la părinţi./"

Si mai transmite mesajul celui pe care l-a cunoscut în timpul fugilor prin ascunzişurile codrului argeşean,în liniştile ancestrale întrerupte de câte un clopot depărtat de schit: ţăranul român.

Cu "Eu cred că Veşnicia s'a născut la sat" îl întâlneşte pe păstorul mioritic "Erai prieten cu toate minunile" acasă cu ai lui în stâna legendelor, găsind la el atâta spirit de jertfă, de optimism şi încredere, încât s'ar fi simţit nedemn dacă nu ar fi împărtăşit cu el tăria că într'o zi binecuvântată bunul Dumnezeu le va trimite robilor săi lumina mântuitoare a Damascului.

Iată de ce din toate clasele sociale consideră că în România de mâine ţărănimea va trebui refăcută şi repusă în drepturi după cum era şi visul poetului revoluţionar, Cotruş: "ţăran pietros, în munci călit,/ pe petecu-ţi de glie te visez-împărat,/ zidind subt sori de foc cu sârg într'aripat/ lumi noi pe temelii de neclintit."

Radu Budişteanu se arată a fi un izvor, un oracol, un monument de conştiinţă, sol al neamului subjugat. Alături de el am vibrat pe aripile unor clipe de mare tensiune naţională şi când ne-am despărţit am simţit că suntem mai bogaţi,mai încrezători în destinul nostru, mai mândri de condiţia noastră umană. Pentru tot ceea ce ne-a dăruit în câteva minute de împărtăşanie nu putem decât să exclamăm: "Mulţumim maestre şi să ni te ţie Domnul la mulţi ani !"

Radu Budişteanu este un pom secular, cedru danubian, un fel de gorun al lui Horia, ieşit din lutul strămoşilor, hrănit cu sângele şi lacrimile lor, oricât l-ar tăia duşmanii, el va creşte coroane tot mai bogate spre cer şi soare, scrutând profetic orizontul pământului făgăduit al eliberării neamului de sub jugul roşu, cel barbar.

Omul, personalitatea şi opera de faţă ne explică pe larg ce-a vroit să spună în celebrul său articol Nae Ionescu, doar prin exemplul său viu maestrul Radu Budişteanu este până în detalii, un român pur şi simplu.

□

ISARLÂC 1983

Seară neagră, noapte rea,
In noroiu de catifea,
Iscodind prin parmalâc
Tot te-adulmec Isarlâc. . .

Isarlâc raia turcită
Chipul tău îmi stă ispită
Mahalaua ta sireapă
Inima cu şiş mi-o'nţeapă

De ce umblu neştiut
Minaretu-ţi de hăut
Si dervişii tăi de ceară
Tot mai vii s'aprin în seară

Peste paşii din ceardac
Glas de hoge făr'de veac
Deapănă prin visul meu
Meterez de curcubeu. . .

Pe tăişul de hanger
Repeziţă către cer
Fulgeră în joc mahmur
Gloata'ncinsă în cusur

Si s'aprinde, printre stele,
Mahalaua în obiele,
"Joacă şi'n cazane sună"
Joc de ştreang şi de furtună

Lespezi albe gloata urcă
Spre maidanul unde'n furcă
Izbăveşte un geambaş
Tânăr, şi'n cuţit iabraş

Funia'mpletită'n lună
Are izul de cadână
Vina: ochiu de catifea
Si'ndrăzneală de raia. . .

"Cad din lună pulberi rase"
Peste fesuri, peste case
Peste simigii şi găzi. . .
Isarlâc, tu plângi, nu răzi. . .

"Cuib de piatră şi legumă"
Isarlâc scăldat în spumă
Bragă'n chiup de chihlimbar,
Elixir cu gust tâlhar

Mă îmbii, dar stai ascuns. . .
Isarlâc, dor nepătruns,
Piază rea te-a fermecat
Ori Hoge te-a blestemat ?

Te-ai pitit prin cafenele,
Prin şerbet, prin acadele
Sau, închis de dor, cu săc,
Te-ai topit în hagialâc ?

Isarlâc, închis sub ape,
Setea cin'o să-ţi adape
Când pe ghizdul de fântână
Moartă-i inima-ţi cadână ?

Isarlâcul meu de soare
Saltă-mi-te din uitare.
Că de când mi te-au robit
Ochiul stâng a veştejit

Iar cel drept, sleit de drum
Te-a ghicit într'un lucum
"Tors gurmazul, ca de caer,"
Odihnind pe pat de aer. . .

"Isarlâc, inima mea"
Vis şaşiu, rămâi cişmea
Chiar de eşti un rai nebun
Stors din gânduri de surghiun

D.BACU

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

NAE IONESCU: "ÎNDREPTAR ORTODOX"

1957

Texte alese, ordonate și adnotate de D.C.Amzar

Frația ortodoxă, Wiesbaden

Cicerone POGHIRC

Publicat într'un moment în care ortodoxia unor români în exil părea amenințată de prozelitismul mediului religios în care fuseseră alungați de soartă, volumul conține textele fundamentale ale lui Nae Ionescu privitoare la ortodoxie, apărute între 1926-1938 în "Cuvântul" (majoritatea reproduse în culegerea "Roza vânturilor", editată în 1937 de Mircea Eliade). Textele sunt clasate în trei capitole ("Stiință și religie", Mântuitorul" și "Biserica"), ultimul având subcapitolele: I. Ortodoxia, II. Biserică și Neam, III. Biserică și Stat, IV. Confesiunile. La acestea se adaugă notele - esențiale și dense - ale lui D.C. Amzăr, care subliniază actualitatea gândirii marelui filosof. Notăm că multe capitole din "Metafizica" lui Nae Ionescu (Paris, Ed. Ioan Cușa, 1978) tratează probleme apropiate, în plan mai general filosofic însă (II. Preocupare metafizică și preocupare religioasă, cap. XII-XVII despre mistică, XXII. Tipul sfântului etc.).

Gândirea lui Nae Ionescu e, fără îndoială, cea mai profundă concepție românească a ortodoxiei, o sinteză fericită de înțelegere istorică (unica existentă la N. Iorga), filosofică (reluată de Blaga în "Spațiul mioritic", cu importante contribuții proprii) și de interpretare teologică în adevăratul spirit al ortodoxiei (mult superioară celei a lui Nichifor Crainic).

Iată, rezumate pe scurt, ideile esențiale: Pornind dela constatarea istoricilor că răspândirea creștinismului în Dacia a coincis cu formarea noastră ca popor, Nae Ionescu consideră, pe drept, că credința creștină este o notă esențială a structurii noastre. "Creștinismul face parte integrantă din ființa noastră națională" (p.75). Dar "dacă învățătura lui Christos e una în ea însăși, trăirea ei, înțelegerea ei, diferă în timp și spațiu". Din cele trei biserici creștine, ortodoxia este, după Nae Ionescu, adevărata păstrătoare a tradiției ("predanie", în terminologia lui), datorită faptului că autoritatea ei supremă este soborul panortodox, și nu o individualitate, ca papa. Acest fapt a împiedecat inovațiile, adevărul dumnezeesc neavând nevoie să fie reînoit, ci trăit. Națiunea și religia sunt "realități colective",iar"confesiunea face parte integrantă și e oarecum determinată de plămada sufletească" a popoarelor. Or, după filosoful nostru, "formele de viață spirituală, condiționate toate istoricește, nu se transmit, ci se nasc" (p.89). Aducem aici mărturia unei țărănci analfabete, fina noastră, care - mirată de apariția unor secte, spunea: "Eu nu mi-am ales credința, m'am născut cu ea și trebue să mor în ea."

Apartenența la o religie nu e, deci, după el un act de voință. "Suntem, ca atare, ortodocși pentrucă suntem români și suntem români pentrucă suntem ortodocși." Schimbarea confesiunii ar însemna, după el, "renunțarea la istoria noastră și la structura noastră spirituală" (p.83).

Fraza de mai sus a stârnit pasiuni furtunoase, atât în epocă, cât și după aceea. Românii uniți din Ardeal au replicat cu exemple celebre de buni români greco-catolici, dela Samuel Micu la Iuliu Maniu. Alții au atras atenția că ortodocși sunt și rușii, grecii, bulgarii. Nicolae Iorga, într'un moment care-i explică atitudinea (1940), se temea chiar să nu fim înghițiți de misticismul rusesc sau de raționalismul (noi am zice mai degrabă "dogmatismul") bizantin, și de aceea răsturna fraza lui Nae Ionescu, cerând "ortodoxia pentru această nație, iar nu această nație pentru ortodoxie" ("Concepția românească a ortodoxiei", p.9).

Afirmațiile lui Nae Ionescu despre raportul dintre religie și națiune se integrează în concepția sa filosofică "organicistă" asupra realității, unică în esență, dar constituită în planuri, alcătuind "sisteme" sau "totalități" (p.9), între care există "corelații" și "solidaritate" (p.10). Termenul de "structură" apare frecvent la el, într'o epocă în care era rar întâlnit nu numai în filosofia românească, dar și în cea europeană.

Intransigenței lui anticatolice și mai ales antiprotestante îi putem opune constatarea că, chiar dacă una dintre biserici a păstrat mai bine adevărul original, niciuna nu e depozitara lui exclusivă. Cât privește actul de nedreptate pe care Nae Ionescu îl făcea Românilor greco-catolici, el rezulta din uitarea faptului că ei au păstrat neatins ritul ortodox (deși au admis autoritatea papei și câteva puncte de dogmă), iar când se încercau înnoiri în acest rit - tradiția lor trăită - uniții au amenințat să rupă cu Roma.

Prezența creștinismului în însăși formarea noastră ca popor, după Nae Ionescu, "explică de ce ortodoxia noastră țărănească nu e atât o religie, cu o biserică chezășuitoare a credinței, cât mai ales un fel de cosmologie, în care elementele de dogmă strict ortodoxe se hipostazează în realități concrete; de ce, cu alte cuvinte, creștinismul a coborît la noi în realitățile imediate ale zilei, contribuind la formarea unui univers specific românesc, obiectivat atât de caracteristic în folclorul nostru" (p:74). Ideea aceasta a unui "creștinism cosmic", păstrat în lumea țărănească sud-est europeană avea să fie reluată și impusă pe plan științific internațional de Mircea Eliade, cel mai strălucit elev al lui Nae Ionescu. Ea explică, poate, totala ineficiență a propagandei ateiste și persistența unei credințe calme dar ferme chiar în condițiile actuale la noi.

Numeroase alte idei originale și profunde sunt cuprinse în această carte. Notăm, printre altele, critica raționalismului cartezian ca reducționism, din care aveau să rezulte antinomiile kantiene (p:16-17, 24, 29): științismul ca un complex de inferioritate al anumitor medii bisericești (p.28-31); desființarea categorică a bazelor explicației freudiene a religiei (făcută și de Blaga ulterior pentru artă), într'o perioadă în care Freud era în cea mai mare vogă (persistentă și azi în anumite medii și părți ale lumii) (p:25-28); critica statului modern,ca formulă deficientă față de realități, silind omenirea să-și caute un nou echilibru în afara lui, critică astăzi total confirmată de evenimente (p. 93-97) etc., etc.

Notăm, însă, mai ales câteva idei constructive, fundamente ale unei morale creștine, ortodoxe și românești.

Considerând mântuirea problemă centrală a omului (p,32) și apariția lui Christ faptul fundamental al antropologiei (p. 37,39), Nae Ionescu, după ce face o trecere în revistă a atitudinii diverselor curente filosofice față de durere (p. 44-48), arată cum creștinismul este singurul care nici nu o neagă, nici nu încearcă să o ignore, ci o valorifică. El dezvoltă o întreagă teorie a necesității terapeutice a durerii (p.69). "Durerea e drumul mântuirii, calea pe care ne putem câștiga pe noi înșine; minunile sunt la îndemâna oricui; numai să știi a te înțelege - și a cere dela tine" (p. 49).

Poate încă mai semnificativă este concepția lui despre eroism. Pornind dela pilda fugii în Egipt, el vorbește de "un eroism al umilinței;eroismul cotidian,fără gesturi și fără pathos, ignorat de toți, răstălmăcit de toți, batjocorit de toți" (parcă l auzim pe Mircea Eliade,în"Incognito la Buchenwald"!). Concluzia este: "a nu te opune răului, ci a te feri din drumu-i, se dovedește, astfel, a fi pentru noi, omenește, indicație necesară. A te feri din drum, tocmai pentru a pune la adăpost, pentru ceasul în care se va plini vremea, puterile pe care Dumnezeu ți le-a hărăzit, ca să le faci rodnice întru ajutorarea celor ai tăi. "Fără a mai insista cât de ades a fost verificată această idee în istoria noastră, mărturia intransigentului filosof trebue să ne dea de gândit atunci când condamnăm de aici cu prea mare ușurință pe cei de acolo pentru ceea ce nu fac și credem noi că ar trebui să facă.

Cartea întreagă, dela primul la ultimul rând, merită reflecția noastră, o adâncă reflecție. □

A.D.XENOPOL: "ISTORIA ROMÂNILOR DIN DACIA TRAIANĂ"

1953

Traducere din limba franceză de N.S.Govora (2 vol.)

Colectia "Carpați", Madrid

Alexandra ROȘU

Mersul istoriografiei naționale s'a desfășurat, până la recenta prăbușire în ideologie, într'o ascensiune continuă, chiar dacă nu fără unele ocolișuri și inegalități de ritm. Stângacele letopisețe slavone au fost urmate de izbânzile scrisului național, în care Costin făcea un mare pas înainte față de Ureche sub raport științific, iar Neculce îi depășea pe amândoi ca artist. Cantemir, cu "Hronicul vechimei Romăno-Moldo-Vlahilor" aducea istoria noastră la nivelul european, făcând pentru prima dată o adevărată istorie a tuturor Românilor. Scoala ardeleană, la rândul ei, se întorcea, cu argumente noi, la sursa romanității noastre, aducând atâtea hotărîtoare dovezi lingvistice și documente istorice, ordonate cu migală de Sincai în "Cronica" sa. Spiritul cu adevărat științific în interpretarea documentelor avea să fie adus de B.P. Hasdeu, care însă în a sa "Istorie critică a Românilor" nu avea să treacă peste perioada începuturilor statelor românești.Prima istorie completă a Românilor, din cele mai vechi timpuri și până în vremurile moderne, avea s'o realizeze Alexandru D. Xenopol, profesor la Universitatea din Iași. După ce debutase cu o lucrare care trata o probelmă fundamentală și pe atunci foarte acută a istoriei românești ("Teoria lui Rossler. Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia Traiană, Iași 1884), Xenopol începe, patru ani mai târziu, să publice vasta și completa lui istorie, al cărei al optulea volum, și ultimul, avea să apară în 1910. După el, Nicolae Iorga, răscolind din nou toate documentele și descoperind multe altele noi, avea să ducă mai departe înfățișarea întregei istorii românești în lucrarea sa în 10 volume, apărute întâi în franceză și apoi în română. Generația imediat următoare a adus multe corecturi și completări la munca uneori grăbită, alteori prea pătimașă a lui Iorga. Noi sinteze ale istoriei naționale apar ulterior din ce în ce mai frecvent, ele fiind caracterizate toate în ultima vreme printr'o trăsătură comună care le pune sub un mare semn de îndoială calitatea: supunerea la un calapod care ne schilodește isotria, după modele care au dat și în alte părți aceleași jalnice rezultate.

Lucrarea pe care o prezentăm aici reprezintă sinteza în limba franceză, în două volume, a primelor șase volume românești apărute la Iași, cu anticipări asupra celorlalte două (netipărite la acea dată). Ea se intitula în franceză, ca și ediția românească, "Histoire des Roumains de la Dacie Trajane", cu adaosul Depuis les origines jusqu'à l'union des Principautés en 1859".

Grec după nume și european prin formație, Xenopol a slujit patria română cu un devotament luminat, care ar putea fi dat ca model celor care, vrând să slujească o cauză, o compromit prin exagerare străină științei.

Astfel în problema atât de disputată atunci, ca și mai târziu, de altfel, a continuității populației romanizate în Dacia, Xenopol a adus contribuții fundamentale. Mergând pe urmele lui Hașdeu, el combate o afirmație eronată susținută atât de Scoala ardeleană, cât și de adversarii continuității mai târziu: dispariția totală a Dacilor (primii pentru a ne dovedi romani pur-sânge, ceilalți pentru a susține că au găsit Dacia pustie la venirea lor). Cât privește părăsirea Daciei de către Romani sub Aurelian, Xenopol face o foarte interesantă paralelă cu retragerea Romanilor din Galia și Bretagne în 406, la năvălirea Goților: nimănui nu i-a trecut prin cap să afirme aici că întreaga populație romanizată s'ar fi retras, în fața acelorași Goți, care ar fi provocat golirea completă a Daciei cu un secol mai devreme.

Interesante sunt și argumentele lui Xenopol în ceea ce privește izvoarele antice asupra părăsirii Daciei. Astfel el este primul care atrage atenția că este vorba, în fapt, de un singur izvor, Vopiscus (Eutropius și Sextus Rufus nefăcând decât să-l repete). Or Vopiscus declară el însuși că a urmat jurnalul împăratului, care urmărea un scop propagandistic: acela de a arăta senatului că nu a lăsat Romani pe mâna barbarilor.

Remarcabil este, de asemenea, efortul lui Xenopol de aduce argumente pozitive în sprijinul continuității. El le caută în primul rând în toponimie, făcând pentru prima dată o serie de apropieri între toponime dacice antice și nume de locuri actuale, cum ar fi: Tăpia-Tapae, satul Pata-Pata (vissa), poate și Sărmaș-Sarmis (egetuza), apropieri neglijate ulterior. Desigur, alte comparații sunt mai hazardate sau chiar greșite, și aici este departe de Hașdeu, nefiind și filolog, dar el, de exemplu, atrage atenția pentru prima dată că adesea evoluția fonetică a numelor proprii se face altfel decât în cuvintele comune.

Desigur, o carte de istorie atât de bogată în date și idei nu poate fi rezumată nici analizată într'o simplă prezentare. Ea a adus la timpul său imense servicii cauzei românești, prezentând pentru prima dată în limba franceză, la nivel științific european, marile probleme ale istoriei Românilor, a cărei studiere aprofundată i-a prilejuit lui Xenopol formularea celebrelor sale "Principes fondamentaux de l'histoire" (Paris 1899). Efectul cărții asupra publicului francez și francofon se poate vedea fie și numai din excepționala prefață a lui Alfred Rambaud (p;9-37), unele din cele mai frumoase și mai drepte pagini care s'au scris despre Români.

Prin publicarea în românește, traducătorul și editorul ei au adus un imens serviciu Românilor risipiți de urgia soartei peste hotarele țării. □

HYPERION

Centrul de promovare a cărţii româneşti

PATRIOTISM ŞI ADEVĂR ISTORIC

Crezul unui mare savant: B.P.Hasdeu

Nevoiţi a ne duce existenţa departe de patria subjugată şi umilită, patriotismul rămâne pentru mulţi dintre noi singura legătură cu ţara. Poţi rămâne, poate, bun Român la Bucureşti şi numai făcându-ţi cinstit meseria, cu convingerea că ceea ce faci se varsă în tezaurul naţional, fie el şi atât de secătuit în ultima vreme. Dar dacă la Paris sau în Honolulu nu-ţi bate inima la veştile bune sau rele de acasă, dacă, nu te intrebi mereu cu ce ajuţi pe cei de acolo, eşti, poate, o persoană foarte onorabilă în alte privinţe dar un lucru e cert : că nu mai eşti Român decât statistic, prin origine. Intru cât, însă, toba unui patriotism de tinichea este bătută asurzitor tocmai acolo unde Românii sunt aduşi la limita disperării şi tocmai de către acei care i-au adus aici, ne propunem să examinăm raportul dintre patriotism şi adevăr cu ajutorul unui exemplu ilustru: Bogdan Petriceicu Hasdeu.

A 75-a comemorare a morţii marelui român şi savant (23.VII.1907), aproape uitată în R.S.R. (ce-ar fi putut comemora: anti-muscălismul lui visceral? dorinţa-i absolută de libertate şi adevăr? credinţa nestrămutată în Providenţă?), ne prilejuieşte reamintirea principiilor sale, pe care le redăm cu pietate.

"Misiunea ştiinţei" - spune Hasdeu -"nu este de a îndestula curiozitatea şi de a da zbor unor presupuneri mai mult sau mai puţin spirituale, ci de a mări sfera adevărului şi de a distruge pe aceea a erorii." (Columna lui Traian, 1876, p.180)

Cât priveşte ştiinţa românească, ea este definită ca "spiritul aplicat către natura naţiunii române" (ib. 1970, p.27). După credinţa marelui învăţat, "Naţionalismul este o condiţiune esenţială a tuturor creaţiunilor mari în sfera ideei. Ceea ce-i originalitatea pentru un individ, este naţionalitatea pentru un popor." (ib. 1871, p.31). El are însă grijă să adauge: "Istoricul poate fi numai Român prin simţământ şi trebue să fie numai om prin raţiune: provincialismul şi fanatismul ucid ştiinţa" (Istoria critică p:IX).

Istoria naţională este, desigur, stiinţa care atinge cel mai profund sensibilitatea unui popor, mai ales atât de vexat de istorie, cum e al nostru. Fondul dacic originar, romanitatea, continuitatea acestor elemente, prioritatea noastră, contestată de unii numai pentru a justifica răpirile succesive de teritorii, sunt probleme care preocupă pe mai toţi Românii. In zelul lor de a-şi legitima nelegiuirile, unii străini folosesc tăcerile istoriei pentru anumite perioade, măsluiesc documentele pentru altele, numai ca să ne arunce la sud de Dunăre, de unde alţii, ca la tenis, se grăbesc să ne trimită înapoi. Unii dintre ei se înşeală, poate, de bună credinţă: să le iertăm acestora miopia, din moment ce Români ca O.Densuşianu şi Al. Philippide au putut greşi cu ei.

Care este datoria omului de ştiinţă în faţa acestor cazuri? Desigur, de a dovedi ştiinţific nedreptatea, acolo unde ea este prezentată drept adevăr, şi de a găsi noi dovezi ale dreptăţii noastre. Dar să fim bine înţeleşi: dovezi reale, de certă valoare ştiinţifică, şi nu dorinţe de-ale noastre luate drept certitudini. Să ne ruşineze exemplul strămoşului nostru Titus Livius, care, după relatarea luptei dintre Horaţi şi Curiaţi, decisivă pentru soarta Romei în acel moment, mărturisind că nu se ştie care dintre ei erau Romani, afirmă cu candoare că sufeltul îl îndeamnă să creadă că Romani erau, bine înţeles,..învingătorii! Nu există metodă mai sigură de a compromite o cauză dreaptă decât exagerând-o.

La ce se limitează în asemenea caz patriotismul cercetătorului? Ne-o spune limpede tot Hasdeu:"Dacă se iartă unui filolog de a-şi arăta patriotismul, apoi nu în falsificarea realităţii, după un calapod premeditat, ci numai în preferinţa pe care cu tot dinadinsul o va da studiului propriei sale limbi în comparaţiune cu celelalte. Si eu ...voi cerceta totdeauna mai cu drag limba română, dar niciodată nu voi uita că ştiinţa e ştiinţă." (Principii de filologie comparativă, p.31-32).

Spre deosebire de alţii, noi Românii avem marele privilegiu de a avea în esenţă dreptatea de partea noastră: suntem cei mai vechi pe melagurile noastre şi cu mult cei mai numeroşi, chiar astăzi, după attea vicisitudini; n'am apucat cu hapca, dela alţii, pământurile pe care trăim, ci, deşi le-am apărat când a fost nevoie, le-am adunat, vorba poetului "cu zâmbetul şi aşteptarea". Tocmai această binecuvântare a Providenţei ne obligă să fim senini şi să mărturisim numai adevărul. Patriotismul nostru să constea în a munci cinstit, cu devoţiune, pentru a aduna mărturiile adevărate, atâtea câte sunt, reconstituind chiar istoria în care suntem implicaţi, după cerinţa lui Tacitus, "fără ură şi fără părtinire".

Orice exagerare nu poate face decât rău cauzei: dovadă confuzia iscată în ţară de interminabilul cotcodăcit patriotic al unora, cu totul disproporţionat faţă de puţinătatea ouălor de aur pe care le-au dăruit ştiinţei.Ca să nu mai vorbim de patriotismul celor care ne amintesc zilnic că ne tragem din stăpânii lumii numai pentru a ne face să uităm sclavia prezentă. Prevestind parcă prezentul, Hasdeu il apostrofează peste decenii:"Nu aşa se creşte o naţiune. Ipocrizia conducătorilor formează sclavi idioţi, iar nu cetăţeni." (Columna lui Traian, 1870,nr.1)

Incălcarea adevărului este fatală nu numai pentru ştiinţa istoriei, dar şi pentru politică: "Negreşit, politica unui stat poate şi chiar trebue să se folosească de istorie la aşezarea instituţiunilor interne şi a raporturilor externe ale naţiunii, tot aşa precum profită de astronomie pentru marină sau de geometrie pentru cadastru; dar o politică uneltind falsificarea veritâţii istorice este ca şi când ar cere să dispară din spaţiu planeta Marte, sau să se schimbe proprietăţile triunghiului." (Etymologicum Magnum Romaniae, III, p. VI). Concluzia lui era: "Calea cercetării este deschisă, fie numai cercetarea adevărat ştiinţifică, neinfluenţată prin simpatii sau antipatii naţionale, care nu ştiu de-s bune în politică, dar în istorie sunt mai adesea proaste, totdeauna un semn de copilăria minţii." (Revista nouă, 1887, I, p. 128).

Exemplul pe care ni-l dă opera monumentală a lui Hasdeu e suficient de convingător. E limpede calea de urmat.

George DELAIANA

ORTODOXIA ROMÂNEASCĂ

NAE IONESCU: "Creştinismul este religia iubirii, a milei şi a iertării. Religia celor slabi deci? A sclavilor? A, nu! Ci mai de grabă a eroilor. A eroilor umili şi anonimi; a celor care s'au înfrânt pe ei, a celor care nu mai sunt ai lor, ci ai lui Dumnezeu.

Cine nu mai cere nimic pentru el, e creştin.

Cine nu mai există prin el, e creştin.

Cine s'a omorît în trupul lui, în ambiţiile şi poftele lui, dar trăeşte în spiritul şi în legea lui Dumnezeu,acela e creştin. Inseamnă însă aceasta că un creştin nu există, nu cere nimic, nu vrea nimic, nu luptă pentru nimic? Deloc. El este, luptă şi cere împlinirea legii lui Dumnezeu."

"...In Bucureşti se schimbă guvernul. Si am dezertat cu toţii bisericile, ca să viermuim în vânzoleala treburilor noi. Fără să ne gândim, bieţii, că şi guvernul care vine va fi tot cum va vrea Dumnezeu: după îndurarea lui - sau după păcatele noastre. Pare că ştim noi ce va fi? Si dacă va fi bun - fi-va el spre folosul nostru? Iar dacă va fi rău - ne va fi dat spre pagubă? Cine ştie! Când sigur este că totul se petrece după căile necunoscute ale lui Dumnezeu."

"Când începe o treabă, Românul îşi face mai întâi o cruce. De ce? Ca să cheme în ajutor pe Dumnezeu? Nu tocmai. Ci ca să pună acţiunea lui sub egida lumii celeilalte, dela care totul purcede; ca să deschidă înspre realităţile lui concrete poarta prin care să pătrundă Puterile şi Stăpâniile, ca să restabilească unitatea originară dintre Dumnezeu şi creaţiune."

LUCIAN BLAGA: "Sub unghiul bipolarităţii spiritualităţile creştine se diferenţiază foarte felurit. Categoriile preferate ale catolicismului sunt cele ale autorităţii sacral-etatiste: statul, ierarhia, disciplina, supunerea, militarea pentru credinţă. Categoriile preferate ale protestantismului sunt cele ale libertăţii: independenţa convingerilor, deliberarea, problematizarea, hotărîrea, datoria, fidelitatea. Iar categoriile preferate ale ortodoxiei sunt cele ale organicului: viaţa, pământul, firea. Deosebirile acestea de bipolaritate, între spiritualităţile creştine, se manifestă cu o impresionantă evidenţă în modul cum comunităţile confesionale concep feluritele realităţi şi probleme implicate de viaţa religioasă şi spirituală."

N. IORGA: "...ortodoxia trebue să fie lege românească tradiţională, la care se poate să se adaoge ceva, dar să nu se adaoge prea mult. Să nu se ducă la un internaţionalism ortodox de care avem toţi aşa de puţină nevoie, cum avem nevoie de orice internaţionalism, care nu se potriveşte nici cu firea, nici cu scopurile noastre, şi care ne atinge o independenţă în domeniul spiritual."

"O şcoală se cere întemeiată şi pe o bază religioasă, iar religia este, înainte de toate, lucru al inimii, şi, dacă mi-ar prezenta cineva cea mai simplă religie a inimii şi cea mai înaltă teologie fără nimic din simţirea omenească, eu aleg pe cea mai simplă a inimii. Mântuitorul n'a venit pe pământ ca să întemeieze o Facultate de teologie, ci a venit ca să schimbe sufletul omenesc cum era în momentul când a apărut."

"Ortodoxia muscălească, nepotrivită cu noi, s'a inlăturat, şi orice încercări s'ar mai face, sunt condamnate dela început. Altă lume e acolo şi noi nu avem nimic a face cu dânsa, cum nu avem a face cu nici o formă de manifestare a rusismului: nu vom şi nu avem interes s'o facem. Nistrul încă nu e destul de adânc."

RECTIFICARE

In numărul din Noembrie, în articolul care anunţa redeschiderea Centrului român de cercetări din Paris, dintr'o greşală de tipar, a apărut că şedinţa inaugurală a avut loc "în prezenţa a aproape 200 de Români..." In realitate este vorba de aproape 300 de persoane.

BULETINUL CĂRŢII ROMÂNEŞTI

HYPERION
4 R, DU GEN.H.BERTIER
92.200 NEUILLY S/ SEINE
FRANCE

(1) Doresc să primesc buletinul asociaţiei D-voastră în vederea achiziţiei:
[ ] ocazionale periodice [ ]
a cărţilor româneşti care m'ar interesa.
(2) Prefer lucrările:
[ ] literare istorice [ ] ştiinţifice [ ]
(3) Texte româneşti inedite putând interesa pe editori
[ ] îmi sunt cunoscute nu-mi sunt cunoscute [ ]
NUMELE.. SEMNATURA:
ADRESA..

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ŞI RESPONSABILITATEA ASOCIAŢIEI "HYPERION"

DIN TRECUTUL NOSTRU

CĂILE DE LUMINĂ, DE JERTFĂ ȘI DE BIRUINȚĂ ALE NEAMULUI

24 IANUARIE 1859

UNIREA: O DREPTATE ISTORICĂ

Cicerone IONIȚOIU

Omogenitatea populației din jurul amfiteatrului natural al Carpaților, este veche de când lumea, de dincolo de apariția primelor știri scrise.

Formațiunea etnică ce **s'a dezvoltat în jurul**- bastionului transilvănean - mărginit de frumusețea câmpiilor pierdute în unduirea **apelor** naturale ale Dunării, Tisei și Nistrului, a fost invidiată de milenii datorită bogățiilor.

Așezat la răscrucea Europei, ținutul acesta pe care s'a **dezvoltat** populația autohtonă- GETO-DACICA- **a devenit** ținta tuturor semințiilor din toate punctele cardinale.

Vitejia neamului din - ARCUL CARPATIC- este recunoscută din cele mai vechi timpuri și a rămas săpată pe -COLUMNA LUI TRAIAN- dela ROMA, mărturie generațiilor viitoare. Norocul acestui NEAM a fost tocmai relieful natural **ce i-a servit scut de apărare** și adăpost temporar iureșului barbar pustiitor. Semințiile venite din străfundurile lumii, **au fost** oprite locului de altele mai puternice, pârjolind totul în înfruntările ce au avut loc pe meleagurile strămoșilor noștri. Legea celui mai tare **și sângeros era aceea ce dirija raporturile dintre oameni și populații.** In aceste condiții vitrege NEAMUL ROMANESC a străbătut istoria impunându-se prin: LIMBA unitară la care n'a renunțat ori cât au fost opresiunile de mari; VIRTUȚIILE înăscute. VITEJIA recunoscută de toți acei ce-au îndrăznit să se măsoare cu el; TRADITIE; OBICEIURI și mai ales DORINTA FIERBINTE DE A TRAI IMPREUNA CU TOTI FRATII DIN JURUL ARCULUI CARPATIC.

Interesele imperiilor constituite pe spatele și din **truda națiunilor mici s'au** ciocnit secole de-a rândul în regiunea noastră, a Dunării de jos. Fie ei austrieci, ruși sau turci, ținta le-a fost **aceeași**, de a secătui acest pământ pe cât de ospitalier, pe atât de bogat și de a stoarce vigoarea arhicunoscută a populației.

Pentru a ne face o **idee** de cât au supt aceste imperii de pe PAMANTUL STRAMOSILOR NOSTRI este suficient să facem o referie numai la datele descoperite până acum în documente și SUDOAREA ROMANULUI o găsim transformată în circa 1.300 tone AUR, numai între anii 1416-1858, cifră ce este departe de realitate. Pe drept cuvânt, jalea MOTULUI:

"Munții noștri aur poartă
NOI cerșim din poartă'n poartă",

este nu numai reală dar mai presus de toate ZGUDUITOARE.

După înăbușirea principiilor revoluției franceze dela 1789, de LIBERTATE, EGALITATE, FRATERNITATE, asistăm la o luptă deschisă a intereselor marilor puteri pentru înlăturarea Turciei din Balcani. După 1828, în această regiune, Rusia socotea Țările române ca făcând parte din **spațiul ei de influență**, ceva mai mult ele urmau să devină provincii conduse de Moscova, Marea Neagră un lac rusesc, iar Tarul își asuma rolul de protector al Turciei ajunsă în agonie.

Mișcările naționale și liberale care au frământat Europa de apus în anul 1848 au avut un ecou puternic în cele două provincii românești ale căror drepturi erau înăbușite de ciocnirea intereselor celor trei imperii: austriac, rusesc și turcesc.

Fruntașii vieții politice din Țările românești însuflețiți de spiritul de dreptate socială și dragoste de neam, au încercat totul și au sfârșit în exil sau doinind a jale prin văile munților. Peste suferința neamului românesc a triumfat, cu toată simpatia de care ne bucuram din partea Franței, interesele celor trei mari puteri. Intervenția Rusiei în Transilvania și Ungaria a întârziat destrămarea imperiului habsburgic socotit de englezi ca un pinten necesar în coastele celui ce urmărea îngroparea **de vie a** Turciei socotită "omul bolnav dela Constantinopol". Diplomația rusească urmărea să intereseze separat la aceste funeralii când pe englezi, când pe francezi sau austrieci și ar fi fost roasă să-i adune pe toți trei la praznic. Văzând că invitații nu răspund, Rusia a trecut la intimidări și a ocupat PRINCIPATELE ROMANESTI în anul 1853.

Angajarea Rusiei în disputa cu Turcia care nu da dovadă de încredere propunerilor rusești având ca pretext controversa dintre **catolici și ortodocși asupra** "Locurilor Sfinte", este cunoscută sub numele de Războiul Crimeii. Pretextul urmărea hegemonia politică a Rusiei în toate problemele care se iveau pe teritoriul imperiului turcesc. Dar până la rezolvarea litigiului, tot Românii cunoșteau o nouă ocupație.

Anglia și Franța au sărit în salvarea "omului bolnav". Prima nu vedea cu ochi buni expansiunea rusească spre **Golful Persic** și India, iar pe de altă parte Franța era animată de PRINCIPIUL NATIONALITATILOR, pe care Napoleon al 3-lea căuta să-l traducă în realitate atât în Centrul Europei, cât și în Orient, ca o reacție la **Congresul dela Viena din 1815.**

Deci: interese, interese și iar interese.

Si totuși FRANTA avea suflet. Afirma cu tărie că fiecare națiune are dreptul să formeze un stat, are dreptul la viață liberă și suverană.

Sfârșitul războiului Crimeii și începerea tratativelor pe baza a cinci puncte, a aprins speranțele românilor. Primul era totul pentru noi: "PRINCIPATELE DANUBIENE vor fi puse sub PROTECTORATUL COLECTIV al MARILOR PUTERI", care vor garanta organizarea lor internă".

Semnarea Tratatului dela Paris din 30 Martie 1856 în care problema Țărilor noastre a constituit "cap de afiș", a făcut să se ajungă la o soluție "pro forma" după socotelile Austriei: Adică să se consulte populația Moldovei și Valahiei prin Divanurile ad-hoc, pe care ea spera să le manevreze în favoarea dorințelor ei.

In drept acest articol însemna: RECUNOASTEREA EXISTENTEI NOASTRE în afara suveranității otomane, sub controlul colectiv al Marilor puteri la adăpostul unui principiu de drept internațional. Pentru a fi beneficiarii principiului naționalitatilor, pentru a ne obtine CERTIFICATUL DE NAȘTERE pe aceste locuri, s'a folosit consultarea poporului pentru prima **dată în dreptul internațional.**

Tratatul dela PARIS ne da Sudul Basarabiei răpit la 1812, dreptul la o administrație independentă și națională, libertate pentru cult, legislație, comerț și navigație.

Deschiderea Divanului ad-hoc la București. Litografie de C. Popp de Szathmari

Acum începe să își arate roadele, lupta Exilaților Români de a face cunoscute realitățile unui neam care de milenii se zbate și își cere dreptul la viață pe locurile unde s'a născut și pentru a căror apărare au sângerat generații după generații.

Dar interesele unor puteri care nu aveau nimic de a face cu populațiile autohtone, s'au amestecat direct în MASLUIREA ALEGERILOR, căutând să provoace **dezbinare** între alegători prin intrigi murdare. Un vogoride, străin de neamul românesc, necunoscându-i nici limba, a făcut jocul Turciei și Austriei, adică A FALSIFICAT LISTELE ELECTORALE SFIDAND INTELEGERILE INTERNATIONALE. Peste 90 de ani această politică murdară avea s'o repete de data aceasta Rusia, cu alții, tot străini de neamul românesc. Dar atunci s'au găsit glasuri în occident care au atras atenția Turciei că nu i se permite să nesocotească înțelegerile internaționale.

Astfel în August 1857 **s'a obținut anularea acestor** alegeri iar cele din Septembrie au adus majoritate zdrobitoare partizanilor **unirii. Dar** manevrele Angliei căreia nu-i convenea un principe străin pe tronul Principatelor, au făcut să se accepte unirea cu rezervele introduse în CONVENTIA dela PARIS din 19 August 1858: uniune vamală, militară, judecătorească **(Curte de Casație la Focșani), dar cu doi domnitori români, două guverne și două steaguri.**

Dar Providența a adus pe data de 30 Iulie 1858 lovitura de trăznet ce a destabilizat politica Austriei: Problema unificării Italiei. **Iată din nou populațiile** înfrățite din Apenini și Carpați deschizând poarta istoriei ferecată cu strășnicie de puterile absolutiste.

De acum a început să lucreze cu mai multă vigoare luciditatea românilor din **exil în fața momentului** unic oferit de istorie. Si cu toate eforturile de zădărnicire de ultim moment, balanța dreptății a început să se încline în favoarea celor ce aveau. Când situația era dramatică, a apărut gestul disperat al deputatului Nicolae Pisoski care a schimbat situația. In liniștea mormântală dinnaintea unei tragedii, el a pronunțat numele providențial al lui ALEXANDRU IOAN CUZA la care nimeni nu visase.

CUZA, acest nume i-a unit pe toți și a fost acceptat în unanimitate chiar de adversarii unirii.

La 5 Ianuarie MOLDOVA a făcut primul pas spre ROMANIA.

Peste câteva zile, la 24 Ianuarie **același** an, s'a consumat momentul decisiv pe Dealul Mitropoliei dela Bucuresti, în Adunarea Națională, unde de data aceasta deputatul VASILE BOERESCU pledând cu căldură CAUZA UNIRII a reușit să-i convingă și pe ceilalți participanți, care TOT IN UNANIMITATE S'AU PRONUNTAT PENTRU ACELASI -C U Z A -.

Măretul ACT AL UNIRII un singur DOMN la un singur POPOR se împlinea sub **privirile stupefiate ale Vienei și Istanbulului.**

Aceasta însemna nu numai DREPTATEA ISTORIEI, dar și răzbunarea sângelui nevinovat al tuturor **BRANCOVENILOR ce a curs de sub iataganele turcești.**

ALEXANDRU IOAN CUZA pe data de 11 Decembrie 1861 a dat vestea cea mare:

"Unirea este îndeplinită ! Naționalitatea română este întemeiată. Acest fapt măreț, dorit de generațiile trecute, aclamat de corpurile legiuitoare, chemat cu căldură de noi, s'a recunoscut de Inalta Poartă, de Puterile garante și s'a înscris în datinile națiilor.

DUMNEZEUL PARINTILOR NOSTRI A FOST CU TARA, A FOST CU NOI. El a întărit silințele noastre prin înțelepciunea poporului și a condus națiunea către un falnic viitor."

...

După decenii de suferință mai cruntă decât în veacurile barbare, oare ce se va putea spune în acest an?

Onoare refugiaților politici scăpați de sub cea mai cruntă tiranie pe care a cunoscut-o istoria, onoare celor ce și-au plecat urechea la durerea poporului și înțeleg adevărata menire politică de a găsi mai presus de toate limbajul prin care să îndreptăm ochii tuturor spre TARA NOASTRA, spre jumătatea de Europă ce geme sub tirania comunistă. □

MAJADAHONDA

13 Ianuarie 1937

Moța și Marin vor rămâne nedespărțiți în pomenire, după cum în calendarul creștin au rămas pentru vecie Sfinții Petre și Pavel. Drumul Legiunii Arhanghelului Mihail, trece prin mineiuri românești încrustând cu cruci roșii zilele de popas spiritual și de adâncă meditație, iar 13 Ianuarie este una din aceste zile.

Crugul care se încheie în Spania, citit de cei inițiați va duce la dezlegări tainice care scapă omului de rând. Moța-Marin-Majadahonda. Intâlnim aici de trei ori litera M - a treisprezecea literă din alfabet imortalizată în ziua de 13 a primei luni a anului 1937, a cărui sumă a cifrelor este 2 - numărul eroilor români.

Intâlnirea în Legiune a celor doi s'a făcut pe căi diferite. Moța este unul din fondatorii ei, Marin -cum spune Nae Ionescu- este un convertit la Legiune, altă asemănare cu cei doi apostoli pomeniți mai sus.

Ion I. Moța s'a născut la 5 Iulie 1902, în casa Protopopului Ion Moța, luptător naționalist și răspânditor de cultură românească. Intre abecedar și cărțile de cetire, buchisea articolele din "Libertatea", foaie românească editată de părintele Moța în orașelui Orăștie.

Perioada anilor de școală coincide cu cea mai glorioasă perioadă a închegării spiritului românesc în hotarele vechii Dacii, când intelectualii transilvăneni și-au afirmat nealterata lor apartenență românească, în imperiul habsburgilor, în confruntarea cu puternicul șovinism maghiar. Atunci a cunoscut Moța pe scriitorii ardeleni despre care avea să scrie mai târziu: "Ziaristica ardelească n'a cunoscut ceeace se cheamă zâzanie de partid și a fost ferită de profesionismul fără suflet al ziarului modern." Era firesc deci că având aceste antecedente să-și exprime credința de luptă de mai târziu: "Noi nu facem și n'am făcut o singură zi în viața noastră politică... Noi avem o religie, noi suntem robii unei credințe." Această credință nu era o "mistică oarbă" cum au încercat să o prezinte răuvoitorii. Moța era un spirit lucid și pătrunzător. La 26 de ani, păstrând întregul respect pentru vârsta și poziția Prof. A.C.Cuza, respinge concepția despre cultură a profesorului: Concepția materialistă a culturii izvorîtă din economie. Moța afirma că fără o asanare morală a societății românești, asanarea economică propusă de Prof. A.C.Cuza, nu poate rezolva criza în care se afla România abia întregită. Spărtura dintre politică și morală s'a adâncit mai mult ...

Conștient că numai o bună pregătire culturală poate complecta starea afectivă religioasă, Moța studiază tot timpul. In 1920 pleacă la Paris cu o bursă de stat la Sorbona, unde urmează Dreptul și Stiințele Politice, dar peste un an bursa este suprimată, se întoarce în țară și se înscrie la Facultatea de Drept din Cluj. Participă la toate luptele studențești și în 1923, este ales președinte al Centrului Studențesc "Petru Maior". In același an înființează împreună cu profesorii: I.C.Cătuneanu, Ciortea, Iuliu Hațeganu și avocat Em. Vasiliu-Cluj, organizația "Acțiunea Românească" și traduce din limba franceză: "Protocoalele înțelepților Sionului". Tot în această perioadă îl cunoaște pe Corneliu Codreanu la Congresul conducătorilor mișcării studențești, care a avut loc între 22-25 Septembrie 1923 la Iași. De atunci, drumul lor a fost același până la moarte.

In 1925, pleacă împreună cu Corneliu Codreanu pentru studii în Franța la Grenoble. Aici își va susține în 1932 teza de doctorat la Facultatea de Drept cu subiectul "La sécurité juridique dans la Société des Nations", care îi va decerna titlul de Doctor.

Intors în țară, pe lângă obligațiile familiale, se dedică organizării Legiunii. Pentru scurt timp însă, pentrucă este arestat în noaptea de 9-10 Decembrie 1933, după dizolvarea Gărzii de Fier. Incarcerat fără niciun mandat de arestare - ca toți ceilalți legionari - în Fortul 13 Jilava, mai poate să redacteze materialul pentru ultimul număr din revista AXA, care apare la 23 Decembrie 1933. Redăm din articolul lui Ion Moța din acel număr intitulat: "Arestarea - act de guvernământ", concepția legionară despre drept și stat:... "Noi niciodată n'am conceput România legionară de mâine ca un Stat autoritar, limitat numai de bunul plac, ci ca un Stat juridic, pe principii juridice înnoite, limitat de o serie de reguli precis determinate, justificat de un snop de scopuri clar și pe față mărturisite. Niciodată n'am dorit înlocuirea democrației constituționale cu o dictatură a bunului plac"...

In calitate de delegat al Gărzii de Fier la Congresul anual organizat de Comitetele de acțiune pentru Universalitatea Romei, ținut între 16-17 Dec. 1934 la Montreux- Elveția, unde au participat șefii mișcărilor naționaliste din 16 state europene, Moța a declarat printre altele:..."trebue să recunoaștem dreptul fiecărui popor de a -și rezolva facultatea de privire a problemelor speciale, în care noi nu avem dreptul să ne amestecăm", iar într'un articol din vara anului 1936, ca răspuns împotriva unor atacuri îndreptate împotriva legionarilor, spune: "Tineretul naționalist legionar nu e nicidecum anarhic. El nu practică violența în virtutea unui principiu nihilist și nici măcar ca metodă normală de luptă. Tineretul nostru e strâns legat de ideea de ordine, ordine morală în rândul întâi, ordine națională în rândul al doilea și chiar și ordinea legală."

Evenimentele din Spania din vara anului 1936, îl impresionează adânc pe Ion Moța. Atrocitățile săvârșite de comuniști nu-i mai dau liniște: "Se trăgea cu mitraliera în obrazul Lui Christos. Se clătina așezarea omenească a lumii. Putem noi să stăm nepăsători?" Pleacă în fruntea unei echipe de comandanți legionari să lupte în Spania și sfârșește pe frontul dela Majadahonda alături de camaradul și prietenul său, Vasile Marin, la 13 Ianuarie 1937, ora 3.45'.

Vasile Marin, era cu doi ani mai mic decât Ion Moța. S'a format într'o familie de muncitori din actualul cartier Grivița și a urmat liceul în București. Element studios, își insușește o bogată cultură, pe baza căreia își formează o maturitate de gândire și o precisă orientare naționalistă. După ce își ia licența în Drept, se apucă de avocatură și ca secretar la Ion Lugojanu. Când acesta ajunge Subsecretar de Stat la Președinția Consiliului - sub guvernarea țărănistă- îl ia pe Vasile Marin șeful său de Cabinet. Marin, credea pe atunci în misiunea partidului național - țărănesc, dar rămâne deziluzionat de felul guvernării și în 1931 își dă demisia din postul de Sef de Cabinet. In anul 1932, își ia doctoratul în Drept cu teza "Fascismul". In această lucrare Vasile Marin precizează aportul teoreticienilor Hegel, Treitschke, Ihering, Gierke, Léon Duguit, și Georges Sorel, în concepția fascistă a Statului. Este prima și poate singura lucrare în limba română, care analizează complect și sistematic Statul fascist. In Legiune se încadrează în toamna anului 1932 și devine un colaborator al revistei "AXA". Om de cultură, activitatea sa se desfășoară mai mult în domeniul scrisului și al apărării în procese a legionarilor, fiind socotit în toată țara "avocatul Legiunii." In această perioadă se căsătorește cu Ana-Maria Ropală, doctor în medicină și intelectuală de valoare, care va rămâne întreaga viață credincioasă idealurilor lui Vasile Marin, trecând prin grele suferințe dintre care una a culminat cu o condamnare la moarte -comutată în urma presiunii întregii țări.

In Decembrie 1933, Vasile Marin, este arestat și închis la Jilava, unde îi întâlnește pe ceilalți camarazi.

In 1936, Vasile Marin conduce tabăra dela Hotarele-Ilfov. Când află de plecarea echipei de legionari în Spania, se roagă de Căpitan să plece și el. "Ce îl mâna?" se întreabă Mihail Polihroniade și răspunsul ni-l dă tot el, citând o scrisoare adresată soției sale la 23 Noembrie 1936: "N'am făcut actul acesta din disperare sau aventură ci perfect lucid. Era o datorie de onoare care apăsa pe umerii generației noastre. L-am făcut cu același drag ca și cum ar fi fost vorba de țara mea".

Acesta era "Crezul de generație" al lui Vasile Marin. Al lui și al tuturor celor care au urmat drumul generației lor.

Pentru Hristos, pentru Cruce !

Si vor rămâne de-a pururi între Carpați și Pirinei: "Moța, Arhanghel și munte,

Marin, ca o flacără mare!..."

Inmormîntarea legionarilor Ion Moța și Vasile Marin

Impresionant aspect al cortegiului

Preoții din cortegiul mortuar

OAMENI CARE AU FOST

BENEDICT DABIJA

Momente din viața zbuciumată și lipsită de carnaval a artiștilor bucureșteni.

Conatantin ARONESCU

Vom vorbi de un actor a cărui scurtă carieră a coincis -nefast- cu nedorita venire la putere a comuniștilor.

Acest actor a fost Benedict Dabija.

Talent robust și autentic, actor de o vervă unică, cu un humor neîntrecut. avea și darul unei spontaneităţi spirituale din cale afară. Actorul dispunea și de un "blazon" humoral căci Dabija care în copilărie a privit Ceahlăul din pragul casei părintești a văzut lumina zilei nu departe de Humuleștii lui Creangă. Multiplele mijloace de expresie artistică ale actorului erau marcate de naturaleţe. Spiritul său era direct și fără ostentaţie. Dacă admitem că la baza humorului stă o doză crudă de adevăr, atunci aceasta a caracterizat glumele, șotiile, farsele ce au rezistat în timp, a celui ce a fost numit Păcală al Teatrului. Si primii săi pași în Tempul Thaliei au fost marcaţi de un debut brutal, căci humorul sănătos și adevărul nu fac niciodată casă bună cu un regim totalitar. Să explicăm momentul: Sosit la București în opinci și cu diploma de Bacalaureat din Piatra-Neamţ, tânărul onest și plin de entuziasm se prezintă la examenul de admitere la Artă Dramatică. Recita o poezie în care ultimile versuri sunau așa:

Ceahlăul n'a rămas la dușmani
Ceahlaul s'a întors acasă!

dar în loc să se califice aptitudinile artistice ale cadidatului,s'a timbrat-anost-sensul politic... Era în primele zile ale anului școlar-universitar 1948/49, perioadă în care, la ordinul sovietic, începuse la Academie, cenzura, mai întâi a lui Eminescu. Sute de versuri din Scrisori, Impărat și Proletar și Glossa erau interzise, și erau tăiate definitiv: Doina, Rugăciunule, traducerile din Carmen Sylva, Schiller, Lenau.

Insistând încă puţin-într'o paralelă firească- pe firul cenzurii lui Eminescu, credem că nu riscăm să rupem tonul însemnărilor noastre despre actor, precizând că marele nostru creator de poezii dela Ipotești, a fost întodeauna un obstacol dur în calea planului sovietic de a diviza și ocupa teritoriile românești. Cu puţin timp înaintea începerii celui de al doilea Război Mondial, cotropind Tările Baltice, URSS-ul prin complotul Cominformului, prin trădători și spionaj, urzea iţele cotropirii României. A găsit chiar și o "breșă" de ordin cultural, când un reprezentant al ei, în Liga naţiunilor, cerea cu nerușinare să atașeze pe Eminescu literaturii ruso-sovietice sub pretextul că l-a chemat Eminovici; că a scris Strigoii; Impărat și Proletar, pomenind, în subsidiar, de câteva cuvinte din lexicul poetului de origină slavă. Reprezentantul român, având drept de replică, a citat cuvintele poetului privitor la Basarabia (care prin rubrica mereu prezentă se poate spune că este cel de al doilea titlu al "CUVANTULUI ROMANESC"), spunând că URSS și-ar putea ajunge scopul mârșav, dacă ar putea explica acest citat, și altfel decât realist, versurile:

Dela Nistru pân'la Tisa
Tot românul plânsu-mi-s'a, cu tot ce urmează...
Din Hotin și pân'la Mare
Vin muscalii de-a călare;
Dela Mare la Hotin
Mereu calea ne-o aţin.
Si cum vin cu drum de fier
Toate cântecele pier!

după care demnitarii ţărilor din Liga Naţiunilor, au coperit cu o furtună de aplauze versurile poetului și replica reprezentantului român. Benedict Dabija a fost arestat în August 1949.

Profitând de ocazia că suntem în preajma acestor ani, facem o legătura "sui generis", precizând că actorul Dabija, avea zece ani (în 1940), când România a fost scurt timp condusă de un guvern legionar și trebue absolvit de calificativul ce i s'a adus în momentul arestării, pe lângă acela de - huligan, dușman al Uniunii Sovietice și acela de legionar. Doar, dacă, cineva admite -în mod absurd că un copil poate face politică la vârsta de zece ani. Singurul lucru pe care viitorul actor îl mai păstra din copilărie era accentul moldovenesc, care da humorului său o savoare nemaipomenită.

In închisoare, Dabija, a fost pentru deţinuţii politici o geană de lumină a veseliei. Ajunsese să împartă pâinea la celule. Acea bucată de pâine o întindea cu atâta humor, încât aveai impresia că-ţi da o pâine întreagă!... O însoţea de o gestică aproape de un ritual tragi-comic, care, parcă îl transfigurau, oferind totodată cea mai înaltă notă de humor fără vorbe. Chiar și cei împietriţi de durere, nu aveau cum să nu râdă. Dabija, anula chiar schimonoseala durerii fizice pentru un moment. El aducea, peste tristeţea acelor zile, o brumă de veselie pe care doar prezenţa brutelor securităţii o făcea să dispară. Pe aceștia -fiind în spatele sau în faţa lui îi insecta cu un fel de mimică până la a-i pantomima, ridiculizându-i, și transforma închisoarea, tristă, într'o sală de teatru ad-hoc. Uneori spunea chiar crâmpeie din vorbirea arogantă și neomenească a acestora, atât de perfect, că în intimidarea noastră, credeam, că nu Dabija, ci acele bestii mizerabile îl imită pe el! Erau darurile artistice cu care era înzestrat acest moldovean ce avea să strălucească apoi pe scenă și să se stingă atât de prematur.

S'a eliberat, și după câţiva ani a devenit un actor îndrăgit. Ochii publicului îl căutau pe afișele Teatrului Muncipal. Era distribuit cu mare atenţie cel ce fusese taxat ca legionar. Tinichelele din dosarul său de huligan și dușman... zornăiau la fiecare mișcare și Dabija a avut de furcă nu numai cu direcţia teatrului, cu organizaţia de partid și cea de tineret,cu sindicatul,dar și cu celelalte "organizaţii". Dela Miliţie până la comitetele de partid raionale și orășenești. Era mereu pus pe lista rezolvărilor și urgenţelor.

Dabija, a avut de înfruntat austeritatea artistei-directoare Lucia Sturza Bulandra, cunoscută pentru personalitatea și severitatea ei. Din aceste motive se spune că ea n'a fost departe de acel mare om de teatru,român,care venea la repetiţii cu biciul în mână: A. Davilla,și pe care aceea ce avea acum o vârstă matussalemică, îl apucase în teatru, pe la sfârșitul secolului trecut...! Artistei nu-i displăcea actorul iubit de public, dar se "dedubla" pentru a-i potoli spiritul lui năvalnic și fără odihnă. Dar e cert că artista a fost dură. Actorii, tehnicienii și ceilalţi salariaţi ai Teatrului se transformau în stane de piatra la apariţia ei. Sosea la teatru la ore fixe și în ruptul capului nu îngăduia întârzierea unei repetiţii sau înlocuirea vreunui actor din distribuţia fixată de ea sau dintr'un spectacol. In iarna lui 1954, un viscol de mai multe zile acoperise Capitala cu troieni și nu mai mergeau tramvaiele, necum mașinile directorilor. Iscusita directoare a sosit la teatru cu...dricul Primăriei. Deși spectacolele de teatru erau suspendate, actorii toţi o așteptau în păr în faţa teatrului, sperând că de data aceasta, ea va lipsi. Dar n'a fost așa. Dabija a fost acela care i-a dat mâna să coboare din căruţa mortuară. Era uimit, dar gura l-a luat pe dinainte și spuse ca într'un aparteu:

- Doamnă Bulandra! De când asteptam noi momentul ăsta!

Vârsta niciodată știută,a bătrânei doamne și frica de a nu răci, o făcea să umble înfofolită (poate și pentru a mai ascunde ceva din riduri pe care pătimașul actor le-a adjectivat cu "riduri bulandriene") și se pare că n'a auzit cele spuse de Dabija. Intuitiv, aruncă totuși o privire în droaia de actori, și cei porniţi pe un râs de tăvăleală, îngheţară în surâsuri. In timp ce directoarea intra în teatru, Dabija, avu o scurtă replică și pentru vizitiu:

- Nu ţi-ai jucat rolul de totdeauna... Azi ai dat-o pe figuraţie...

Spre primăvară, dincolo de Podul Izvor, la poalele Arhivelor Statului, începuseră/săpături îndelungi. Securitatea descoperise arme la Mânăstirea Cașin, dela Sosea și se pare că erau și prin partea locului... Se îngreunase circulaţia și afecta și sosirea spectatorilor la teatru. Intr'o dimineaţă, Bulandra întrebă actorii ce se întâmplă acolo. Tot Dabija avea să lămurească treaba...

- Ce să fie, Doamna Bulandra, -zise actorul incorigibil- spune lumea că sapă Primăria, ca să dea de Actul de Naștere al dumneavoastră!

Curajul acestui răspuns actorul îl investi în slabul auz al temutei directoare. Intr'adevăr, în aceeași dimineaţă curioșii aveau să găsească la avizierul teatrului dela intrarea actorilor, un... document-decizie care pomenea însă de numele lui Dabija anunţând retrogradarea actorului.

Nu scăpau de biciul satiric al actorului nici colegii de breaslă. Constantin Durere, era un actor de provincie, sosit cu pile în teatru. Un actor de ultimă categorie și niciodată nu avea să spună mai mult de o replică. Intr'un spectacol activitatea lui se reducea mai totdeauna la figuraţie. Odată, Dabija, îl opri pe culoar și-i spuse: Măi, Costică, tu, faci atâta figuraţie că eu te întreb cu...durere: tu, tot actor mai ești ?

Intr'o ședinţă, Dabija compătimindu-l că ajunsese prin comitetul sindicatului și făcea greutăţi actorilor, luă cuvântul și spuse: Tovarăși, eu, propun, să i se dea tovarășului Durere, altă halebardă, că cea pe care o folosește acum, s'a tocit...! Sedinţa a fost amânată din cauza unui râs general, de durată. Tot acest Durere, avea de dus în scenă o scrisoare. Farsa cu scrisorile este destul de cunoscută în teatru. La Dabija a luat o altă turnură. Seara la recuzită, Dabija, puse în plic o coală albă de hârtie, în locul celei scrise. Era în zilele când "Scânteia" anunţa campania de alfabetizare încheiată cu succes, dar la sate erau mulţi neștiutori de carte. Constantin Durere se prezintă în scenă și înmânează plicul, cu pricina, actorului principal. Acesta se depărtă spre arlechin, desfăcu plicul și păli. Privi spre Dabija, care era pe scenă, încarnând alt personagiu, și mintea îi fulgeră. Se întoarse spre aducător, și-i spuse dându-i înapoi:

-Citește-o tu

Acesta încremeni. Dabija a fost salvatorul... Strigă:!

-Tovarășe, stiţi, bine, că ăsta e analfabet.!

Dabija avea să tragă toate ponoasele.

La un spectacol de poezie, actorii recitatori trebuiau să se întâlnească, în foaierul teatrului, cu spectatorii. Bineînţeles, nu avea cum să lipsească poetul Beniuc. In grupul lui se atașă și Dabija. Poetul, îi spuse, actorului, care strălucise în recital, că ar da 10.000 de lei pentru un an din viaţa tânărului artist. Beniuc primi răspunsul imediat.

- Pentru suma asta, maestre, vă dau anul acela petrecut de mine la Jilava...! Beniuc a părăsit grupul imediat, făcânduse că n'a auzit. Dabija continuă cu următorul diagnostic: Maiestrul are otită...politică!.

S'a dramatizat în acei ani ștersul roman al lui M. Sadoveanu, "Mitrea Cocor". Dabija, a fost distribuit în rolul principal, la dorinţa scriitorului moldovean. Dar știuta lipsă de construcţie a povestitorului și banala descriere a cărţii, la care trebue adăugată lipsa de dialog, n'a putut oferi material dramatic pentru un spectacol de teatru și adaptarea a fost o cădere. Scriitorul primise pentru aceasta carte si puţin stufoasă, Medalia Păcii, un premiu confecţionat de Moscova, pentru cel ce spusese că "lumina vine dela răsărit"... Actorul Dabija, avea să precizeze după eșec: Mitrea i-a adus, maestrului, o mitră de aur și mie una de tinichea...

Cel mai mare succes al actorului a fost interpretarea porcarului din "Moara cu Noroc" al lui Slavici, document filmic de posibilităţile sale actoricești. In acest, cel mai mai bun film românesc realizat de Victor Iliu, Dabija, a strălucit alături de creaţiile lui Geo Barton -memorabil-, Colea Răutu, Constantin Codreascu și Ioana Bulcă-desăvârșiţi. Regizorul a realizat atmosfera epocii, uluitor.

Si ultimul mare necaz l-a pătimit actorul cu o snoavă politică amară, de proporţia Ceahlăului său! Teatrul Naţional a întreprins un turneu la Moscova cu un spectacol Caragiale și unul Gogol. Intors din Turneu, actorul Giugariu -creator al lui Dumitrache și Primarului din "Căsătoria", povestea unui grup de actori, între care era și Dabija, succesul de care s'a bucurat Naţionalul în Rusia, cât au fost de bine primiţi și că le-au dat tot ce-au vrut.

La un moment dat, sovieticii neștiind cum să fie mai drăguţi i-au întrebat: -Ce mai doriţi tovarăși să vă oferim?

Atunci Dabija care se afla de faţă, i s'a adresat actorului: -Si dece n'aţi cerut Basarabia, nene Giugariu?

Amară glumă a celui ce a fost Păcală al Teatrului, a făcut repede înconjurul teatrelor, a intrat în culise; a ajuns în gura actorilor din provincie, a intrat în birouri. O spun cei din fabrici; e povestită azi prin trenuri. Dar actorul a avut multe de tras de pe urma ei. Sedinţele dela Teatru Municipal nu se mai terminau. La fel cele dela Comitetul de partid raional, orășenesc și chiar Comitetul Central. Ambasada Sovietică, cerea în mod expres, arestarea autorului acestei glume-otravă, la adresa imperiului sovietic. Actorul, a fost apoi, internat în spital, nemai rezistând presiunii pshice la care a fost supus. Si dacă este adevărat că boala cancerului este generată de stări psihice, atunci aceasta a fost cauza morţii spiritului acesta pantagruielic, care pe patul suferinţii în spital, fiind întrebat de actorul Ciobotărașu ce are și cum se simte, a răspuns în felul lui de totdeauna, concentrând într'un cuvânt ironie și adevăr; boala, suferinţă și final:

-Ca'n cer !

□

BISERICA CREȘTINĂ

DRUMUL AXIOMATIC DELA THANATOS LA ATHANATOS

Pr. Dr. Dumitru ICHIM

In prima fază axioma ne redă un adevăr, care nu mai cere din partea omului demonstrații, deci rațiunea se logodește cu credința, în dezvoltarea gnoseologică, singura care-i dă putere, singura care o justifică, singura care-i deschide perspective. PISTEVO, la acest nivel, s'ar tălmăci cu "mă încred", credința fiind "încredințarea celor sperate " și "dovedirea celor nevăzute." (Scrisoarea către Evrei, 11,1).

Toată știința lumii este zidită prin încredere, PISTEVO fiind cimentul care leagă lucrurile "văzutului" într'o arhitectonică a "nevăzutului" tradus în vizibil. Fără această logodnă dintre concret și abstract, rotunjită în aurul rotund al inelului de credință, știința nu este posibilă, pentrucă există realități abstracte cu care lucrăm în mineritul concretului, cognitivul nefiind posibil fără apelarea la ceea ce îl depășește. Nu poți cere unui preot al cifrelor să-ți arate pe plus infinit, dar el te poate face să înțelegi că acest plus infinit există, și-ți arată drumul axiomatic, deși pe plus infinit nu-l poți cuprinde nici senzorial, nici rațional, ci numai ca o deschidere spre revelație. La fel, chimistul o să-ți arate formule pe care numai pistevologic le poți admite, literele și cifrele fiind doar semne văzute ale "nevăzutului", care este o realitate văzută. H20 e o formulă profetică a apei. E un semn abstract al unei realități. Văzând semnul H20 nici un licean nu poate acuza chimia de obscurantism, misticism și alte cuvinte la moda"științifică",ci-l vede ca un simbol al apei și nu se oprește la pipăibilul LITEREI de simbol, ci-l depășește, lucrând cu el, descoperind noi realități.

In a doua fază axioma depășește granițele credinței, intrând în domemiul speranței. Tărmurile celor două virtuți se pot defini doar didactic, pentrucă firesc ele fac parte dintr'o unitate a spiritului uman. Un om care crede, exprimă o atitudine cognitivă, și implicit speră. Speranța este floarea rădăcinilor. Ca unitate ontologică am putea spune că floarea credinței este rădăcina speranței, iar rădăcina credinței este floarea speranței.

"Increderea", din prima fază, devine "încredințare" a celor sperate și dovadă a lucrurilor nevăzute, cum afirma Tarsianul.

Până aici știința a transcris un portativ pentru om cu semne de circulație pe pământ, dar "semnele" sunt simboluri pe care dacă știm să le citim descoperim o altă lume și auzim simfonia care era în "semne".Omul având și trup, nu numai spirit, are nevoie de aceste semne spre a se orienta și stăpâni pământul. Literele sunt semne, și românul le compară cu oile negre pe un câmp alb. Numai cel care "le paște", deci le păstorește, le "cunoaște" însemnând că, ceea ce ni se oferă ca o ghicitoare ochiului, realitatea "văzutului în ghicitură", e mult mai adâncă decât semnul. In spatele "oilor" este un cuvânt de abecedar, după cum în spatele tuturor semnelor ce ni le oferă, cosmosul putem citi Cuvântul-Creator.

Să analizăm ceea ce pare o exprimare poetică. Agricultura îi spune omului cum să cultive pământul. Metalurgia îi aduce plugul. Arhitectura zidește moara. Fizica aduce sistemul hidraulic. Psihologia îl studiază pe morar. Se pare că e un temperament sangvin. Așteptând grâul să fie adus dela treieriș, făcându-se seară, și moara fiind goală, nu e mulțumit că matematica știe să numere sacii, zbiară la zoologie, care descrie cum apar animalele ce trebue să aducă grâul, îmbrâncește pe mătușa botanică cu cunoștințele ei de "ierbar" și lovește în nas anatomia, care a încercat să-l calmeze, descriindu-i savant sistemul digestiv, sistemul cardio-vascular și câte ciolănașe au bovinele ce vor aduce căruța cu grâu la moară. In momentul disperării morarului "ajutat" de știință prin descrieri apare și cățelul lui... Pavlov! Era singurul care lipsea din moară, la temperamentul sangvin al morarului!

Parabola, de mai sus, ilustrează prima fază a axiomei - semnul văzut. In a doua fază - axioma-speranței, care plinește pe prima, asistăm la taina morții și a învierii; boabele de grâu numai murind au devenit lanuri. Este exact ce lipsea în parabola cu morarul. Cum spune Berdyaev: "Stiința nu deține adevărul, ci numai adevăruri". Aceste adevăruri nu pot fi negate pentrucă sunt cuvinte ale "văzutului" , dar care ascund în ele drumuri spre Adevărul unic, care este și Alfă și Omegă. Toate "adevărurile" nu au greșit cu nimic morarului, dar el a devenit "sangvin" pentrucă avea nevoie nu de cuvinte, ci de Cuvântul-Adevărul, cel care a murit toate cuvintele noastre și se adresa morarului prin Cuvânt: "Eu sunt Pâinea vieții". In alte cuvinte, la această moară cosmică se găseau toți "cărturarii", care "știau" să explice, dar lipsea dour grâul a cărui "înmulțire a pâinilor" nu mai aparținea științei, ci axiomei-speranță în care "materialul" științific fusese asimilat spre o nouă treaptă - minunea vieții.

Stiințific putem studia lumina, în prima parte a axiomei și să spunem tot ce știm despre ea în tomuri savante. Dar nu în "a ști" e înțelepciunea vieții, ci în "a trăi" lumina. A te hrăni din lumină. Când Horia Stamatu spune că "lumea este lumină" (vezi cartea "Imperiul") exemplifică cele două faze ale axiomei: soarele ca o creație a Soarelui. Tot ce mâncăm e soare nuntit cu pământul, iar toată existența noastră e un șotron în care soarele ne învață să auncăm piatra, cum Soarele a aruncat piatra Mormântului cu moartea Lui pe Moarte călcând.

Revenind la "adevărurile" din jurul morarului cu cuvintele lor descriptive îl las pe Berdyaev să vorbească despre scara Adevărului: "Noi nu urcăm scara cunoașterii în întuneric. Cunoașterea științifică urcă un drum de scări prin noapte - care se luminează, pas cu pas. Ea nu știe ce se poate aștepta în vârful drumului de scări; în ea nu e lumina soarelui, a sensului, a Logosului, care luminează cărarea dintru înălțimi. Dar în cea mai elevată gnoză există o relevație originală a înțelesului (sensului), solara lumină căzând din înălțime pe treptele cunoașterii. Gnoza este o înțelegere originară a sensului: în ea este activitatea bărbătească a Logosului.

Spiritul modern suferă din cauza fricii de lumină. Prin coridoare întunecate spiritul a trecut prin știința fără lumină și a ajuns la mistica fără lumină... Spiritul nu a ajuns la lumina solară a conștiinței... Dar, într'un sens mai adânc, toată istoria modernă cu raționalismul ei, pozitivismul ei, credința în știință, a fost o perioadă de noapte, decât de ziuă - soarele lumii a fost întunecat, lumina de deasupra a fost stinsă... Dar noi stăm în fața zorilor, în fața noului răsărit de soare" (The Meaning of the Creative Act, pg. 14-15)

Dacă am reduce axioma numai la cele două faze: axioma-credință și axioma-speranță am rămâne la "perioada de noapte" din "umbra Legii", la cifre și profeții de cifre, la "cunoștințe" despre om, dar nu am ajunge niciodată la cele mai înalte piscuri ale omenității luminate taboric. A treia treaptă a axiomei deschide abisurile divinității în om ,în faza de axiomă-dragoste. Un adevăr de știință care fiind atât de evident că nu mai cere demonstrații îți "poruncește" și trebue să asculți. Neascultând ieșit afară din cuvântul axiomei pe care ai căutat-o cu cifra, cu rigla, cu litera, cu microscopul și telescopul.

"Descoperirea" ta nu este o "acoperire" de cunoștințe, ci rămâne deschidere a "adevărurilor", de care vorbea Berdyaev, spre Adevăr. In cazul acesta, axioma e străluminată de o "poruncă nouă" - cea a Dragostei: "Poruncă nouă dau vouă, să vă iubiți unii pe alții!" Pe cei care au "frică de lumină"îi întreb-ne dați permisiunea să oferim omului DRAGOSTEA ca plinire a axiomei? Cer permisiunea pentrucă "materialismul științific" se pare ca a pus stăpânire pe axiomă și vorbește în numele ei, văzând în om "materie", pipăindu-l cu cântarul și metrul să vadă dacă există; cât despre spirit, vezi patul lui Procust.

Dragostea este fără nici o definiție și dacă vrem să o includem în "științific" ridicolul e fără de margini. Dragostea este ființa lui Dumnezeu, lumea a fost creată din Dragoste, și FIREA lumii și echilibrul cosmic constă în armonia Dragostei, și nu a "urii", indiferent că e "ură de clasă", sau alt fel de "uri". Compoziția chimică și fizică a unui fir de iarbă e un "chip" al dragostei, fără mișcarea de revoluție" spre bălegarul ce l-a hrănit, ci un imn de "evoluție" spre Soare, firul de iarbă devenind un arc de catedrală deasupra altarului de floare.

Dragostea este axioma axiomelor. E taina tainelor pe care nici un cuvânt nu a putut să o exprime și tocmai de aceea Dumnezeu s'a întrupat în Cuvânt.

Rezumând cele trei faze ale axiomei mă opresc la cele trei temple din cartea "Imperiul" de Horia Statu: "templul somnului" (axioma-credință), "templul vegherii" (axioma-speranță) și "templul celor trei zile" (axioma-dragoste).

Thanatos este zeul morții ce ne-a domnit axioma cu "umbra Legii". ALFA s'a născut pe pragul ușii de ieșire a lui Thanatos spre "împărăția Cadavrului". Si ieslea din Betleem, cum bine o descrie Papini, ădăugă lui Thanatos un alfa. Emanuel - Athanatos! □

Biserica Mânăstirii Curtea de Argeș

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

RAPSOZI AI UNIRII

La 62 de ani dela întregirea ţării

Nicolae LUPAN

E greu a mai găsi un alt popor pe lume care de-a lungul întregii sale istorii să fi fost stăpânit mereu de visul integrităţii nemului din care se trage. Un vis devenit al tuturor românilor, graţie unor oameni care au fost.

Ni s'a furat şi ni se fură tot ce poate avea omul mai drag pe lume: ţ a r a. E un jaf împotriva căruia luptară toată viaţa Mircea cel Bătrân şi Stefan cel Mare. E o fărădelege prin care muri ucis mişeleşte Mihai Viteazul, fură traşi pe roată Horia, Cloşca şi Crişan.

De fiecare dată, când străinul hrăpăreţ **a pus la îndoială integritatea noastră, s'au găsit** oameni care să reînvie expresia conştiinţei naţionale, aşa cum a făcut-o şi Miron Costin în scrierea sa "De neamul moldovenilor, din ce ţară au ieşit strămoşii lor", scriere făcută într'o bătrânească de toată frumuseţea:

"Inceputul **ţărilor** şi neamului moldo**venescu şi muntenescu şi câţi sunt şi în** ţările ungureşti cu acest nume, români şi până astăzi, de unde suntu şi de ce seminţie, de când şi cum au dăscălecat aceste părţi de pământ, a scrie, multă vreme la **cumpănă au stătut sufletul nostru. Să** înceapă osteneala aceasta, după atâte veci dela discălecatul ţărilor cel dintâi de Traian împăratul Râmului, cu câteva sute de ani peste mie trecute, să sparie gândul. A lăsa iarăşi nescris, cu mare ocară înfundat neamul acesta de o seamă de scriitori, ieste inimii durere. Biruit-au gândul să ma apucu de **această** trudă, să scot lumii **la vedere** felul neamului, din ce izvor şi seminţie suntu lăcuitorii ţărâi noastre, Moldovei şi Tărâi Munteneşti şi românii din ţările ungureşti, cum s'au pomenit mai sus, că toţi un neam şi odată discălicaţi suntu..."

Prin aceste spuse, blândul nostru cărturar a contribuit şi el la Unirea cea Mare, când românii dintre Nistru şi Tisa se strânseră la un loc în virtutea legilor implacabile ale unităţii noastre naţionale. Unitate care, după cum spunea şi Nicolae Bălcescu, "fu visarea iubită..., a **tuturor** bărbaţilor noştri cei mari, care întrupară în sine individualitatea şi cugetul poporului, spre a o manifesta lumii..."

Nenorocul a făcut că astăzi asemenea manifestări de cuget nu se pot înfăptui la noi acasă, cum aveau posibilitatea s'o facă împreună moldovenii şi muntenii despre **care Vasile Alecsandri scria că"aveau ocaziune...** a face proiecte măreţe pentru renaşterea patriei comune", patrie comună, pentru că, zicea marele bard, "nu mai erau moldoveni şi munteni, dar români, nu erau două ţări pentru **români**, dar o singură ţară, o patrie comună!"

Iar trei ani mai târziu,la 1848,Alecsandri se adresa românilor de dincolo de Carpaţi:

> Ardelean, copil de munte!
> Ian ridică-acum cea frunte
> Si te-nsuflă de mândrie,
> Că-mi eşti fiu de Românie!...
>
> Ura, fraţi, în fericire!
> Ura, fraţi, într'o unire
> Să'nvârtim hora frăţiei
> Pe pământul României.

Conştiinţa unităţii teritoriale româneşti a stat dintotdeauna la baza unităţii de simţire românească. Anume pentru **această** conştiinţă au luptat cu atâta ardoare cărturarii şcolii ardelene în frunte cu Inocenţiu Micu (Clain), Gh. Sincai, Petru Maior şi alţii.

Vorbind de unirea dela 1918 nu se poate trece cu vederea credinţa şi limba **strămoşească, datinele şi folclorul care au** ţinut şi ţin treaz sentimentul românesc de o parte şi de alta a Carpaţilor, Milcovului, Prutului şi Dunării. Nu este întâmplător faptul că Mioriţa noastră dragă a luat naştere în jurul Vrancei, unde-şi dau mâna cele trei surori de-un sânge şi de-o lege: Transilvania, Moldova şi Muntenia. Işi dau mâna prin comunitatea lor de limbă, ca pârghie a pârghiilor conştiinţei naţionale.

Nu e întâmplător, deci, nici faptul că toţi cotropitorii României au atentat şi atentează la graiul nostru străbun despre care a scris cu atâta patimă Coşbuc:

> "Fie-a voastră'ntreagă ţară,
> Si de cereţi vă mai dăm,
> Numai daţi-ne voi graiul
> Neamului", şi se sculară
> Câţi duşmani aveam pe lume
> Graiul ni-l cereau anume
> Să-l lăsăm...

Cu nouă ani înainte de unirea Principatelor Române, Bălcescu scria: "... condiţii de putere de care avem nevoie nu le putem **găsi decât în solidaritatea tuturor românilor**, în unirea lor într'o singură naţie, unire la care sunt meniţi prin **naţionalitate, prin aceeaşi** limbă, religie, obiceiuri, sentimente..."

Odată Milcovul secat, alţi cărturari, alţi scriitori, alţi istorici au pus mai departe umărul la ceea ce trebuia să se înfăptuiască la 1918: Iosif şi Goga, Zamfirescu şi Hasdeu, Delavrancea si Iorga. Iorga-poetul:

> Azi ruptă e vremelnic Unirea altei vremi,
> Din vechea moştenire o parte-i cotropită-
> Ne-am poticnit pe drumul tău, falnic ispită,
> Deşi spre strălucirea-ţi neprecurmat ne chemi.
>
> Cei morţi ne strigă astăzi: zadarnic nu murim,
> Ci ne-am făcut morminte ca să întindem ţara:
> Unde-am căzut, acolo nu este-un ţintirim,
> Ci câmp de roadă vie ce-aşteaptă primăvara.
>
> Nu-i loc pe tot întinsul pământului supus
> In care să nu sune un glas care ne chiamă,
> Un glas de implorare ce se înalţă sus,
> Un glas de închinare spre-aceeaşi ţară-mamă.

Iorga-dramaturgul. Iorga-istoricul, Iorga-publicistul, care la 9 Septembrie 1939 scria în Neamul Românesc: "... după biruinţa **principiului** naţional, statele, cât de mici, sunt naţiuni. Iar naţiunile sunt o formă organică a umanităţii.

Nici o metodă nu le poate nimici, cum ele nu sunt rezultate din exerciţiul nici unei metode. Ele sunt "născute, iar nu făcute".

Si de aceea, ele vor asista, desigur, la **meritata pedeapsă a apăsătorilor**".

Iorga-reporterul: "Am mers în Basarabia odată,... călătorind la aventură, mai cu paşaport, mai fără... Am aşteptat vaporul, parahodul, cum îi zic ruşii, şi cu el am mers dela Soroca până la localitatea pe **care aceiaşi ruşi o numesc Vadalivoda**, neştiind ce înseamnă "Vadul-lui-Vodă"... Până acolo adevărata graniţă **românească** am văzut-o. Pe lume nu se poate închipui cred,- potrivit poate şi sentimentalităţii **mele naţionale, -drum mai frumos ca aceea coborîre pe Nistru, ...laturea** răsăriteană a României.".

Iorga-omul politic care încă în anul 1923 spunea: "Revoluţia e imposibilă în România, pentru că în ţară nu există clasă muncitoare! Dacă şi se poate vorbi despre revoluţie, apoi numai despre una ţărănească, ce are un singur scop - pământul. Dar ţăranii au primit pământ, aşa că totul s'a terminat".

Acesta era **Nicolae** Iorga, cel mai mare cărturar al nostru din toate timpurile. **Dealtfel, se împlinesc 40 de ani dela moartea lui şi 110 dela naştere, fapt** care m'a şi făcut să mă opresc mai pe larg asupra **românismului** său, demn de lauda şi plecăciunea întregii suflări româneşti.

După cum demne de toată admiraţia erau şi eforturile pământeanului meu Zamfir Arbure care la 1915 scria: "Peste două milioane de români... ţin de a lor datorie să-şi spună cu glas tare cuvântul şi dorul: Am fost şi vrem să fim români!... Aceasta voiam s'o spunem fraţilor noştri **din Regatul liber al României. Voi nu aveţi dreptul de a nu ne asculta! Datori sunteţi să ne ascultaţi!...**"

Românii din Basarabia se adresau românilor de peste Prut. Dar astăzi cui să se adreseze, când şi dincoace de Prut nu mai este nici regat şi nici libertate?

E o tragedie despre care **exilul** nostru trebue să la aducă mereu aminte parlamentarilor şi diriguitorilor occidentali de pretutindeni.

Aşa să ne ajute Dumnezeu! □

IMPOSTURĂ ŞI DEZINFORMARE

Si una şi alta ridicate la grad de politică de stat în ţara lui Lenin. O dovadă în plus au fost aşa numitele **zile ale culturii moldoveneşti în Belgia** prilejuite de **cea a 65-a aniversare a revoluţiei bolşevice şi organizate de ambasada sovietică din această ţară. Discursuri, toasturi, picturi, grafică,** fotografii, desene anonime făcute, chipurile, de copii moldoveni, covoare, obiecte artizanale, proiectări cinematografice şi multă-multă maculatura propagandistică despre **Basarabia** "neromânească" !

Căci cum altfel se poate interpreta fie şi acest aliniat, luat la întâmplare dintr'o mâzgâlitură şovină intitulată "La Moldavie": 28 juin entra pour toujours dans l'histoire de la Moldavie soviétique. La Bessarabie se rattacha à la patrie soviétique. On rétablit la frontière politique entre l'URSS et la Roumanie qui passait par le Prout et le Danube. La libération de la Bessarabie ouvrit la voie au rétablissement de l'unité nationale de peuple moldave, de son territoire, à la renaissance et a l'épanouissement de la **nation moldave socialiste", Iată doar unul din** miile de cazuri de inducere în eroare a opiniei publice mondiale asupra unui ţinut românesc, trup din trupul ţării rupt. Cât de "moldovenească" era întreaga paradă din oraşelul Tournai, spre exemplu, să ne-o spună fie şi numele semnatarilor de pe exponatele din holurile casei de cultură: Beleaev, Kobâlneac, Zubcov, Ivanov, Nesvedov, Kavarnali, Baranovici, Vasiliev, Jancov, Orlova, Obuh, Peicev, Boico, Anto**nova**, Krasnojon, **Gluscenco, etc., iar printre toţi** aceşti pretinşi moldoveni un Grecu, Vieru, Cojocarupşi Hămuraru cu singurele lucrări mai de valoare.

Ceea ce trebuia însă să-i dea gata pe belgieni erau colectivele folclorice "Joc" şi "Lăutarii". Acesta din urmă fiind creat acum 12 ani de popularul cântăreţ basarabean Nicolae Sulac, nevoit apoi să-l părăsească din cauza persecuţiilor de ordin naţional. E vorba de cântăreţul despre care acum câtva timp trimiteam la Europa liberă un articol intitulat "De ce nu cântă Nicolae Sulac ?"

De data aceasta "Lăutarii" numărau 15 instrumentişti,16 dansatori şi 5 solişti.Printre care,spre marea mea uimire,şi Nicolae Sulac ! E ceea ce se chiamă şi la ruşi: una rece, una caldă ! Altfel zis, după patru ani de inactivitate forţată acest talentat cântăreţ este reabilitat şi răsplătit cu un turneu în străinătate! Desigur, ca ţinută artistică şi repertoriu, colectivul nu mai este cel de pe timpul lui Sulac. Dar încă suportabil prin factura lui românească, deşi bine împănat **cu melodii şi cântece ruseşti. Culmea şovinismului** fiind faptul că fiecare solist interpretează două bucăţi moldoveneşti şi una rusească. Mai mult: chiar în cântecele româneşti se bagă câte un cuplet de sintetizare în ruseşte.

Si **totuşi** dela primele acorduri ale orchestrelor, cea a "Lăutarilor" şi cea a ansamblului "Joc", m'am pomenit plutind într'o lume de basm: lumea Doinei şi Mioriţei. In cazul acesta ruşii sunt neputincioşi. Pentrucă, luând, spre exemplu, fluierul, începând cu cel mai rudimentar, care este tilinca, şi terminând cu cavalul, care e cel mai răspândit instrument muzical naţional basarabean. Ca şi în toată **România! După** cum, deasemeni ca în toată România, basarabeanul ciopleşte şi pune unul lângă altul tuburi de lemn, formând un fascicol uşor concav, numit nai.

I-am strigat din sală lui Sulac "Dor de mamă" ! Desigur, mi-a recunoscut vocea pe care a auzit-o de atâtea şi atâtea ori în calitatea mea de fost director al filarmonicii din Chişinău. Ba chiar mi s'a părut că şi ochii i-a mijit înspre semiîntunericul sălii mai altfel decât cum îi mijeşte el de obicei. Dar atât şi nimic mai mult. Căci încă înainte de începerea concertului fusesem reperat şi supravegheat îndeaproape de cerberii securităţii ce însoţeau colectivul.

Spun asta, pentru că s'au aşezat în imediata noastră apropiere, eram cu soţia şi trei prieteni, iar în antract au umblat mereu din urma mea, deşi intrarea spre culise era bine păzită. După concert, Mircea, unul dintre prieteni, zise aşa ca să-l audă securiştii: "Ce măgărie că bagă cântece ruseşti într'un concert românesc !' Odată îmbrăcaţi, **pornirăm** spre ieşire urmaţi la doar trei-patru paşi de director şi caghebist. Iar în timp ce deschideam uşile la maşină, nedesprinşii paznici ne priveau zâmbăreţi de pe treapta de sus dela intrare.

- Faceţi mare greşală că băgaţi cântece ruseşti în concert românesc ! Cu asta subliniaţi şi mai mult imperialismul rusesc", - zise din nou prietenul meu.

- Ce greşală facem ? - o făcu pe prostul directorul filarmonicii.

Prietenul meu îi repetă spusele de mai înainte.

- Poate moldovenesc, nu românesc, - îl corectă directorul.

- Dacă vedeţi vreo diferenţă, atunci vai de voi ! - zise soţia mea, urcându-se în maşină.

Nu eram sigur că avea vreun rost această confruntare. Mai mult, mi se părea o cinste prea mare pentru nişte marionete fără de nici o valoare naţională şi intelectuală. Singura mea mângâere, deşi regretabilă, era aceea că la acel concert de dezinformare şovină privind Basarabia, dezinformare a unui public naiv în ale dedesubturilor totalitarismului, asistau doar vreo cincizeci de persoane. Cincizeci de persoane într'o sală cu circa o mie de locuri ! □

N.L.

FARA ARMÂNEASCĂ

SĂRĂCIA INTELECTUALĂ A LINGVIŞTILOR GRECI

Vasile TEGA

Intr'un recent articol apărut în coloanele acestui ziar menţionam că în ultimii ani, în Grecia, se observă o tendinţă de a se publica din ce în ce mai numeroase studii auspra aromânilor, fapt care-în principiu-ne bucură, iar pe de altă parte semnalăm, 'cu regret, că valoarea lor ştiinţifică lasă mult de dorit. Lucrul acesta este datorit faptului că autorii în chestiune sacrifică-în mod conştient sau nu- obiectivitatea ştiinţifică anumitor considerente de ordin politic.

Elocvent în această privinţă ni se pare felul cum este tratată problema dialectului aromân, subiect de altfel prezent în toate aceste lucrări, indiferent de natura lor.

Iată câteva exemple: N. Fişta în Fevghi i Nevesca (pp. 29-32) spune: "Dialectul cuţovalah a luat naştere din contactul grecilor macedoneni, care locuiau în trecătorile munţilor, cu garnizoanele romane instalate acolo pentru pază. Acest îndelung contact a avut drept urmare alterarea limbii greceşti cu elemente romane şi astfel a rezultat un idiom lingvistic, un dialect, compus din cuvinte dorice, greceşti şi romane.

Se observă de altfel că terminologia latină se referă la comerţ, casă, îmbrăcăminte, alimentaţie şi în general la nevoile civilizaţiei materiale, în timp ce tot ce priveşte civilizaţia noastră spirituală, termenii religioşi, precum şi termenii privind administraţia sunt de origină greacă.

Vlahii şi cuţovlahii din Grecia sunt deci vechi greci, uşor latinizaţi numai din punct de vedere lingvistic."

Acelaşi punct de vedere îl găsim şi la Antoni Colţida, "profesor de filologie," (I Cuţovlahi, pp. 51-52): "Astfel, deci, din contactul acestor două limbi,a luat naştere- o limbă cu aspect latin, cunoscută astăzi sub numele de vlahă sau cuţovlahă. Latina ca limbă temporară, fiind vorbită de cuceritor, a absorbit numeroase elemente greceşti, dar în vocabularul aromânilor predomină formele lexicale greceşti.

Aşa cum ne informează Constantin Nicolaidis (Etimologhicon lexicon tis cuţovlahichis - dicţionarul etimologic al aromânei) din cele 6657 de cuvinte existente în dicţionar, 2605 sunt de origină latină, şi mult mai numeroase, adică 3460, adică 52% din vocabularul cuţovlahei, sunt de origină greacă. Lipsite de importanţă sunt cuvintele de origină slavă (185, adiiadică 0,26%) şi cele de origină albaneză (150), prezenţa lor în limba vlahă datorindu-se vecinătăţii aromânilor cu popoarele care vorbesc aceste limbii."

"După părerea noastră - scrie Ahilea Lazaru (I Aromanichi, p. 129) aromâna s'a născut înaintea celorlalte trei limbi balcanice, dar mediul în mijlocul căruia a luat fiinţă nu i-a permis să se transforme într'o limbă de sine stătătoare. De asemenea, aromânii, vorbind paralel şi limba greacă, nu au simţit nevoia de a cultiva latina populară." Si continuă: "In nici un caz nu este justificată considerarea aromânei ca un dialect al limbii române."

Intr'un capitol consacrat vocabularului aromânei, după ce se referă la concluziile lui Nicolaidis din dicţionarul deja menţionat, Lazaru spune că "aceasta confirmă origina greacă a aromânilor" şi continuă: "marele număr şi varietatea lexicului, care îmbrăţişează aproape toate aspectele vieţii zilnice, indică că aromânii sunt greci, care, în ciuda faptului că li s'a impus o a doua limbă, aromâna, au conservat totuşi o bună parte din tezaurul limbii greceşti (pp. 298-299)".

Reproducem acum in extenso punctul de vedere al lui Dimitriu Papazisi (Vlahi, Cuţovlahi, pp. 7-8) fiindcă - după părerea noastră -el sintetizează destul de bine concepţia marei majorităţi a autorilor greci asupra subiectului în discuţie. ...ba vlahă - spune autorul - a luat naş... ...rmare a influenţei limbii latine ...bii greceşti, care constituia prima limbă vorbită de locuitorii greci din munţii Pindului, Olimp şi Gramos.

Că aromâna este prin excelenţă de origină greacă este uşor de verificat.

Cercetătorul va constata fără dificultate că în osătura sa pur grecească, s'au infiltrat şi cuvinte latine în decursul celor cinci secole de convieţuire între greci şi romani.

După Evloghion Curila, cuţovlaha a absorbit numeroase cuvinte latine, dar a conservat totuşi cel mai mare număr din greaca veche.

Faptul acesta este de altfel evident dacă consultăm Lexicon cuţovlahichis glosis al lui C. Nicolaidis...

Dar rădăcina greacă a cuţovlahei mai este confirmată şi de faptul că ea conţine numeroase cuvinte de origină dorică şi omerică, aşa cum constată Garţonicas în lucrarea sa Burdzovlahi, din care menţionăm:

Cuvinte dorice:
tini, în valahă tine
molix, în valahă moale
cuvinte de origină omerică:
alaios, în valahă laiu(negru)
ghion, în valahă ghiu(viu)
epos, în valahă iapă
moros, în valahă moru şi mortu

Si fiindcă-i vorba de limba vlahilor, merită subliniat faptul că acest idiom elin-latin este complet deosebit de limba română."

Acelaşi punct de vedere, exprimat aproape în termeni identici, îl mai găsim şi la următorii autori: Tilemahos Caţughiani (Peri ton vlahon ton elinicon horon, pp. 38-51), Alexandru Papavasiliu (Istorica simiomata ghia tus vlahus, pp. 43-44), Atanasi Hrisohon (I vlahi tis Makedonias, Thesalias che Ipiru, pp. 6-7), Theodoros Sarandi (To horion Perivoli, p. 28), şi Hristu Enislegdu (I Pindos che ta horia tis, pp. 52-53).

Terminăm această serie de citate cu un alt exemplu care ni se pare extrem de semnificativ. Recent, a apărut la Atena o lucrare colectivă intitulata Axehastes patrides(Patrii care nu se pot uita),destinată educării în spirit ultra-naţionalist a tineretului grec. Nu mică ne-a fost surpriza când, parcurgând-o am dat peste un capitol întitulat Propaganda română în Pelagonia (pp. 121-127), din care cităm:

"Limba cuţovlahă, aşa cum au demonstrat serioase cercetări ştiinţifice, nu are nici un fel de rudenie cu limba română. Este vorba de un idiom care se compune din cuvinte latineşti, dar şi greceşti, turceşti, albaneze, precum şi din cuvinte care se aseamănă cu cele din limba română.

Cum au ajuns grecii ca să vorbească această limbă amestecată ? Ca să găsim răspuns la această întrebare va trebui să ne întoarcem cu mult înapoi. In perioada imperiului roman. Atunci, după cum şi mai târziu în Bizanţ, erau înrolaţi în armată şi locuitorii din Macedonia nordică, ca să păzească teritoriul lor împotriva numeroaselor invazii ale hoţilor. Astfel, deci, ei veneau în contact cu soldaţii romani. Incetul cu încetul ei învăţau limba latină pentru a se putea înţelege între ei. Intorcându-se apoi acasă, cei dintre ei care locuiau la oraşe, continuau a vorbi limba lor maternă, adică greaca. Acei însă care locuiau cu familiile lor în munţi, din obişnuinţă, continuau să vorbească această latină alterată. Faptul acesta nu a avut însă absolut nici un efect asupra conştiinţei lor naţionale greceşti. Aceste adevăruri ni le spun cu spirit de răspundere oamenii de ştiinţă care au studiat acest subiect."

Din cele de mai sus rezultă cât se poate de clar că teoria după care aromânii, şi prin urmare dialectul român, ar fi de origină greacă întruneşte consensul unanim al aşa zişilor lingvişti greci. Consecinţa directă a acestei teorii: justificarea atitudinii autorităţilor din Atena de a nega existenţa unei minorităţi etnice aromâne în Grecia şi deci lichidarea şcolilor şi a bisericilor române, "aceste creaţii artificiale ale propagandei din Bucureşti, care la sfârşitul secolului trecut urmărea scopuri expansioniste în Balcani." (Colţida şi Sarandi dixit).

In cadrul transformărilor sociologice şi etnografice, care au invadat şi satele aromâneşti după război, vechiul port naţional apare ca un străin umilit. Totuşi, chiar în zilele noastre, mai este posibil să mai zărim în comunele din Pind ultimile exemplare pe cale de dispariţie. (Foto Hristu Celea, Atena, Colecţia V.Tega).

***

Vom încerca în cele ce urmează să vedem în ce măsură această teorie se poate susţine din punct de vedere ştiinţific şi istoric, şi, prin urmare, în ce măsură poate rezista unei analize critice obiective.

In primul rând, o remarcă de ordin general în legătură cu aşa zisa romanizare a grecilor se impune.

Simplul fapt de a se constata în Macedonia un proces de romanizare, exclude dela început chiar probabilitatea existenţei elementului etnic grec în această regiune, pentru simplul motiv că grecii n'au putut să fie asimilaţi prin cucerirea romană, iar limba greacă nu a cedat limbii latine.

In această privinţă este îndeajuns să amintim concluziile arheologului grec A. Keramopulos, cunoscut şi el ca susţinător al aceleaşi faimoase teorii după care aromânii ar fi greci romanizaţi.

Or, tocmai el recunoaşte la un moment dat că o cultură şi o civilizaţie inferioare înseamnă în mod sigur o mai mică forţă de rezistenţă etnică.

Pentru aceasta - spune Keramopulos - nu s'au latinizat grecii şi semiţii şi -tot pentru aceleaşi considerent - s'au latinizat dacii şi moesii şi geţii, dar nu şi grecii din oraşele greceşti dela Pont şi Dunăre; de aceea, Bizanţul în timp ce era stat roman, s'a grecizat la finele secolului VI, în loc, ca stat, sâmburele său principal să latinizeze pe greci.

Cu alte cuvinte- aşa cum constată foarte just N.P.Vaidomir dacă ar fi fost greci în Macedonia veche, acestia nu ar fi putut să fie latinizaţi, iar Macedonia ar fi rămas până azi o ţară grecească, aşa cum a rămas Grecia propriu zisă, care a stat şi ea sub stăpânirea romană tot atât cât a stat şi Macedonia. Si din moment ce se constată că în Macedonia a avut loc un proces de romanizare, aceasta înseamnă că - bazaţi tocmai pe spusele lui Keramopulos - elementul etnic găsit de romani în Macedonia nu putea fi cel grecesc ci un altul "cu o cultură şi civilizaţie inferioare, " deoarece numai acesta putea să fie latinizat.

Fără îndoială că acest element etnic autohton nu putea să fie altul decât acela constatat şi istoriceşte în sec. V şi VI înainte de Hristos, adică elementul trac.

Deci, pentru noi, lumea românească de azi este de fapt lumea tracă din antichitate şi dovada cea mai bună că românii - fie dacoromâni, fie aromâni, nu-s decât tracii lumii vechi, romanizaţi bineînţeles, este că cele două spaţii etnice: cel trac de acum 2500 de ani şi cel românesc de azi, coincid perfect.

Spaţiul etnic trac, mărginit de Marea Adriatică, de muntele Olimp şi de Marea Egee, de Marea Neagră şi de Niprul, de Carpaţii nordici şi de munţii Alpi, este în acelaşi timp spaţiul etnic românesc de azi, şi nu numai de azi, ci de când s'a pomenit neam românesc pe pământ.

***

Se înţelege uşor deci dece dialectul aromân nu poate în nici un chip să fie rezultatul contactului dintre romani şi greci, ci consecinţa normală a îndelungatei convieţuiri a romanilor cu populaţia băştinaşă din Balcani, şi anume cu ilirotracii. Astfel, din rădăcinile latinei vulgare şi a elementelor iliro-trace autohtone a răsărit un singur trunchi de limbă română, atât pentru populaţia românească balcano-carpatină cât, şi pentru cea sud-vest blacanică.

Cu timpul, din acest trunchi s'au născut două mari ramuri, dar-aşa cum remarcă Tache Papahagi - totuşi inegale: pe de o parte, ramura balcano-carpatină (călare pe Dunăre), adică dacoromâna de azi, pe de alta, cea de sud-vest blacanică, adică aromâna de azi.

Aromâna este deci una şi aceeaşi limbă, acelaşi grai cu dacoromâna din toate punctele de vedere, în ceea ce priveşte elementul latin, cu singura deosebire că aromâna s'a oprit la o fază mai veche a evoluţiei istorice prin care a trecut dacoromâna. Si tocmai în această deosebire rezidă marea importanţă a dialectului aromân.

In studiile lor asupra dialectului aromân, lingviştii greci, din ignoranţă sau intenţionat, evită complet din discuţie un element esenţial, şi anume gramatica aromânei. Faptul că cele mai tipice trăsături ale limbii române se găsesc în toate dialectele acesteia dovedeşte că în epoca de formare a limbii,strămoşii noştri nu erau încă despărţiţi, că între cei ce vorbesc româneşte exista o comunitate geografică. Epoca aceasta, când limba nu se divizase în dialectele de azi, când cele mai tipice inovaţii luaseră fiinţă, este considerată ca "epoca străromână."

Dezvoltarea în acelaşi sens a dialectelor presupune o comunitate geografică pentru străromâni.

Limba română prezintă un caracter unitar şi omogen prin elementul ei latin, de temelie, moştenit, care i-a dat structura gramaticală şi fondul lexical de primă importanţă.

In ciuda masivei influenţe lexicale slave în dacoromână şi a substanţialei influenţe grece în aromână, fondul structural şi lexical latin, comun atât în dacoromână cât şi în aromână, nu a fost alterat -ceea ce explică de ce filologia romanică a tratat graiul aromânilor drept dialect fundamental al limbii române.

Continuare în numărul viitor

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

"ZIARISTICĂ-ȘTIINȚIFICO-FANTASTICĂ"

Cazul Virgil Tănase a stârnit o mare tăcere în RSR. Niculae-Rex, într'un comunicat apos, a vorbit de cei care vor să distrugă prietenia Franco-Română, dar n'a încercat să dezmintă nici una din acuzațiile aduse.

Muțenia se datorește Preș. Mitterand care a avertizat pe ambasadorul român din Paris: dacă presa din RSR începe să mârâie, guvernul francez va veni cu noi dovezi, fotografii, conversații înregistrate, etc.

Dar cum în fața românilor de peste hotare trebue neaparat lustruit obrazul îndrumătorului, și cum guvernul din București nu poate fi făcut responsabil de ce se scrie în lumea liberă, adoratorii "idipindintelui" au început să-l pudreze cu pămătuful muiat în cerneală.

Intreaga "Excrocherie din Paris", afirmă eternii pro-ceausiști, n'a fost altceva decât o înscenare făcută de "niste sărmani paranoici" (Goma și Tănase, N.R.) care au reușit să ducă în eroare câteva duzini de senatori americani, serviciul de contra spionaj al Franței, pe însuși Preș. Franței, plus întreaga lume din apus. Iar ca susținători ai acestei globale "înscenări" se dă și numele celorlalți complotiști:

"Ghișeftarul" Noel Bernard, fostul dir. dela Radio Europa Liberă (mort); preotul Calciu (de ani de zile în închisoare în RSR); Cercul Literar din Statele Unite "al lui Mircea Eliade" (M.E. profesor la Universitatea din Chicago); Eugen Ionescu, membru al Academiei Franceze, (Academia Franceză nu-i acuzată, N.R.);..."ziaristul provocator Bernard Poulet dela Paris" (cel care a provocat la Ploiești, cu capul și spinarea, pumnii și ciomegile huliganilor dela securitate), și plus alții.

Acești indivizi pomeniți mai sus, au fost implicați direct or indirect în fabricarea otravei de către laboratoarele securitătii din București; în plata asasinilor--cu valută forte--de către guvernul RSR-- si'n decorarea spionului Mihai Haiduc, de însuși preș. Niculae Ceaușescu.

In plus data reapariției lui Tănase și dezvăluirea complotului cu otrăvirea lui Goma, a fost special aranjată "...în ajunul apariției unei cărți scrise de d.Virgil Tănase."

Concluziile sunt simple și fără apel: Barza aduce copiii; Ceaușescu este independent; iar otrava, banii, decorația, etc., n'au fost decât o simplă reclamă de lansarea "unei cărți" plănuită de autor împreună cu Preș. Franței și Senatorii Americani.

Cine crede altfel este un nazist și fascist!

"DETROIT ȘI JUR"

•După o viață de 50 de ani și o moarte de 5 luni, Ora Românească de Radio, de sub conducerea d-lui George Roman, a reînviat. Grupurile etnice (30 la număr) s'au unit și-au cumpărat propria lor stațiune de radio (WPON, 1460 AM). Cele două ore de program românesc dela WJLB sunt acum auzite la noua stațiune... •Pentru a încuraja pe noii refugiați să participe la activitățile grupului s'a propus ca la banchetele date de biserici, pentru un bilet să ia masa două persoane. O inițiativă cu dublu profit: atrage pe refugiat să vină la biserică oferindu-i o mâncare bună, ieftină până când se va pune pe picioare economic... •In fața unor construcții de milioane (Printre care Pontiac Transportation Center, etc.) vedem panourile firmei de arhitectură "Micula Associates, Inc". Planșa compatriotului a contribuit la construcția unuia dintre cele mai frumoase stadionuri din Statele Unite, "Silver Dome" din Pontiac și acum continuă de a înfrumuseța regiunea..• In salonul oficial de pictură din Livonia, printre tablourile cu "Honorable Mention" sunt câteva iscălite de d-na Liliana Fedorovich.

APĂRAREA ARE CUVÂNTUL

Ziaristul Iver Peterson (New York Times, Noem. 15, '82) explică valul de naționalism ce-a cuprins tineretul român după Primul Război Mondial. Informațiile și le-a cules dela martorii oculari ce locuiesc în Detroit. Articolul are meritul că înlocueste fantezia cu realitatea. "Este ușor să vii și să spui, Oh ! au fost fasciști, au fost naziști. Nu, ei au fost naționaliști. A fost pentru prima dată când s'a putut organiza o mișcare naționalistă în România Mare ca să unească pe românii ce fuseseră de secole sub stăpâniri străine (Austria, Rusia și Ungaria, N.R.) Din 22 de milioane de români, 15 milioane au pierdut totul când au venit comuniștii" (Din declarațiile dlui Eugen Popescu). "Toate acuzațiile își au izvorul în București...De ani și ani nimeni n'a putut dovedi c'a fost ceva greșit. Faptul că în tinerețe a simpatizat cu Mișcarea Legionară nu-i nimic neobisnuit. Foarte mulți din noi au avut aceleași sentimente (D.Traian Lascu vorbind de Episcopul Valerian). "Am suportat Mișcarea Legionară pentrucă am crezut că realizează ceva bun pentru poporul românesc. Dacă m'aș naște din nou, aș face același lucru" Poporul român era sărac, era condus de străini, și trăia timpuri grele. Uitați-vă la Lt. Calley (autorul masacrului dela My Lai) D. Augustin Vincent)

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

MULTE ȘI MĂRUNTE

O delegație de vreo 15 deputați americani va participa la prima sesiune pe 1983 a Parlamentului European în Atena, Grecia la 17 și 18 Ianuarie. Seful acestei delegații va fi Thomas Lantos secondat de deputații Winn și Gilbons (co-chairman).

Lantos, democrat din California născut în 1928 în Budapesta, Ungaria, imigrat în Statele Unite în 1947, a fost ales deputat în Noembrie 1980.

Larry Winn este republican din Kansas unde s'a născut în 1918, și Sam Gibbons e democrat din Florida unde s'a născut în 1920.

Inainte de a ajunge la Atena, delegația va vizita între 7 și 16 Ianuarie Moscova, Budapesta și București. Deși la data scrierii acestui reportaj nu au fost stabilite definitiv componența și agenda delegației, se crede că problema minorităților în România și aplicarea dreptului de emigrare vor avea prioritate în convorbirile cu oficialitățile comuniste.

••

Decretul dela 6 Noembrie 1982 a demonstrat din nou lipsa de logică și de omenie a guvernanților din Bucuresti. Prin simplul fapt că acest decret nu poate fi aplicat (de unde să aibă cetățenii din țară valută forte la sumele enorme ce ar trebui plătite conform decretului ?), s'ar putea crede că el nu este decât o manevră sau mai degrabă un bluf al guvernului pentru obținerea unor anumite avantajii din partea Germaniei de Vest unde, de fapt, emigrează inițial marea majoritate a cetățenilor români care reușesc să iasă din țară. Guvernul american este în contact diplomatic cu guvernul român pentru revocarea acestui decret absurd.

Probabil că cel mai practic lucru pe care l-ar putea face imediat Românii (individuali sau organizați) din lumea liberă este să protesteze masiv și să apeleze în scris la toate autoritățile guvernamentale care ar putea exercita fie prin ambasadele române, fie direct la București, vreo influență sau presiune.

Adresele cele mai indicate în Statele Unite ar fi ale următoarelor entități politice și guvernamentale care au hotărît sau au recomandat să acorde României clauza națiunii favorizate:

(1) The President Ronald Reagan, The White House, Washington, D.C. Tel. 202 456 1414.

(2) Hon. Robert Dole, Chairman Senate Committee on Finance, 2227 Dirksen SOB, Washington, D.C. 20510, Tel. 202 224 4515.

(3) Hon. John C. Danforth, Chairman Senate Subcommittee on International Trade, 460 Russell SOB, Washington, D.C. 20510, Tel. 202 224 6154.

(4) Hon. Charles H. Percy, Chairman Senate Committee on Foreign Relations, 4229 Dirksen SOB, Washington, D.C. 20510, Tel. 202 224 4651.

(5) Hon. Clement J. Zablocki, Chairman House Committee on Foreign Affairs, 2170 Rayburn HOB, Washington, D.C. 20515, Tel. 202 225 5021.

(6) Hon. Thomas Lantos, House Committee on Foreign Affairs, 1123 Longworth HOB, Washington, D.C. 20515, Tel. 202 225 2531.

(7) Hon. Don Bonker, Chairman House Subcommittee on Human Rights and International Organizations, 434 Cannon HOB, Washington, D.C. 20515, Tel 202 225 3536.

(8) Hon. Dan Rostenkowski, Chairman House Committee on Ways and Means, 1102 Longworth HOB, Washington, D.C. 20515, Tel. 202 225 3625.

(9) Hon. Sam M. Gibbons, Chairman House Subcommittee on Trade, 2204 Rayburn HOB, Washington, D.C. 20515, Tel. 202 225 3376.

(10) Mr. Elliott Abrams, Assistant Secretary for Human Rights and Humanitarian Affairs State Departament, 7802, Washington, D.C. 20520, Tel 202 632 0854.

(11) Mr John D. Scanlan, Deputy Assistant Secretary Bureau of European Affairs State Departament, 6226, Washington, D.C. 20520, Tel. 202 632 1752.

(12) Hon. Dante B. Fascell, Chairman Commission on Security and Cooperation in Europe (Helsinki Commission) Room H2-237, HOB, Anex No.2, 3d and D Str, S.W., Washington, D.C. 20515, Tel. 202 225 1901.

Nicolae ADAMESCU

Ce ne spun vizitatorii

* M'am oprit la Viena și am închiriat o mașină cu care să-mi continui drumul până la București. Când am trecut frontiera în RSR și am văzut cozile în fața stațiunilor de benzină, m'am întors cu mașina la Viena și de acolo am luat avionul. Mașinile pe soselele RSR-ului au devenit "rara avis".

* D-na I. din Detroit mărturisește: La întoarcere mi s'au cântărit bagajele. Mi-au spus că trebue să plătesc $ 800. Am protestat și mi s'a redus suma la $ 300. (Avionul TAROM, cursa Bucuresti-Amsterdam). Dela Amsterdam, aceleași bagaje au fost transferate pe PANAM și nu mi s'a cerut un cent în plus.

* "O funcționară tânără, înaltă, blondă, dela aeroportul Băneasa, ca să-mi dea voie să mă reîntorc cu caseta de magnetofon ce o adusesem cu mine din America, mi-a cerut să-i cumpăr dela ONT o sticlă specială de parfum franțuzesc ce m'a costat $ 20."

* La hotelul din Sebeș Alba a trebuit să dormim îmbrăcați. Camerele erau neîncălzite, iar cetățenii sunt sfătuiți să nu facă focul până la 1 Decembrie.

* Rar când vezi un felinar aprins pe străzile Bucureștiului.

* "Mă mir cum oamenii mai pot să trăiască" o spune o persoană recent întoarsă din țară.

O MIE DE PERSOANE ÎNTR'UN GHETO

Sub acest titlu, la sfârșitul lunii Octombrie, ziarul "Il Messaggero" din Latina a publicat un articol despre refugiații din Estul Europei care se găsesc găzduiți de italieni în Câmpul din această localitate. Noi l-am obținut dela refugiații români cu ocazia unei vizite făcute în cadrul activității Consiliului Național Român, Secția Italia, pentru a le distribui veștminte, țigări și timbre primite în dar dela germani, prin intervenția Secției C.N.R. din Paris, Italieni și compatrioți. Autorul articolului critică și dezaprobă hotărîrea Consiliului Comunal din Latina prin care programează pentru anul viitor desființarea Câmpului, pentrucă refugiații ar "turbura ordinea publică". El definește această hotărîre pur și simplu "ocluziune mintală".

Administratorii orașului - scrie el - nu au înfruntat niciodată în mod serios problema refugiaților din Câmp: peste o mie de persoane care, bine sau rău, trebue să trăiască în Latina o perioadă de timp care poate dura săptămâni, dar și multe luni; lume care în marea majoritate a lăsat Patria, familia și afectele pentru exigențe de libertate. Nu s'a luat niciodată vreo inițiativă pentru a încerca a-i apropia, a face să devină mai puțin dureros impactul cu toate dificultățile vieții de refugiat, în veșnică așteptare a vizei, pentru a putea emigra. Au fost închiși de cealaltă parte a zidului Câmpului și scoși numai când a fost nevoie de brațe vânjoase pentru munci trudnice la un preț mizerabil. Si, pentru acei care greșesc, iară imediat ecuația: oamenii, toți hoți, femeile toate de moravuri ușoare. Este adevărat că unii au fost implicați în episodii condamnabile, dar, a trage din aceste puține cazuri concluzia că refugiații, "amenință ordinea socială", este anormal; în afară de cazul în care nu se caută o "diversiune". Făcând bine socoteala, câți dintre acei peste o mie de refugiați, - care în loc de 400 cât este capacitatea Câmpului -, cazați în condiții înspăimântătoare de promiscuitate, au avut de a face cu Justiția? Foarte puțini în procente, ținând seama de mișcarea continuă de refugiați și de condițiile de viață ce sunt constrânși să suporte.

In ceea ce privește infracțiunile săvârșite, în cea mai mare parte sunt de mică importanță, iar când au avut loc încăierări sau delicte, ele nu au implicat orașul în mod direct, toate s'au manifestat în interiorul Câmpului și sunt de atribuit trăirii într'o societate de persoane diverse ca națiune, tradiție, cultură și educație.

Mulțumim pe această cale colegului italian din partea refugiaților, pentrucă articolul său ar putea să convingă pe Consilieri să revină asupra hotărîrii luate. Iar din partea noastră îi mulțumim pentrucă rândurile sale confirmă ceea ce până acum refugiații ne-au scris și declarat, deoarece uneori ne temeam că plângerile lor puteau fi pătimașe, dictate de situația în care se găsesc. Căutarea adevărului este anevoioasă pentrucă autoritățile Câmpului interzic ziariștilor și Organizațiilor pentru Apărarea Drepturilor Omului să viziteze Câmpul. După vizitarea Câmpului și articolului ce am publicat în paginile acestui ziar primăvara trecută, una dintre aceste organizații a trimis un reprezentant pentru a lua contact cu Ministerul de Interne și cu Autoritățile Câmpului; nu numai că vizitarea Câmpului i-a fost refuzată, dar a fost și acuzat că urmărea instigația refugiaților. Când doi români din Roma s'au dus în Câmpul din Latina pentru a petrece câteva minute împreună cu refugiații, au fost legitimați și amendați cu 200 de Dolari, pentru că au vizitat Câmpul fără prealabilă autorizație.

In articolul de dată trecută ne-am întreținut mai mult asupra lipselor materiale din ghetoul dela Latina. De această dată le înșirăm cât se poate pe scurt, pentrucă nu s'au făcut îmbunătățiri. Ne vom opri mai mult asupra altor probleme mai triste, mai grave.

Am regăsit totul în aceeași stare de plâns; barăcile au acoperișurile găurite, ("pentru a da posibilitatea refugiaților să admire minunatul cer albastru al Italiei", spunea un român refugiat, nu cu ură, ...dragostea umorului care ne caracterizează, la necaz). Pereții coșcoviți, par a nu fi fost zugraviți niciodată; instalațiile sanitare neîntreținute, și-au pierdut de mult funcționalitatea; în dreptul barăcii, "Y" s'a format o mlaștină care emană mirosuri pestilențiale datorită infiltrațiilor dela canalizarea defectă; camerele sunt neîncălzite; (avem fotografii de closete fără uși, murdare până în starea de a nu putea fi utilizate, spălătoria infectă, un coridor cu o parte din plafon rupt din cauza umidității pătrunse prin acoperișul barăcii, care atârnă în mod primejdios); păturile sunt subțiri și rupte; cearceafurile rupte și mai ales murdare pentrucă se schimbă odată pe lună; lipsește hârtia igienică; rația de săpun pentru igiena corpului este de unul pe lună; aceea pentru spălarea rufelor și a veselei de două pachete de detergent tot pe lună; pericolul îmbolnăvirii și al izbucnirii unei molimi este permanent; lipsesc doctoriile, și se dau cu economie și întârziere; nu sunt bani nici pentru a satisface nici cele mai mici necesități: pastă de dinți, doctorii, bilete de autobuz, timbre și plicuri, etc.

Calitatea alimentelor este proastă, mai ales într'un grup de trei Pensiuni administrate de una și aceeași persoană. (Se crede că sunt cumpărate la magazinele care vând conserve pentru câini).

Refugiații români sunt repartizați astfel (cifrele sunt aproxaimative):

La Latina 700; aici mâncarea este mai bună, locuințele mai proaste.

La Capua 300; mâncarea și locuințele sunt mai bune, în schimb, cei detașați aici sunt considerați "deportați", pentrucă se spune, "nu știu să tacă"; alții sunt "mai periculoși", iar ceilalți pentru diverse cauze nu au emigrarea sigură și vor trebui să aștepte mai mult pentru a li se rezolva cazul.

In Roma, la cinci Pensiuni, trăiesc cam 300; acestia susțin a fi considerați mai "liniștiți", deci, acei care dau mai multă siguranță autorităților.

Dar nu atât lipsurile materiale crează starea psihologică care determină conflictele, unele potlogării, încăierările. Cauza acestor tulburări pare a fi alta: ni s'a vorbit de unele abuzuri, bătăi, perchiziții în absența celui suspectat, cazuri de homosexualitate, împușcături în direcția refugiaților, instaurare de teroare și injustiție, campiste insidiate sau protejate, nedreptăți în ordinea acordării emigrării, speculații asupra celor ce muncesc, toate acestea atribuite Administratorilor Câmpului sau a Pensiunilor. Dacă sunt zvonuri provocatoare sau adevăruri, nu se poate stabili, din cauza vetourilor tocmai a acelora care sunt vizați. Câțiva mi-au promis declarații scrise, dar a doua zi s'au răzgândit, de frica pierderii emigrării. Le-am cerut totuși ca atunci când vor ajunge la destinație să ne trimită declarații semnate pentru a le putea prezenta Magistraturii.

Un refugiat emigrat ne scrie: "Atmosfera de arbitrar și teroare care domneste în Câmp, mizeria, constituie pentru refugiații politici din țările comuniste (care au fugit tocmai de acest arbitrar și teroare), un început de rău augur în viața nouă, pe pământul liber, la care au visat și pentru care și-au sacrificat sentimentele și și-au riscat viața. Mulți își văd visurile năruite, speranțele zădărnicite și ajung în pragul desnădejdii. " Este greu de crezut că acesta este modul în care lumea liberă democrată trebue să-i întâmpine pe cei care au sacrificat totul ca să ajungă la ea. Este, în orice caz, o proastă propagandă pentru lumea liberă, pentru sistemul democratic occidental".

"Cei care se fac vinovați de actuala stare de lucruri din Câmpul refugiaților politici dela Latina, servesc de fapt interesele cele mai murdare ale propagandei lagărului totalitar comunist. De altfel, Televiziunea României comuniste are un serial intitulat: "Dus și întors, pe drumul amăgirilor", în care prezintă odiseea refugiaților Români în lagărele dela Latina și Traiskirchen. Acest subiect este exploatat de toate mijloacele de mass - media romăne, (presă, radio, cărți, ezc.). Sunt prezentați opiniei publice române oameni care s'au refugiat în Occident, au ajuns, inevitabil în lagăr, unde au găsit situația descrisă în aceste rânduri. Sunt prezentate imagini filmate și fotografiate ale condițiilor inumane existente în aceste lagăre, astfel că opinia publică română a început să se îndoiască de buna credință a autorităților țărilor care fac oficiul de găzduire a refugiaților politici și poate chiar de superioritatea și umanitatea sistemului occidental".

"Se pune acut întrebarea: de ce Statul Italian își asumă sarcina "găzduirii" refugiaților politici dacă nu reușește să le asigure condițiile minime de existență civilizată, refuzându-le chiar și drepturile la muncă pentru a și le putea sasigura singuri?!?!?!?! Un stat de emigranți, ca acela italian, ar trebui să fie mai înțelegător și mai ales să nu uite să toți cei peste o sută douăzeci de mii dde italieni care locuiau în România înaintea celui de al doilea Război Mondial se îmbogățiseră aproape toți în România și că au fost și ei victime ale comuniștilor, așa cum suntem și noi azi!".

Refugiații recunosc că printre ei s'au strecurat o sumedenie dintre delicvenții amnistiați de Ceausescu chiar cu acest scop prin Decretul din 23 August 1978, spioni, aventurieri, etc., dar a trata pe toți refugiații ca pe delicvenți se provoacă o adversitate față de Autorități care poate crea o mentalitate infracțională. Un țigan a mărturisit că a venit în Italia ca să ia contact cu țiganii din Neapole, despre care știa că organizează un trafic de droguri. Altul falsifica și vindea carnete de conducere, pașapoarte sau chiar diplome de studii. Câțiva aventurieri, (sau spioni?) au venit ca să-și cumpere o mașină, (cu ce bani?), ceva țoale, ca mai apoi să meargă la Ambasada Română din Roma pentru repatriere, bine înțeles, cu "bunurile agonisite". Toți acești netrebnici fac un mare serviciu regimului comunist totalitar din România, compromițând Emigrația Românească atât în Occident cât și în țară. Este de datoria Justiției italiene să-i descopere și să-i pedepsească.

"Există alți refugiați care după multe luni de așteptare nu reușesc să emigreze și disperați, se reîntorc în România. Acolo, după ancheta Securității, intră în "fabrica" mijloacelor de mass-media (Radio, TV, Presă), unde li se dă posibilitatea să descrie condițiile precare și șansele mici pe care le-a avut în Câmpul italian. Nu-i așteaptă însă o soartă bună, pentrucă după ce s'au servit de ei, înfundă pușcăroa".

Cei sosiți recent din Tară spun că situația economică este disperată. In sectorul alimentelor, dispariția lor de pe piețe este aproape totală. Carnea și brânzeturile nu se mai găsesc. Pâinea se dă numai dimineața și numai acelora din orașul de reședință. Laptele, la fel, se distribuie numai dimineața, cu rețetă dela doctor și numai acelora care au copii în vârstă dela trei ani în jos și pensionarilor. Prețurile cresc mereu în timp ce lefurile sunt blocate de doi ani.

Fuga din gulagul poporului român este de fapt o problemă de viață și de moarte și se știe că pentru mulți a însemnat moartea. Marea majoritate a acelora care reușesc sunt din zona de frontieră. Pentru ceilalți, necunoscători ai zonei, șansa de a reuși este cu foarte mult mai mică. Incepând dela 30 - 40 km dela frontieră, fiecare străin de zonă este oprit de barajele de miliție care împânzesc zona, milițienii beneficiind și de concursul unor localnici ticăloși care se vând și se bucură și de alte avantaje, pentru fiecare "turnătorie". In urma unei astfel de "turnătorii", (este ușor de deosebit un localnic de un străin de zonă), se organizează o poteră, adevărată vânătoare de oameni, care de regulă se încheie cu succesul vânătorilor. Pentru fugar urmează apoi ritualul calvarului: schingiuirea barbară organizată în etape; întâi la grăniceri, care au dreptul să îl rețină trei zile, apoi la securitate, alte câteva zile, și în sfârșit la penitenciar. Dacă fugarul rezistă la acest tratament, urmează niște ani de pușcărie extrem de grei. Dacă iese viu din pușcărie, epava umană ce a rămas urmează să ducă o "viață" mult mai grea ca înainte de a încerca să fugă. Securitatea se va îngriji de aceasta. Tragic este viitorul și pentru acei buni și curajoși români care ajută pe aceia care tentează trecerea clandestină a graniței. Am cunoscut unul din aceștia care pentru a nu fi prins a trebuit să plece și el cu fugarii. Securitatea i-a dat foc casei, care a ars până la temelii; a avut norocul că soția și copilul plecaseră în acea seară, fără ca să știe nimeni, la rude, altfel ardeau împreună cu casa.

Ar fi încă atâtea lucruri de scris, dar spațiul nu ne permite. Refugiații se hrănesc zile întregi cu articolele - din păcate puține - care se ocupă de tragedia lor. Le citesc și recitesc. Cer ziare, cărți, cărți multe de istorie și literatură românească necenzurate, pentrucă sistemul comunist a reușit să distrugă toată literatura care nu este încadrată în acțiunea de comunizare a poporului. Vor să rupă definitiv pe român de trecutul falnic al Neamului Românesc, cea mai civilizată și glorioasă gintă din Estul european.

■■

In ultima ședință a Biroului Executiv Central al C.N.R.-ului ce a avut loc recent la Paris, s'a hotărît intensificarea intervențiilor pe lângă toate organizațiile de apărare a Drepturilor Omului pentru a lua contact cu Statul italian și a-l informa de situația din ghetoul dela Latina. Biroul Central va înainta un memoriu Națiunilor Unite prin care se cere înlesnirea și urgentarea emigrării românilor, care, până la noi nu au avut nici un fel de asistență din partea Exilului. Dintre toți străinii ei sunt singurii care lâncezesc în Latina de luni și anii chiar de aproape doi ani și văd, neputincioși, cum alți refugiați ai altor națiuni obțin azilul politic numai în două - trei luni. Trebue să intervenim ca obținerea poziției de refugiat politic să se facă în baza unui criteriu procentual. Din lista celor ce trebuiau să se prezinte pentru definirea formalităților de plecare afișată în Câmp, am constatat personal că din 70 de fericiți, făceau parte numai doi români.

Am mai hotărît să constituim mici Comitete în Tările care au acceptat primirea de refugiați, cu misiunea de a se interesa de aceia care sosesc acolo. Românii aceștia persecutați de destin, nu ne cer altceva decât un sprijin moral. Când i-am întrebat cel le lipsește mai mult, ne-au răspuns: "ducem lipsă de tot, dar asta o știam și eram pregătiți să înfruntăm cu mândrie românească lipsurile materiale. Dacă vreți să ne dați ceva de care nu ne putem lipsi, dați-ne dragoste și ajutor moral, ne ajunge un sfat și o încurajare pentru a ne descurca acolo unde soarta ne-a aruncat"!

Noi vom continua în măsura timpului disponibil și cât ne permite și punga să ajutăm pe aceia care vor ști să țină sus prestigiul de Român cinstit!

Am întâlnit printre refugiați tineri inteligenți, educați, fini, elemente de mare valoare intelectuală, morală și profesională. Ei trebue să fie speranța noastră, florile care trebuesc semănate pe pământul Exilului din care vor rodi stejarii de mâine ai ROMANIEI DEZROBITE.

Reînnoim apelul de a ne trimite prin Secțiile C.N.R.-ului sau direct pe adresa celui care semnează acest articol, îmbrăcăminte, încălțăminte, țigări, pastă de dinti, săpunuri, și altceva ce credeți de cuviință. Rezultatul peste așteptări de pozitiv obținut în apelul precedent, ne-a entuziasmat și ne încurajează. Nu uitați că sunt atâția, în prezent cam 1300. Mulțumim în numele refugiaților acelora care au contribuit la bucuria celor puțini care au avut norocul să primească din darurile ce ne le-au dat.

Oricât de zgârcit și oricât de Român Vitreg ar fi un om din Exil, nu cred că nu ar da ceva pentru refugiați, cel puțin din superfluul ce are, dacă ar trăi scena emoționantă trăită de noi în fața porții Câmpului dela Latina: împărțind pachetele de țigări citeam în ochii compatrioților noștri frica de a nu rămâne fără pachetul respectiv și când la înmânarea pachetelor am simțit tremuratul brațelor care se întindeau disperate, am simțit mai profund ca niciodată tragedia pe care o trăiește în aceste timpuri poporul nostru sub teroarea comunistă și am avut un sentiment de repulsie pentru acei care nu participă la nicio luptă pentru eliberarea Neamului Românesc de sub jugul stăpânirii bolșevice.

N. CONSTANTINESCU

Consiliul Național Român
Secția Italia

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

EUGEN IONESCU LA LOS ANGELES

Marele dramaturg, cunoscut în întreaga lume Eugen Ionescu, memebru al Academiei Franceze, a petrecut mai mult ca două săptămâni în Los Angeles. Este un eveniment literar foarte important, care trebue semnalat, mai ales că dramaturgul este de origine română, mândru de aceasta **origine. Pe lângă aceasta și-a pus întregul** său prestigiu în slujba libertății poporului român, manifestându-se în scris și prin asocierea cu acei care protestau împotriva **dictaturei comuniste din România; în fața Ambasadei comuniste române din Paris. Intre mani festații de asemenea natură este drept să menționăm articolul:"Strigătul de durere al unui preot în pericol de moarte" -publicat în ziarul "Le Monde" din 28 Iulie 1980; referitor la Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa.**

Putem sublinia pe bună dreptate, **că Eugene Ionescu, astăzi este una din** cele mai reprezentative genii literare din **vremurile noastre. Academia Franceză înființată în anul 1634, de Cardinalul Richelieu, cu scopul de a menține** gustul public în domeniul literaturii și stabilirea limbii literare, în o existență de continuă activitate de aproape 350 de ani, a ținut să aibă între cei 40 de nemuritori și pe Eugene Ionescu. **Deaceea** ori unde apare acest nemuritor - prin opera sa - prezența este salutată; vizita fiind considerată ca un eveniment cultural care iese din comun.

Așa s'a întâmplat și în Los Angeles. Consiliul Muncipal în ședința publică din 15 Octombrie 1982, a votat o rezoluție, prin care declara, săptămâna care începea în acea zi: "Săptămâna Eugen Ionescu, urând maestrului Ionesco deplin succes în timpul șederii sale în acest oraș". Rezolu**ția a fost semnată de Președintele Consiliului Municipal Peggy Stevenson,care i-a** dat cetire, precum și de Primarul Municipiului Tom Bradley. Reozoluția arată că "operele teatrale ale lui Eugen Ionesco au fost jucate pe ambele maluri ale celor două oceane ce flanchează America contribuind **la metamorfozarea atât a concepțiilor tra**diționale teatrale, cât și a acelora privitor la conținutul pieselor teatrale, a personagiilor și a **dialogului**, pentru ca autorul să devină pe drept cuvânt tatăl "Teatrului Absurdului". Dintre numeroasele sale piese, sunt citate: "Soprana cheală", "Lecția", Rinocerii", și una în pregătire "Călătorie printre morți". Din cărțile de proză: "Note și contra note", "Present și Trecut/Trecut și Present"; **"Descoperirii", "Povești pentru copii" și romanul** "Hermitul".... "în toate scrierile sale - subliniază rezoluția - Ionesco este personal și universal, emoțional și critic și totdeauna foarte antrenant, care dupăce te face să râzi și să plângi ca într'o lume de vis, arătându-și brilianta sa profesiune **teatrală de grotească comedie**".

După cetirea rezoluției Domnul Eugene Ionescu a mulțumit călduros consiliului și primarului, arătând că de veacuri întregi **cultura franceză are un loc de frunte în întreaga lume, subliniind că aceasta a fost salvată de armata americană, fără de care Europa și Franța ar fi un Gulag Sovietic**".

Maestrul Ionesco vizitează orașul la invitația Secției culturale a Consulatului **Franceză și a** fundației Beaudry, pentru deschiderea unui nou teatru "Stages" și **inaugurarea unui festival Ionesco,care va** dura până la sfârșitul lunei Ianuarie 1983. El a rămas în oraș până la 31 Octombrie 1982, **luând parte la premierele celor două** piese, la discuții cu grupuri de profesori și studenți și la multe alte **manifestări** și recepții date în **onoarea sa.**

Noul teatru "Stages" se află la numai două blocuri de faimosul Bulevard Hollywood (Piața McCadden). Are o sală cu 100 locuri și grădină amenajată teatru cu 80 de locuri. In holul teatrului sunt expuse pe lângă cărțile lui Ionesco, desene și fotografii. Pe lâmgă supravegherea punerii în scenă a celor două piese, Ionescu a luat parte la trei conferințe (două în limba franceză și una în limba engleză) în care un grup compus din 6 persoane, puneau întrebări, făceau comentarii iar maestrul Ionesco, le răspundea sau amplifica cu multă competență și deliciu discuțiile. Grupul a fost compus din: Claude Bouheret (atașat cultural francez); Sylvia Drake (critic dramatic, Los Angeles Times); Jose Quintero (Director de seenă), Prof. Arthur Babcock (Universitatea Sudul Californiei), Prof. Marc Bensimon (Universitatea Sudul Californiei în Los Angeles), Prof. Moshe Lazar (Literatură comparată, Universitatea Sudul Californiei).

Vineri seara - 15 Octombrie - Consulatul francez a dat o recepție de onoare, iar Sâmbătă a avut loc premiera mondială a piesei: Poveștile lui Ionesco, pentru copii sub vârsta de trei ani, cu muzică și cântece, în regia lui Paul Verdier. Compoziția muzicală de Gary Peterson. Personagiile în număr de 19 au fost jucate de actori, cei mai mulți tineri, cunoscuți în lumea teatrală locală. In săptămâna următoare s'a jucat piesa: Exerciții de conversație și **dicțiune franceze pentru studenți americani,în regia Richard Pagano și Jean Canessa. Piesa avea șapte** personagii, **jucate de actori cunoscuți.**

Elogiile presei au fost unanime. "Incântător, încântător, foarte încântător" - scria criticul dramatic Dan Sullivan în Los Angeles Times din 21 Octombrie - despre reprezentația Poveștilor lui Ionesco. Sylvia Drake, care a luat parte la discuțiile grupului; **găsește** că ..." principala atracție a festivalului rămâne autorul teatral, **adică** Ionesco, într'adevăr original prin bogăția sa de cuvinte; în afară de cazul când acestea sunt englezești... citând din declarațiile acestuia ... **"Prin anii 50 lumea se** revolta **împotriva teatrului realist,** spunând că nu este realist. Acesta este un document, un sistem teatral, literar sau **unor altor conveniențe. Dar documentele** sunt opera politicei partizane. Noi înșelăm prin document. Poeții la rândul lor nu pot minți, pentrucă ei lucrează cu imaginația și imaginația este revelatoare. Politicianul poate minți, dar poetul niciodată. El in**ventează, ceea ce este cu totul altceva".**

In luna Decembrie va juca piesa "Soprana cheală", în regia lui Nicolas Bataille, care a pus în **scenă** piesa la Paris, când s'a jucat pentru întâia oară; deasemenea o selecție din alte piese. Festivalul se va încheia în Ianuarie cu piesa: "Iese regele".

Eugen Ionescu s'a născut în Slatina, la 26 Noembrie 1912. Se mută cu părinții în Franța în anul 1913 și revine în România când a împlinit vârsta de 13 ani. In 1936 se căsătorește cu Domișoara Rodica Burileanu, cu care se mută la Paris **în anul** 1938, unde rămâne definitiv, consacrându-se scrisului. Debutează la Paris cu piesa: Cântăreața cheală în anul 1950, urmându-i la început fără mare succes piesele: Lecția (1951); Jack sau supunerea (1951); Scaunele (1952); Victimele datoriei (1953); Amedeu (1954); Noul locatar (1955); Rinocerii (1959) - care îi aduce renume în întreaga lume. După aceasta sunt jucate în succesiune până în anul 1966 piesele: Omul fără stimă, Regele moare, Pietonii **aerului,** Setea și foamea - care este jucată cu mult succes la Comedia franceză și jocul masacrelor.

Nu este cazul să arătăm numeroasele cărți ce s'au scris despre Ionesco. Este suficient să **încheiem** că pentru întâia oară în istoria literaturii franceze un Ionesco, stă alături de alți nemuritori francezi ca: Corneille, Voltaire, Victor Hugo, Renan și Bergson. □

Miron BUTARIU

A MURIT REGINA-MAMĂ ELENA

Regina Elena, mama regelui Mihai I, a decedat pe data de 28 Noembrie 1982, la Lausanne, în vârstă de 86 de ani. Inmormîntarea a avut loc pe data de 2 Decembrie. Slujba înmormîntării a fost ținută în Biserica Grecească din localitate de un sobor de preoți, în frunte cu Mitropolitul Damaskinos, reprezentantul Patriarhului Ecumenic dela Constantinopole.

Familia regală cu Regele Mihai I, Regina Ana și Principesele Margareta, Elena, Irina, Sofia și Maria, se aflau în dreapta sicriului, iar în stânga, ambasadori și reprezentanți ai diferitelor monarhii prezente și trecute.

Restul bisericii a fost umplută de un mare număr de români care au venit să aducă ultimul omagiu Reginei Mame pe care au iubit-o și stimat-o.

Fie-i țărâna ușoară!

Corespondent

BANCHET PENTRU REFUGIAȚI

Cu ani în urmă, la îndemnul stăruitor al I.P.S. Sale Arhiepiscopului Valerian, exprimat în cadrul Congresului Ortodox "Brotherhood" s'a constituit și la Detroit un Comitet Pentru Ajutorarea Refugiaților, compus din preoți ortodocși români, din frați români și din surori române, prezidat de Jimmy Crucian.

Deși cu mijloace materiale reduse, comitetul a reușit totuși să aducă un număr de refugiați români, aflători în lagărele din Europa, să le procure minimalele prime necesități după sosire, străduindu-se totodată să le afle și loc de lucru. Pentru a-și augumenta mijloacele materiale întru împlinirea misiunii, comitetul a organizat în Duminica de 12 Dec. 1982 la Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din Dearborn, Michigan, un banchet. Oaspeții, într'o sală plină până la refuz, au fost delectați cu melodii românești, executate de orchestra "Doina".

Au vorbit numai președintele, Jimmy Crucian, expunând scopul comitetului și activitatea de până acum, și Părintele Arhimandrit Roman Braga, care a îndemnat pe refugiați să cinstească și iubească țara adoptivă, fără să dea uitării țara de baștină, reproducând totodată parte din Pastorala de Crăciun a Episcopiei Ortodoxe Române dela Vatră, privitoare la refugiați.

Incheierea a făcut-o Președintele, Jimmy Crucian, mulțumind tuturor pentru participare și anunțând sumele mai importante donate.

In total, calculând și prețul biletelor de loterie vândute, s'au strâns circa 5.300 dolari.

Reușita a fost deplină din toate punctele de vedere.

Corespondent

ANNA BUZESCU

In dimineața zilei de 27 Noembrie 1982 s'a stins din viață, în floarea vârstei, în urma unei operații extrem de grele, Anna Buzescu.

S'a născut în Bucuresti, România, unde a și absolvit Facultatea de Filologie, secția Limba și Literatura Română în 1964; ulterior cu familia s'a mutat la Constanța, până în 1969 când împreună cu soțul ei, s'a stabilit în Statele Unite.

In America a lucrat la Bantan Books ca funcționar principal, apoi la American Express la Secția Turism. Ulterior a lucrat la Camera Română de Comerț înființată de Prof. Radu Buzescu. A participat la editarea Cursului practic de Engleză pentru români, a contribuit eficient la ridicarea economică a românilor din exil și a dus o luptă economică efectivă, în cadrul Camerei Române de Comerț, împotriva comunismului român și sovietic.

Din cauza neasteptatei dispariții a Annei Buzescu publicația Camerei Române de Comerț programată să apară la 1 Ianuarie 1983 își va întârzia apariția.

Dumnezeu s'o odihnească în pace și să ajute la împlinirea visului ei de a vedea România liberă !

DECESE

In ziua de 1 Noembrie 1982, a murit Dumitru G. Danielopol în vârstă de 78 de ani. In timpul războiului a fost reprezentantul Băncii Naționale Române la Londra si a fost condamnat la moarte în absență de regimul Antonescu pentru propaganda ce o făcea la postul de radio BBC. Imigrat în Statele Unite în anul 1948, el a lucrat la Free Europe, a fost activ în ACEN (împreună cu Vișoianu) și a făcut ziaristică anticomunistă în asociație cu agenția de presă Copley din Washington.

•

In ziua de 19 Octombrie 1982 a murit în Washington Vladimir Clain Stefanelli în vârstă de 68 de ani. A studiat și luat doctoratul în filosofie și arhitectură la Universitatea din Cernăuți, orasul lui natal. Imigrat în Statele Unite în 1949, a intrat în 1956 în Institutul Smithonion unde, ca administrator al Colecției Numismatice a Muzeului Național American de Istorie a dezvoltat această colecție într'una din cele mai importante din lume.

Sport

* La sfârşitul lunii Noembrie 1982 s'a încheiat prima jumătate -turul- campionatului de fotball al Diviziei "A". Noua campioană de toamnă este echipa studenţilor bucureşteni, Sportul Studenţesc. In ultima etapă ei au câştigat destul de uşor jocul cu F.C.Bihor, care continuă să joace slab în apărare, în timp ce Dinamo cu care erau egali la puncte, a obţinut numai un meci egal la Constanţa. La coada clasamentului continuă să se afle, fără mari speranţe, F.C. Constanţa. Din cauza participării echipei U.Craiova la cupa UEFA meciul craiovenilor cu C.S.Târgovişte a fost amânat. In clasamentul golgeterilor continuă să conducă Grosu (F.C.Bihor) cu 15 goluri.

CLASAMENTUL

1. SPORTUL STUD.	17	11	4	2	28-10	26
2. Dinamo	17	8	9	0	34-12	25
3. Corvinul	17	7	7	3	25-12	21
4. F. C. Argeş	17	9	3	5	26-18	21
5. Univ. Craiova	16	9	2	5	30-12	20
6. Steaua	17	7	5	5	27-23	19
7. S. C. Bacău	17	8	3	6	24-23	19
8. Jiul	17	6	6	5	17-23	18
9. F. C. Olt	17	7	2	8	22-18	16
10. F. C. Bihor	17	7	2	8	33-36	16
11. Politehnica Iaşi	17	4	8	5	17-20	16
12. A.S.A. Tg. M.	17	5	5	7	14-21	15
13. Petrolul Ploieşti	17	7	1	9	21-32	15
14. C. S. Tîrgovişte	16	4	5	7	18-21	13
15. F.C.M. Braşov	17	6	1	10	20-30	13
16. Chimia Rm. Vl.	17	5	3	9	14-24	13
17. „Poli" Timişoara	17	4	2	11	19-32	10
18. F. C. Constanţa	17	2	4	11	16-38	8

REZULTATE TEHNICE

F. C. Argeş	**– Steaua**	**2–1 (1–0)**
A.S.A. Tg. Mureş	**– F.C.M. Braşov**	**3–0 (0–0)**
F.C. Constanţa	**– Dinamo**	**1–1 (1–0)**
Politehnica Iaşi	**– Corvinul**	**1–1 (1–1)**
Chimia Rm. Vîlcea	**– F.C. Olt**	**1–1 (0–0)**
Sportul studenţesc	**– F.C. Bihor**	**4–1 (2–0)**
Jiul Petroşani	**– Petrolul Ploieşti**	**2–0 (2–0)**
S.C. Bacău	**– „Poli" Timişoara**	**2–1 (1–0)**

GOLGETERII

13 GOLURI : Grosu — 3 din 11 m.
11 GOLURI : Nemţeanu — 5 din 11 m.
9 GOLURI : Kun, Simaciu.
8 GOLURI : M. Sandu, Gîngu — 3 din 11 m, Petcu (F.C. Constanţa) — 5 din 11 m.
7 GOLURI : Cămătaru, Fl. Grigore, Balint, Şoşu, Augustin.
6 GOLURI : Cîmpeanu — 1 din 11 m, Andone — 1 din 11 m, Balaci — 1 din 11 m, Radu II — 2 din 11 m.

∴

CUPELE EUROPENE LA FOTBAL

CUPA U.E.F.A.

U.CRAIOVA - GIRONDINS BORDEAUX 2-0 (1-0,1-0)

Geolgău (nr.15) înscrie golul calificării (min 101) în meciul cu Bordeaux. In poză se vede şi Cârţu (nr.16)

* După cum probabil cititorii noştri ştiu, studenţii craioveni au pierdut la limită, cu 1-0, primul meci disputat la Bordeaux. In meciul retur dela Craiova studenţii au dovedit că sunt o echipă matură şi talentată reuşind să învingă, după 120 min. de joc puternica echipă franceză. Scorul este deschis în minutul 39 de Ticleanu. In continuare se atacă la ambele porţi dar scorul rămâne neschimbat. La începutul reprisei secunde francezii domină timp de 10 minute, după care studenţii revin în atac, ratează două ocazii mari prin Balaci (min.65) şi Crişan (min.69) care şutează în bară. Repriza 2-a se termină şi deoarece scorul general al întâlnirilor era 1-1 se joacă prelungiri. După atacuri prelungite Geolgău (min.101) înscrie dintr'un plojon golul victoriei. Tribunele jubilează, dar numai după 3 minute ele amuţesc atunci când Specht (Bordeaux) şutează în bară. In continuare atacuri la ambele porţi şi partida se termină cu victoria meritată a echipei craiovene. Formaţiile:

UNIVERSITATEA CRAIOVA : Lung – NEGRILĂ, Tilihoi, ŞTEFĂNESCU, UNGUREANU – ŢICLEANU, Donose (min. 58 GEOLGAU), IRIMESCU – Crişan (min. 83 Cîrţu), CAMĂTARU, BALACI.

GIRONDINS BORDEAUX : Ruffier – Rohr, Specht, TRESOR, BRACCI – THOUVENEL, MARTINEZ, Tigana, GIRESSE – Lacombe, Memering (min. 75 Lippini).

A arbitrat bine J. Kaiser (Olanda).

Cartonaşe galbene : BALACI, TIGANA, CAMATARU.

* Turul campionatului de fotball s'a încheiat şi în cele trei serii ale Diviziei "B" de fotbal. In seria I-a Dunărea CSU Galaţi continuă să conducă cu un avans de 2 puncte. Gloria Buzău se pare că a ieşit din cursa pentru locul întâi, aflându-se pe locul 4 la 5 puncte diferenţă de lideri. Rapidul se menţine autoritar în fruntea clasamentului seriei a II-a, fără o contracandidată serioasă ? La coada clasamentului, în zona retrogradării, se zbate fosta divizionară "A" Progresul, pentru care rămânerea în "B" va fi considerată un succes. U.T.A. Arad continuă să conducă în seria III-a datorită unui golaveraj excelent, urmată de cel puţin 4 echipe cu pretenţii la şefia clasamentului.

CLASAMENTUL SERIA I-A

1. DUNĂREA CSU	17	10	4	3	37-13	24
2. C.S.M. Sv.	17	9	4	4	21-14	22
3. Gloria Bistriţa	17	9	1	7	29-16	19
4. Gloria Buzău	17	8	3	6	27-19	19
5. F.C.M. Prog. Br.	17	9	1	7	31-24	19
6. Oţelul Galaţi	17	8	3	6	27-21	19
7. Ceahlăul P.N.	17	8	2	7	26-24	18
8. C.S.M. Borzeşti	17	8	2	7	17-18	18
9. Dunărea Cl.	17	8	1	8	23-29	17
10. Prahova Ploieşti	17	7	2	8	21-20	16
11. Minerul G.H.*	17	9	0	8	22-28	16
12. Delta Tulcea	17	7	2	8	20-31	16
13. C. S. Botoşani	17	7	1	9	20-17	15
14. I.M.U. Medg.	17	5	4	8	19-25	14
15. Unirea D. Focş.	17	6	2	9	16-23	14
16. C.S.M. Sf. Gh.	17	6	2	9	15-24	14
17. Vilt. M. Vaslui	17	5	2	10	20-27	12
18. Vilt. Gheorgh.	17	5	2	10	15-33	12

••

CLASAMENTUL SERIA II-A

1. RAPID Buc.	17	12	3	2	31-10	27
2. I.P. Aluminiu	17	9	5	3	28-15	23
3. Dinamo Victoria	17	7	6	4	30-20	20
4. Chimica Tîrn.	17	9	1	7	20-14	19
5. Autobuzul Buc.	17	8	3	6	20-19	19
6. Minerul Motru	17	9	1	7	32-32	19
7. Metalul Buc.	17	8	1	8	29-24	17
8. Mec. f. Steaua	17	5	7	5	19-16	17
9. Gaz metan	17	7	3	7	18-24	17
10. Carpaţi Mirşa	17	6	4	7	25-25	16
11. Automatica Buc.	17	7	2	8	18-19	16
12. ROVA Roşiori	17	7	2	8	19-20	16
13. Şoimii I.P.A.	17	6	4	7	20-22	16
14. Pandurii Tg. Jiu	17	7	1	9	24-25	15
15. Unirea Alex.	17	5	3	9	22-28	13
16 Prog. Vulcan*	17	6	4	7	22-26	12
17. C.S.M. Dr. Tr. S	17	4	4	9	13-21	12
18. Precizia Săcele	17	3	2	12	18-43	8

Damaschin (în tricou alb) înscrie golul victoriei (Fază din meciul Rapid-Chimica Târnăveni 1-0 (1-0) disputat în ultima etapă a turului)

••

CLASAMENTUL SERIA III-A

1. U.T.A.	17	9	4	4	36- 9	22
2. „U" Cj-Napoca	17	10	2	5	34-10	22
3. F.C. Baia Mare	17	9	3	5	33-14	21
4. Ind. sîrmei	17	10	1	6	24-16	21
5. Minerul Cavnic	17	9	1	7	38-19	19
6. Olimpia S.M.	17	8	3	6	30-22	19
7. Armătura Zalău	17	9	1	7	22-35	19
8. C.S.M. Reşiţa	17	7	3	7	26-28	17
9. Gloria Reşiţa	17	8	1	8	22-34	17
10. U.M. Timişoara	17	7	3	7	20-34	17
11. Aurul Brad	17	6	4	7	17-20	16
12. Someşul S.M.	17	7	2	8	24-29	16
13. Rapid Arad	17	6	3	8	26-28	15
14. Strungul Arad	17	6	3	8	18-24	15
15. C.F.R. Timiş.	17	6	2	9	17-23	14
16. Metalurg. Cugir	17	5	3	9	18-29	13
17. C.I.L. Sighet	17	6	1	10	19-32	13
18. Infrăţirea Or.	17	4	2	11	12-30	10

∴

ITALIA - ROMANIA 0-0

* La 5 Decembrie 1982 pe stadionul din Florenţa s'a disputat meciul de fotbal dintre echipele Italiei şi României, din cadrul grupei a 5-a a Campionatului european de fotbal. Românii au prestat un joc de apărare reuşind să stăvilească ofensiva proaspeţilor campioni mondiali, meciul terminându-se cu scorul de 0-0, ceea ce poate fi considerat un succes pentru Romăni, mai ales că aceştia au jucat, din min. 55, în 10 oameni, Ticleanu fiind eliminat de pe teren pentru un fault asupra lui Conti. Italienii au ratat o ocazie mare în minutul 65 când Tardelli şutează dela 12 m. dar portarul Lung apără extraordinar. In minutul 88 Conti ratează o altă mare ocazie la numai 6 m. de poarta lui Lung. In jocul cu echipa Italiei românii şi-au atins scopul propus, datorită jocului excelent al apărării, lecţie pe care românii au învăţat-o, probabil, dela italieni.

∴

Ticleanu şutează şi deschide scorul (Fază din meciul U.Craiova-Bordeaux 2-0)

Din fuga condeiului:

LOCURI, OAMENI, ÎNTÂMPLĂRI.

de Miron BUTARIU

Decretul 402 publicat în Buletinul Oficial din 1 Noembrie, a căzut ca un trăznet asupra românilor. Decretul care poartă titlul: "privind obligaţiile persoanelor care cer şi li se aprobă să se stabilească definitiv în străinătate de a plăti integral datoriile pe care le au faţă de stat, organizaţii socialiste şi presoane fizice, precum şi de a restitui unele cheltueli suportate de stat cu şcolarizarea lor", constitue în realitate oprirea totală a emigrărilor din România. Aşa zisele cheltueli trebue să se plătească în "valută efectivă", stabilindu-se "prin aplicarea taxelor prevăzute de lege pentru străinii ce studiază pe cont propriu în România". Decretul desigur restrânge, sau opreşte turismul foştilor români ce locuiesc în străinătate, şi dacă se aplică în mod riguros, desfiinţează aşa zisa categorie de "români cu reşedinţa în străinătate". Art. 7 prevede că persoanele care "au plecat fraudulos din ţară sau care, fiind plecate în străinătate nu s'au mai înapoiat la expirarea termenului stabilit pentru revenirea lor în ţară" sunt obligaţi să plătească taxele de şcolarizare. Stirile ce vin din ţară confirmă acestea. In foarte multe cazuri, cei cărora li se aprobase plecarea, dar au fost prinşi în ţară, li s'a cerut plata taxelor de şcolarizare, fiind sfătuiţi să ceară rudeniilor lor de aici, să trimită în ţară taxele în dolari, care la un doctor se urcă până la $ 18.000, iar la un inginer până la $ 20.000. Dar în afară de aceasta, practica din trecut, de a confisca emigrantului toate bunurile, prin metode teroriste, este acum legalizată. Art. 5 din Decret prevede că " construcţiile şi terenurile aparţinând persoanelor care pleacă, trec "potrivit legii în proprietatea statului", iar art. 6 arată că "bunurile din patrimoniul cultural" tablouri, lucruri de artă, cărţi rare şi altele "se predau în mod obligatoriu către stat, la preţul stabilit de Comisia Centrală de Stat a Patrimoniului Cultural Naţional". Este o măsură draconică care tinde să năruie până şi visul de plecare în străinătate a unora. Dar această măsură arbitrară va întări opoziţia împotriva odiosului regim ceauşist, şi va duce la răsturnarea sa.

• •

Muncitorii sunt siliţi să cumpere bunuri care sunt proprietatea lor. Ziarele au publicat în luna Septembrie 1982 un proect de lege -aprobat de către Plenara Partidului comunist- prin care "muncitorii au dreptul să cumpere până la 30 % din întreprinderea în care lucrează" prin cumpărarea de acţiuni în valoare de 10.000 lei fiecare". Proectul, care mai mult ca sigur va primi aprobarea "unanimă" a adunării, promite că achizitorii au dreptul să primească o dobândă şi restituirea banilor, în caz că "intreprinderea are un venit". Intreprinderea "este obligată să restituie banii, în termen de cinci ani". Bine înţeles dacă muncitorul este concediat intreprinderea păstrează banii. Este o nouă escrocherie, care ilustrează starea jalnică în care se găseşte industria românească planificată. Mai mult ca sigur va avea aceeaşi soartă ca alte proiecte de asemenea natură. In anul 1972 Ceauşescu a încercat să vândă muncitorilor apartamentele proprietatea statului, în care aceştia locuiau cu chirie. Valoarea totală a acestor apartamente a fost 47 miliarde de lei. Campania dusă timp de peste două decade împotriva proprietarilor de apartamente, pe de o parte, iar pe de altă parte neîncrederea deplină în promisiunile guvernului, au făcut ca proectul să fie abandonat, dat uitării. In acel timp Ceauşescu ar fi dorit să treacă asupra noilor proprietari sarcinile, ca reparaţii, menţinere şi altele. Acum valoarea părţilor din intreprinderi -desigur cele falimentare- care în parte ar trece asupra muncitorilor este de 630 miliarde de lei. Deci planul este expus eşecului pentrucă posibilităţile de cumpărare din economiile muncitorilor sunt foarte scăzute, penuria de alimente face ca bieţii muncitori să nu poată face nici un fel de economie, trăind dintr'un salariu la altul. Dar pe lângă acestea proectul se abate şi dela prevederile Constituţiei, care arată că "bogăţiile de orice natură... fabricile, uzinele... aparţin întregului popor şi sunt proprietate de stat" (Art.7). Jongleriile ceauşiste au atins culmea ridicolului. In timp ce în Ungaria Statul cu scopul de a determina pe muncitori să lucreze, crează întreprinderi particulare, ba de multe ori dă în chirie intreprinderi mai mici neproductive, Ceauşescu persistă, face eforturi ca să poată înşela pe muncitori, chiar dacă proectele sunt iluzorii.

ŞTIRI DIN ŢARĂ

CRONICA RADIO

GURA CEAUŞESCULUI ADEVĂR GRĂEŞTE...

"Tov. Ceaușescu a efectuat...o vizită de lucru în piețele capitalei" (Rad.Buc.)

In Piața Dorobanți totul a fost perfect !

In piețele din Obor și Stefan cel Mare, Ceaușescu a cerut să "se repartizeze un număr sporit de persoane pentru asigurarea unei vânzări rapide..."

In Piața Halei aceeași observație "în ce privește ritmul vânzării acestor produse în comparație cu numărul mare de cumpărători".

In Piața Titan cum unele fructe și legume au fost strivite iar "cartofii și ceapa" n'au fost sortați, s'a hotărît pe loc sistarea vânzarii.

In Piața Unirii aceeași "organizare necorespunzătoare" "vânzare înceată".

Când Niculiță merge să viziteze piețele (înconjurat de ziariști) camioane cu legume, fructe, etc. merg înainte și umplu tarabele ca să arate abundența piețelor Potemkin. Cum Ceaușescu pleacă, marfa se încarcă pe camioane și o ia către piața următoare ce așteaptă vizita Indrumătorului.

Așa se explică "lume multă" și vânzare înceată" (marfa nefiind pentru consumul public) și cum totul se încarcă și descarcă în grabă, e normal să vedem pătlăgelele, strugurii, fructele strivite și ceapa amestecată cu cartofi.

Ceaușescu nu e prost când face pe prostul. El vrea să apară nevinovat și să arate că totul se înscenează fără știrea lui.

DE CE NU-I LUMINĂ

Pentru a-și putea plăti datoriile față de țările din COMCON, RSR este obligat să exporte curent electric Ungariei și Iugoslaviei. Cum trenurile trebue să circule, turnătoriile să funcționeze zi și noapte, iar fabricile să lucreze, singurul curent electric ce poate fi vândut e cel care era destinat pentru conveniența cetățeanului. Oficiile și coridoarele prost luminate, becurile pe stradă, două stinse unul aprins (și acesta doar de 40 W) apa caldă, la blocuri, câteva ore pe zi, și asta nu în toate zilele ; la hotel apa caldă două ore dimineața și alte două ore seara. Incălzirea locuințelor sub 60 gr F. In București -- Paradisul Orientului-- azi cetățeanul întrebuințează lumânări, lanterne electrice și se culcă îmbrăcat.

▪▪

Restaurantele sunt pline. Unele din ele nici nu mai tipăresc meniul pentrucă se serveste doar un fel sau două de mâncare. Chelnerul îți spune pe de rost cu ce poate să te servească. Lumea merge acum la restaurant atât pentru a mânca, dar mai ales pentru a bea. Iar băutura, în zilele friguroase de iarnă este...berea. Aceeași bere care nu se găsește în timpul verii.

MIHAI VITEAZUL ŞI NICULAE BREAZUL!

In centrul orasului Sf. Gheorghe s'a dezvelit monumentul lui Mihai Viteazul. "Pe frontul monumentului este gravat numele marelui domnitor, sunt înscrise deasemenea cu litere aurii cuvintele: Acest monument a fost inaugurat în ziua de 22 Sept. 1982, în prezența Tov. N.Ceaușescu, sec. gen. al pcr, preș. RSR" (Radio Buc.) Mihai Viteazul (două cuvine) N. Ceaușescu (22 de cuvinte).

MĂGARII AU AJUNS LA PREŢ!

Prețul vitelor: un bou între 11-14 mii de lei; un catâr 1.000 lei, iar un măgar 7.000 lei. De notat că în comparație cu boii și catârii, prețul măgarilor n'a fost niciodată atât de mare. Animalele sunt cumpărate de stat și se cere ca boii să fie învățați la jug și catârii la ham. Din cauza crizei de energie agricultura s'a întors la aratul cu boii, căratul cu catârii și culesul cu mâna.

ACUM, COSTUMELE NAŢIONALE...

După schimbarea alfabetului, trunchierea literaturii, falsificarea istoriei, vine acum rândul costumelor naționale ce se fabrică în serie. Intâlnim costume făcute din pânză de perdele cu fotă din catifea, etc. Deasemenea nu se mai respectă caracteristica regiunilor care și-au păstrat frumusețea și identitatea proprie. Acum se înnoadă 4-5 regiuni, se ia un motiv de ici, unul de dincolo și se oferă spre vânzare costume care vor să mulțumească pe toți și pe niciunul.

ADIO VIAŢĂ DE STUDENT

Elevul, până ajunge la universitate (dacă i se dă voie) este muncitor agricol, crescător de iepuri, curățitor de zăpadă, etc. La universitate îl așteaptă alte bucurii: Căminul pentru studenții mediciniști din București este în stare de plâns: țevile sparte, canalizarea înfundată, scaunele rupte, saltelele găurite, iar gunoaiele stau neridicate de când a început ultima vacanță. Multe căminuri sunt pline de ploșnițe, gândaci și șobolani.

Prin Portul Constamța trece 65 % din schimbul de mărfuri.

CA SĂ NU SE ÎNGRAŞE

Un miner (din regiunea Anina) are voie să mănânce, pe baza alimentării științifice, 10 ouă pe lună, 100 grame unt, 1 kgr. de conserve carne și 1 1/2 de carne. Minerul, care muncește greu, are dreptul să consume mai multe calorii decât un funcționar de birou.

KENT ŞI KENT

Prețul unui pachet de țigări Kent a ajuns între 70-80 de lei. Odată cu scumpirea țigărilor s'a valorificat ambalajul. Pachetele sunt desfăcute cu mare grijă, ca apoi țigările să fie înlocuite și vândute drept pachet original.

AFACERI CU "PISTRUI"

Articolele din mazinele "SHOP" ce se vând contra valută forte, au o valoare pe piață mai mare decât ar avea dolarul la bursa neagră. De acest fapt profită studenții care au valută. Africanii, cu fete băștinașe la braț, intră în magazin "ca să cumpere cadou". Aceste articole revândute, dau un profit mai mare decât schimbul dolarilor la bursa neagră. Este adevărat că din cauza mizeriei unele fete fraternizează cu străinii, singurii care pot cumpăra dela "SHOP".

▪▪

Lipsa de locuințe a făcut pe mulți să ofere proprietarilor prețuri peste cele prevăzute în lege. Un pat de dormit 400-600 lei lunar, o odaie se poate obține contra cost 1000 lei,(aproape jumătate din salariu)

INDUSTRIALIZAREA AGRICULTURII

Colectivul interprinderii mecanice din Oradea a început fabricația de serie a unei greble cu tracțiune animală destinată strângerii fânurilor. Ea poate fi utilizată pe suprafețe mari de fânețe, cât și pe loturile gospodăriilor personale.

POTOP DE TALENTE!

Numărul celor care participă în formațiile artistice de sub plapuma "Cântarea României", creste ca un mușuroi de furnici. La formațiile artistice participă acum 4 milioane, a 5-a parte din populația țării ! Regimul comunist nu așteaptă ca artistul să se nască, el îl fabrică în serie.

COMPUTERE LA FRONTIERĂ

Un profesor ce-a vizitat RSR obsearvă:

Punctele de frontieră sunt acum conectate cu un computer general unde sunt înregistrați toți cei care se află peste hotare. Când m'am prezentat cu pașaportul la frontieră, am fost întrebat locul și data nașterii, iar funcționarul (de după un paravan) bătea la mașina de scris informațiile ce i le dădeam. Deasemenea am văzut -în reflecția din geam- cum el citia dintr'un ecran ce era așezat deasupra mașinei de scris. După ce "vameșul" a înregistrat tot ce i-am spus, a așteptat până a primit răspunsul și apoi m'a întrebat: Mai aveți și alte nume în afară de cele două trecute în pașaport ? In adevăr, în certificatul de nastere am patru nume: două de botez, cel de botez al tatălui și cel al familiei. După ce i-am declarat și celelalte două nume de care uitasem și i-am explicat că în America întrebuințez doar două nume, el mi-a zâmbit satisfăcut. Comuniștii țin cont de fiecare român !

DOUĂ FELURI DE CLIENŢI

Distribuirea benzinei în RSR se face în acord cu clientul:

(A) Benzina pentru cetățeni, care se vinde în cantitate limitată, de multe ori parchezi mașina de cu seară în fața stațiunii de benzină.

(B) Benzina care se vinde străinilor pe baza unor cupoane, obținute contra valută dela Oficiul Județean de Turism. Dacă ai astfel de cupoane, treci în fața tuturor celorlalte mașini, ți se curăță geamul și ești servit mai constiincios, în speranța că pe lângă cost, mai dai și un bacșiș. Prețul unui litru de benzină este 95 cenți, egal cu $ 3.60 galonul american.

RSR CENTRUL DEZASTRULUI

Nivelul de viață din Germania de Est e inferior celui din Germania de Vest, dar superior celui din Austria. In Austria e mai bine decât în Ungaria, iar în Ungaria nivelul de viață e mult mai ridicat decât cel din RSR. Această diferență o observi în restaurante, la amabilitatea funcționarilor, la stațiunile de benzină, etc. In Germania de Est vezi pe sosele Mercedesuri, iar în RSR Dacia (cam 95 %). Deasemenea cum sunt îngrijite casele, șoselele, etc. Dacă treci din RSR în Polonia, Rusia sau Bulgaria, nivelul de viață începe iarăși să se ridice.

CRONICA PRESEI

Prostituția, racilă socială, care după frazeologia comunistă, nu putea să existe decât în regimul capitalist, este în plină floare în România de astăzi. In anul 1949, prostituția a fost abolită, anunțându-se că "femeile căzute" vor fi integrate în societate, "printr'un proces de re-educație". Bine înțeles ea a continuat, deși nici măcar Dicționarul Enciclopedic Român (Academia RSR, 1962) nu o mai recunoștea, nici măcar ca un cuvânt. Mizeria de toate zilele, scăderea bazei morale a familiei, corupția în asa zisa pătură conducătoare, au continuat în mare măsură ca aceasta, numită cea mai veche profesiune, să crească. Astăzi este la ordinea zilei o campanie pentru stârpirea ei. Din campania de presă rezultă că acum apare organizată și este de două feluri, "prostituție curată" în care locatarul unui apartament, pune la dispoziția prostituatelor apartamentul său și de "lux", în care proxenetul trimite la locuința clientului clienta. (Scînteia Tineretului 13 Sept. 82; Flacăra 27 Sept. și 1 Oct. 82; Cercetări Juridice (Studiul Oficial Iulie-Septembrie 1982).

Pe muntele SEMENIC s'au instalat recent, la jumătatea lunii Octombrie (1982) alte două rachete mari, pe lângă cete trei, de calibru redus, care erau postate acolo. Populația este îngrozită. Un străin a fost rugat să înștiințeze apusul.

••

Pentru prima oară, în perioada mai recentă, în Jugoslavia sunt reținuți cam 500 de români fugiți din țară, în închisoare. In mod "normal", în ultimul timp, Jugoslavii adunau românii într'o închisoare anumită de unde-i transportau în grupuri mai mici, spre granița Austriei sau a Italiei, făcându-i să înțeleagă pe unde au de trecut. Cinci români au fost reîntorși în România, fiindcă aveau un minor printre ei. Vestea este transmisă de un român care a ajuns de curând la Viena.

••

O pereche de intelectuali au sărit în zona de frontieră cu Jugoslavia, depe un vapor de pasageri, în apele Dunării. Fața de pasageri, în parte străini, nu s'a tras după ei. Cu peripeții (și fără haine) au ajuns în Austria. Aici au primit cele necesare dela o familie de țărani. Acum sunt la adăpost în lagăr. Nostim, că pe vapor, li s'a părut suspect un cetățean care, parcă le cam dădea târcoale, învârtindu-se pe lângă ei. A fost adevărat ! A sărit și el, acum sunt vecini de cameră în lagăr...

••

Dintr'o orchestră românească din Germania democrată, o tânără flautistă a reușit să obțină după trei ani, o vizită de concediu. Acum e la Viena, unde a cerut azil. E vorba de Dra PETRE Syboney, nepoata neuitatului Petre din Argentina.

••

Referitor la tânăra Syboney și a celora care sunt trimiși ca salariați ai statului român pentru angajamente în străinătate, este interesant că primesc doar o mică parte din salariu, restul, la terminarea contractului, după trei ani, în România. Cu banii ce li se înmânează, abia pot trăi. Flautul ei, singura-i avere, a costat în România, 10.000 de lei ! ! !

••

Vânătoarea balcoanelor închise, în București, este în floare ! La o inspecție a coanei Lenuța pe la periferie, a observat că tot mai sunt "recalcitanți", oamenii sărmanii ținându-și ceva alimente, borcane cu varză, sau altele, la rece, pe durata când răcitoarele sunt "în repaus de curent" ! Au fost somați să le demoleze în 24 de ore și amendați cu 3.000 lei amendă pentru "nesupunere" !

••

La facultatea de arte din București a făcut o deosebită impresie, marele talent al unui pictor- în aquarelă, pe nume Hudici. S'a descoperit însă pe lângă talent, și originea-i etnică huliganistă de legionar și... a disparut !

••

In Septembrie, s'a arătat la televiziunea austriacă un documentar privind situația economică din România. S'a făcut constatarea că România este pe același plan cu Polonia în privința datoriilor către apus. S'au arătat cozile interminabile și magazinele goale. Reporterul a făcut remarca, că i s'a permis să filmeze, după ce s'a recomandat cu "Kent-escu". Dar la secția carne, nu i s'a permis în niciun fel să filmeze, fiindcă... nu era nimic de filmat. Secția era goală și închisă.

••

Pe lângă cunoscuta stare de lucruri din măcelăriile românești (capete de vită, scobite și împuțite), se mai găseste din când în când, rar, carne de ren sau de nutrie. Se fierbe 3-4 ore, apoi se întrerupe curentul. Iar se fierbe și așa jocul continuă. De mâncat, tot nu e posibil din cauza "calității animalului". Unele gospodine au găsit soluția și au tocat-o, după fiertură. Nutria, iarăși nu se poate mânca. Are un parfum deosebit, adică pute groaznic ! Păsările, care se mai găsesc din când în când, au un gust greu și o culoare aparte: violetă !

••

S'au fixat două Kg. de mălai pe lună și dacă se preferă pâinea, se scade din rația de mălai...

••

Untdelemnul, zahărul și făina, se dau pe cartelă. Dar nu se dau, fiindcă nu sunt...

••

Pâinea și laptele au fost scumpite în ultimul timp: pâinea integrală (300 gr.) se vinde cu 1.50 lei, pâinea integrală (400 gr.) se vinde cu 4.00 lei; pâinea și franzela "Dâmbovița" (800 gr.) se vinde cu 4.50 lei, laptele (1 Litru) costă 4.50 lei; brânza telemea (1 Kg.) costă 38.00 lei.

••

Pensiile celor de 1.000 lei, s'au mărit cu 10 lei ! Intrând însă, prin această majorare, în altă categorie de impozit, primesc cu 7 lei mai puțin...

••

In urma luminii "cartelate" pe străzi, este atâta întuneric încât jaful este în floare. Se trag și cerceii femeilor din ureche. Uneori cu o bucată de ureche... Nu sunt însă numai hoții de meserie, ci tineretul "progresist" , în mare parte. Mulți din cei arestați, sunt orfani crescuți în căminele statului !

••

Actualitatea internaţională

DIN LUMEA COMUNISTĂ ŞI ORIENTUL MIJLOCIU

Gh. BĂLTEANU

Rusia. Leonid Brejnev a murit. Juri Andropov i-a luat locul. Foamea în Rusia continuă ca şi agresiunea externă. In Rusia nu s'a schimbat nimic. Nimic surprinzător. Moartea lui Brejnev era aşteptată. Presa occidentală îl înmormântase deja cu trei ani în urmă. A fost ales atunci în Occident şi urmaşul lui Leonid. Doar că Brejnev şi-a amânat decesul pentru acum. Era nevoie de pregătirea lui Andropov, şeful KGB-ului, pe care "Doctorii h.c." în Kremlinologie nu îl prevăzuseră deloc. Ca de obicei. Brejnev a râs de Occidentali. Tot ca de obicei.

Leonid Brejnev a murit la vârsta de 75 de ani în noaptea dintre 9 şi 10 Noembrie 1982. Cu două zile înainte a mai apucat să vadă realizat un vis al său: o demonstraţie fără precedent a forţei militare a Rusiei. Era ziua de 7 Noembrie. El a domnit 18 ani. A extins forţă sovietică pe toate meridianele şi paralelele lumii, a invadat Cehoslovacia şi Afganistanul, şi a organizat instaurarea stării de război în Polonia. Intern el a cimentat economia nerentabilă din comunism şi producţia agricolă ce nu poate hrăni milioanele de oameni din imperiul groazei.

Juri Andropov, noul conducător al Rusiei, respectiv, secretarul general al partidului comunist, este fostul şef al KGB. Alegerea sa în această funcţie este semnificativă. Seful suprem în Rusia, în condiţiile actuale, trebue să fie un poliţist de soi. Intr'un sistem politico-economic poliţist, într'o lume în care dorinţa de libertate este tot mai arzătoare, altcum nu se mai poate conduce. Andropov are 68 de ani, a intrat în partidul comunist în 1939, din 1973 este membru în biroul politic. Cea mai mare experienţă a dobândit-o în domeniul înfeudării şi asupririi ţărilor satelite din blocul sovietic. El a fost ambasador al Rusiei în Ungaria în 1956, în timpul revoluţiei. Apoi, a fost numit şef al departamentului "ţări socialiste" în comitetul central. Călătoriile sale s'au limitat la statele comuniste: Europa de Est, China, Vietnam şi Coreea de Nord. In Vest nu a fost niciodată. Ca urmare ne putem aştepta la o şi mai calificată asuprire şi integrare a ţărilor comuniste vasale.

China. Cursul înnoitor continuă chiar dacă Brejnev a murit după ce a făcut fel de fel de invitaţii la împăcare cu Pekinul. In Noembrie a avut lo o remaniere de guvern, stil Deng.

Au fost schimbaţi din funcţie ministrul de externe şi ministrul apărării. Primul a fost schimbat a doua zi după ce s'a înapoiat dela Moscova, unde a luat parte la înmormântarea lui Brejnev. Acolo el a avut o lungă convorbire cu A. Gromiko, a făcut multe avansuri şi s'a apropiat prea mult de politica rusească. Cercuri interesate au văzut deja în aceasta o apropiere între Rusia şi China şi o îndepărtare a Chinei de USA. Inlăturarea imediată a lui Hua a stopat însă temerile. Schimbarea ministrului apărării se datorează liniei sale conservatoare, care nu s'a încadrat în noua linie politică.

Intre China şi Rusia există din nou convorbiri pentru înlăturarea divergenţelor. Dar deţinerea de către Rusia a unor teritorii chineze, şi natura foarte diferită a celor două popoare, fac ca ele să nu poată fi niciodată bune vecine, chiar dacă Marx în persoană ar fi conducătorul unic al ambelor. Chinezii au depăşit un miliard şi nu mai au spaţiu vital. In Nord, deci în Rusia, există milioane de km. pătraţi nelocuiţi. Echilibrul natural va acţiona pe deasupra ideologiei. Cele 27 de divizii ruseşti dela graniţa cu China, şi încercarea de împrejmuire a Chinei cu trupe ruseşti şi vietnameze, au sarcina prevenirii şi înlăturării pericolului chinez. Ruşii au o frică seculară de Chinezi. Apoi, două mari forţe nu pot trăi alături în pace.

Polonia. Lech Valesa a fost eliberat din detenţie. A fost internat 11 luni. Ultima localitate a fost Arlamov, în apropiere de Rusia. Acasă a fost întâmpinat de mii de oameni care au scandat numele său şi "Nu există libertate fără Solidaritatea". Lech Valesa a făcut o scurtă declaraţie în care a spus, printre altele: "Noi am obţinut o înţelegere, iar aceasta nu în genunchi". "Comportarea mea viitoare va fi curajoasă, dar în acelaşi timp de o prevăzătoare înţelepciune. In această privinţă nu există nimic de negociat". Idealurile stabilite şi cimentate în August 1980 nu vor înceta pentru poporul polonez.

După câteva zile Lech Valesa s'a întâlnit cu primatul Poloniei , Arhiepiscopul Glemp. Conţinutul convorbirilor nu este cunoscut. Sindicatul liber "Solidaritatea" format din 10 milioane de muncitori, nu poate fi lichidat printr'o lege a unui regim antinaţional. Acest lucru s'a dovedit în anul care s'a scurs dela 13 Decembrie 1981, ziua loviturii militare a generalului Jaruselsky. Acum există aşteptarea ca legea marţială să fie ridicată. Cel puţin formal şi pentru propagandă internaţională. Securitatea lucrează la fel, cu sau fără lege marţială. Contra lui Valesa odioasa instituţie poliţienească a început o campanie de defăimare. Poporul însă nu se lasă înşelat de falsurile criminale ale guvernului.

Situaţia economică a Poloniei se înrăutăţeste continuu. Acum este mult mai rău decât în anul trecut. Guvernul militar a făcut apel la ţărani să împrumute statul cu cereale. Tăranii refuză. Se preferă a se da foc cerealelor şi întregii recolte agricole decât să fie împrumutate statului. Incendiile cuprind tot mai mult şi gospodăriile de stat. **Doar în luna Octombrie 1982, s'au înregistrat 2.500 de** incendii. Dublu ca în Octombrie 1981. Poporul polonez nu cedează.

Pentru o reală normalizare în Polonia trebue să fie realizate cele trei condiţii formulate de Occident: ridicarea legii marţiale, eliberarea deţinuţilor politici şi reluarea dialogului dintre guvern şi sindicatul liber "Solidaritatea".

RDG. Situaţia economică a celor 17 milioane de Germani din RDG este grea, asemănătoare cu cea din întregul lagăr comunist. Guvernul comunist însă, la ordinele Moscovei, a organizat "Corpul African" format din 30.000 de oameni care a fost trimis în Africa. Ei sunt militari, agitatori politici, agenţi de influenţă, dezinformatori şi spioni. Tările în care se găsesc sunt: Angola, Mozambic, Algeria, Libia, Irak, Siria, Jemenul de Sud, Etiopia, Guinea-Bissau, Benin, Nigeria Kongo, Tanzania si Zambia. "Prusacii roşii" cum li se mai spune reprezintă un pericol foarte mare pentru Africa. Ei vor înlocui treptat pe Cubanezi, care s'au dovedit nedisciplinaţi şi au "compromis renumele comunismului". Tot ei vor înlocui pe cubanezi în Angola dacă vor trebui să plece la cererea Occidentului ca una din condiţiile pentru independenţa Namibiei. Dar pleacă cubanii şi vin prusacii. Deasemenea în RDG sunt aduşi africani pentru specializarea militară şi poliţienească. In schimbul acţiunilor militare prezentate drept "ajutor", RDG jefueşte materiile prime africane şi împiedică livrarea acestora către ţările occidentale, contra devize.

Liban. "Welcome" şi "God bless America!" sunt cuvintele cu care soldaţii americani sunt salutaţi de cetăţenii Libanului. In Beirut a reînceput viaţa, molozul este evacuat, reparaţiile şi reconstrucţia sunt în toi. Instalaţiile de apă, electricitate şi sanitare au fost refăcute. La 18 Noembrie, Philip Habib, trimisul special al Preşedintelui Reagan, a venit din nou în Liban. El a reînceput contactul în vederea retragerii trupelor străine din această ţară.

Războiul Golfului sau războiul dintre Irak şi Iran a depăşit 26 de luni. Situaţia începe să încline tot mai mult spre Iran, spre disperarea tuturor ţărilor din Golf. Ele s'au întâlnit recent în Bahrein într'o conferinţă menită a găsi calea evitării pericolului persan, care acum este dublat de pericolul revoluţiei islamice. Doar NATO poate ajuta aceste ţări, mai ales că Rusia este gata să intervină.

In general, în Orientul Mijlociu, oamenii înţelepţi vor pace, terminarea războiului Irak-Iran şi înlăturarea pericolului rusesc, care ar pune în primejdie totul, inclusiv, credinţa islamică, aşa cum s'a petrecut cu popoarele islamice cucerite de Rusia, cât şi în Afganistan. Ei sunt pentru recunoaşterea Israelului şi cooperarea cu aceasta ţară dela care se poate primi ajutor în dezvoltarea economică şi transformarea deşertului în teren agricol. Tările arabe au nevoie tocmai de un asemenea ajutor. Aceasta ar înlătura şi pericolul rusesc. Inţelepciunea va triumfa . □

CITIŢI ŞI RĂSPÂNDIŢI

CUVÂNTUL ROMÂNESC

LUPTAŢI ÎMPOTRIVA DUŞMANULUI COMUNIST

Efemeride

Refugiaţii sosiţi recent din România, ne relatează fapte groaznice comise de ţiganii din ţară, ajunşi în diferite posturi de conducere, comuniste.

După perioada evreiască şi ungurească -când aceste minorităţi s'au pus total la dispoziţia ocupanţilor sovietici pentru a distruge pe autohtonii românii- acum o altă minoritate este promovată de comunişti împotriva românilor. Evreii au emigrat în massă din România după ce au început să simtă pe propria piele răsplata "tovărăşiei de drum" şi mulţi dintre tinerii sionişti au devenit anticomunişti convinşi, etichetaţi de comunişti cu epitetele de rasişti şi şovinişti cum îi calificau pe români, fascişti. Cei care au trecut prin închisori au văzut suferinţa românilor în propria lor ţară şi s'au convins -cum singuri au declarat- că în România nu a existat o Mişcare de tip nazist sau fascist, ci o Mişcare Naţionalistă, cu justificate revendicări aşa cum se angajaseră şi ei într'o mişcare naţionalistă cu revendicări specifice poporului evreu. Faptul că aceşti naţionalişti evrei au tăcut, iar alţii au ajutat la calomnierea Episcopului Trifa de care sunt convinşi că este cea mai odioasă înscenare, îi pune într'o situaţie regretabilă, din care numai ei înşişi , printr'un act demn şi curajos, pot ieşi. Imbrăţişarea rabinului comunist Rosen, la Washington, când a venit să apere clauza naţiunii celei mai favorizate pentru r.s.r., de către un evreu cu pretenţii de luptător anticomunist, ne scuteşte de alte comentarii.

Ungurii din România, după stupida Constituţie a lui Gheorghiu-Dej din 1952, s'au considerat stat în stat în România. Acordarea denumirii de Regiune Autonomă Maghiară, este cel mai mare act de inconştienţă şi trădare comis de comunişti, pentrucă chiar dacă ar fi avut intenţia de a acorda cele mai neaşteptate drepturi minorităţilor, teritoriul delimitat pentru administraţie autonomă s'ar fi numit cel mult regiune secuiască şi nu maghiară. Ruşii au denumiri de Republică moldovenească şi nu română, turcmenă şi nu turcească, carelo-fină şi nu finlandeză. Ce a urmat în acea "regiune autonomă", pare de necrezut. Puteai să crăpi de foame şi de sete dacă nu ştiai să ceri pâine şi apă pe limba ungurească. La Târgul Mureş, şovinismul maghiar se manifesta cum cei din Budapesta n'ar fi avut curajul să se afirme, iar la Universitatea Bolyai, nu puteau să intre decât studenţi maghiari. Teatrele, revistele, ziarele şi cărţile în limba maghiară depăşeau cu mult tirajul proporţional cu procentul ungurilor din România. In timpul revoluţiei din 1956, echipe special constituite din tineri şovinişti maghiari, au otrăvit fântânile românilor şi sub steagul comunismului, aşteptau trupele hortyste. Când prin 1959, s'a admis ca în România să se cânte Hora Unirii, la Cluj, cu ocazia aniversării zilei de 24 Ianuarie, s'a întins o horă în piaţa oraşului. Securiştii unguri au raportat că s'a făcut o manifestaţie contrarevoluţionară şi au arestat sute de români care participaseră la eveniment.

Din Smârcurile progeniturilor comuniste, au ieşit la iveală, ţiganii. Imorali, neproductivi, cu cel mai mare procent de criminalitate atât în România Mare cât şi în cea comunistă, ei au rămas un flagel aproape neobservat. Dela dezrobirea lor de către Cuza -cu toată propaganda făcută despre emanciparea lor- ţiganii s'au răspândit ca o pecingine peste întreaga ţară românească. Ei au pervertit folclorul, au poluat seninătatea culturii populare, promovând promiscuitatea şi indecenţa. Generalul Antonescu sesizat de nocivitatea lor şi alarmat de numărul mare de dezertori ţigani, a încercat să ducă o parte din ei Transnistria, dar măsura lui a sfârşit prin a-i ridica pe ţigani la rangul de victime ale fascismului, foarte la modă şi bine despăgubite de către "Vae vicis". Cei care au dezertat la ruşi s'au înscris în Divizia lui Cambrea, care a pângărit numele pandurului oltean. După 23 August s'au înscris în partidul Comunist, dar posturile cheie fiind ocupate de evrei şi unguri, lor nu le-au rămas decât acelea de gardieni de închisoare, care prin puterea lăsată la discreţie de Nicolschi, Dulberger-Dulgheru şi alţii ca ei, au fost călăii deţinuţilor politici. Tiganii condamnaţi pentru crime de drept comun, erau numiţi brigadieri la brigăzile de deţinuţi politici în lagărele de exterminare. Ei erau scutiţi de muncă, aveau mâncare la discreţie şi dreptul de a-şi însuşi alimente din pachetele celorlalţi deţinuţi. Cel mai elocvent caz, este acela al ţiganului Stăncugel, ajuns prim-brigadier la Poarta-Albă, care după ce l-a omorît pe aviatorul Rambela, l-a ars în cuptorul de var din incinta închisorii. Cei trecuţi prin lagărele de refugiaţi -în special cel dela Traiskirchen-Austria, relatează acte de criminalitate dintre cele mai odioase.

Mai grav este faptul că ei au reuşit să se infiltreze şi în Exil-Dirijaţi de către cei din Bucureşti, au pătruns şi prin foile obscure din lumea liberă, unde înjură ca la uşa cortului şi-şi dau poalele peste cap. Impotriva acestei acţiuni există un singur remediu: DESTIGANIZAREA. □

CRONICA VREMII

GÂNDURI DE ANUL NOU

Ion BOERU

Ne place tuturora să credem că vremea noastră este deosebită de altele din trecut. Si așa este de fapt. Istoria este caracterizată prin existența fenomenelor unice. S'ar putea chiar afirma că nu există repetiție istorică. Faptele care se repetă nu crează istorie.

Totuși, dacă ne oprim o leacă să meditām mai profund asupra sensului istoric al existenței umane, ne dăm seama că există și unitate; o legătură strânsă între trecut, prezent și viitor. Situațiile de moment, evenimentele, dezastrele și măreţiile istorice pot fi unice în identitatea lor, dar ele nu sunt izolate; nu sunt apariții întâmplătoare și nici nu sunt lipsite de intenționalitate, de obiective, ori cât ar fi de unic, de original, de specific, un fapt istoric, el se integrează într'un șir, într'o unitate mai largă, care-l cuprinde și îi dă o semnificație.

Istoria lumii este istoria neamurilor, care sunt entități, unități cuprinzătoare, în viața cărora toate faptele istorice sunt investite cu o noimă metafizică.

Adică, au o legitimitate care vine de dincolo de orice empirie, de dincolo de orice iminență, dintr'o ordine care depășește realitatea experienței de toate zilele.

Pentrucă neamurile nu își fac apariția în istorie prin hazard sau propria lor voință de a exista. Ele vin în câmpul istoriei, din lumea care depășește experiența noastră sensorială; din lumea care transcende simțurile noastre de interceptare ale realității în care trăim. Apariția și existența neamurilor în istorie este un mister pe care-l putem descifra numai cu puterile spiritului. Căci, înainte de toate, națiunile sunt un mister al lumii. Numai capacitatea creatoare a spiritului ne îngădue să percepem și să pricepem tainele existențiale ale unui neam. Numai prin spirit ne putem situa pe dimensiunea ontologică a unui neam și putem să-i descifrăm rațiunile de existență, structurile sale originale, idealurile și valorile pe care le aduce în lume.

In viziunea noastră creștină, noi românii credem că există un Dumnezeu care a creat lumea și i-a dat o rânduială, care trebuește respectată de toate neamurile pământului. Fiecare neam își are misiunea lui. Destinul fiecărui neam se împlinește după modul în care neamul își acceptă misiunea sa.

Neamul care are conștiința vie a misiunii încredințată de Dumnezeu, care se supune legilor de viață revelate de Dumnezeu, care împlinește voia lui Dumnezeu, acel neam participă activ și dinamic la procesul istoric și spiritual de făurire al destinului său.

Neamurile nu-și pot împlini destinul lor, fără revelația divină și fără cetirea curată și deplină a voiei lui Dumnezeu. Numai prin grația divină, există neamurile în istorie.

Neamurile care citesc bine revelațiile cerești, știu să urmeze calea cea bună. Nu există viață adevărată în istorie, fără grația cerească și fără credința în Dumnezeu, care oferă identitate spirituală și conștiința demnității, atât neamurilor, ca întreguri cât și a oamenilor ca indivizi sau personalități.

Fără spiritualitate, nu există viață umană; nu este posibilă existența neamurilor.

Dacă vremea noastră este tulburată de necazuri, conflicte și necazuri, aceasta se datorește, în primul rând, faptului că oamenii s'au îndepărtat de valorile spirituale și s'au apropiat de lumea materială. Si-au pierdut credința în Dumnezeu și în virtuțile spiritului, care singure ne pot restabili integritatea și demnitatea de oameni. De aceea, lumea contemporană este bântuită de toate valurile și vânturile, și nu-și mai găsește albia firească a existenței. Nu mai găsește soluții problemelor, nu mai găsește leac bolilor de care suferă, și nu mai are pace în inimi.

Ne zbatem și frământăm cu tot felul de probleme nesemnificative și vanitoase. Ne bucurăm de deșertăciunile fiecărei zile, și nu ajungem la nici un liman al salvării.

Nu vom putea ieși din această stare zoologică a vieții noastre, dacă nu vom regăsi rădăcinile spirituale ale însăși ființării noastre ca oameni. Să ne reîntoarcem, adică, la firescul nostru. La ceea ce ne caracterizează și ceea ce dă semnificație în existența noastră, puterile și valorile spiritului. Credința în Dumnezeu, care ne ajută să ne restabilim identitatea, ca ființe create după chipul și asemănarea Lui.

In felul acesta regăsim rostul existenței noastre, ne integrăm în comunitatea spirituală de neam, respectăm deplin voia celui ce ne-a creat, urmăm calea Sa și avem o conștiință puternică a poziției noastre în lume. Cu credința în Dumnezeu nu ne temem de nimic; nu există dezastru istoric care să ne destrămeze viața sufletească. Așa suntem creatori, luptători neînfricați și purtători de bine. Purtăm în lume binele și vom birui. Vom fi biruitori, căci "Dumnezeu este cu noi".

Așa, am pornit la drum, cei strânși în jurul acestei gazete românești și așa vom continua în viitor. Ne vrem mereu integrați în comunitatea de destin a neamului românesc. Ne vrem luptători neînfricați pentru eliberarea acestui neam. Purtăm în sufletele noastre binele și în inimile noastre dragostea. Credem în Dumnezeu și în legile lui de viață. Ne rugăm Lui și-i cerem binecuvântarea pentru tot ceea ce facem, îi cerem ajutorul ceresc pentru o grabnică salvare a poporului român, din marea tragedie pe care o trăieste astăzi, în sclavia comunistă.

Neamul românesc este un neam străvechi, cu rânduieli și valori spirituale, create în cursul istoriei, ca o împlinire a vrerii cerești. El nu poate pieri sub loviturile de nicovală ale partidului comunist. Dacă toți la un loc ne vom alinia în lupta noastră de eliberare românească, cu voia cerească, vom birui orice formă de satanism care amenință pe cei din țară.

Pentru aceasta este nevoie de o revenire la credința cea adevărată, creștină, numai și numai ea mântuitoare.

NOTE SI COMENTARII

CONSIDERAȚII POLITICE LA ÎNCEPUT DE AN

Alegerile din 2 Noembrie au marcat anul 1982 drept un an de răscruce în istoria politică a Statelor Unite ale Americii, obligând Partidul Republican dela putere să-și revizuiască și să-și reformuleze anumite principii atât de natură internă cât și externă.

In general vorbind, structura parlamentară a Statelor Unite nu a suferit, în urma alegerilor din 2 Noembrie 1982, o schimbare radicală în detrimentul Partidului Republican, cu toate câștigurile majore ale Partidului Democrat în Camera Deputaților, căci, aveau și în cei doi ani trecuți, majoritatea în acest for, iar Senatul, a rămas și pe mai departe sub controlul republican.

Pierderile mai mari, pentru Republicani, au fost însă înregistrate în rândul Guvernatorilor și în structura corpurilor legiuitoare provinciale și județene, unde Democrații, au reușit să obțină mari victorii.

Campania electorală din Statele Unite în anul 1982,a fost, o putem spune,fără teama de a fi dezmințiți,nespus de crâncenă, dar, în același timp iarăși, nespus de controversială, și în anumite cazuri, chiar drept murdară.

Democrații, au speculat până la greață situația grea economică a țării, șomajul, și mai ales, a înspăimântat populația pe tema reducerii Asigurării Sociale, singura sursă de trai a milioane de pensionari. Iar Republicanii, n'au reușit să convingă opinia publică, că, greaua situație economică prin care trece în prezent țara, este urmarea unei proaste administrații dusă de guvernele din trecut ale Statelor Unite și că șomajul actual este consecința de netăgăduit a acestei stări de fapt, de care nu poate fi făcut responsabil, nici Președentile Reagan și nici Partidul Republican.

Unde însă, cu adevărat, apele s'au tulburat, a fost pe tema Asigurărilor Sociale; și nici Președintele Reagan și nici mesagerii săi, n'au reușit să convingă poporul că Guvernul nu intenționează a termina acest program sau a-l reduce, ci preconizează o reformă a lui, bine intețională, pentru a asigura în viitor ca cei îndreptățiți, să nu fie lipsiți la bătrânețe de acest ajutor ce li se cuvine și la care au tot dreptul, dat fiind faptul că, pe tot timpul cât s'au găsit în câmpul muncii, au contribuit la acest fond, pentru a pune deoparte, cum spun Românii noștri : "Bani albi, pentru zile negre"...

Rezultatul alegerilor din 2 Noembrie 1982, n'a fost și nu poate fi considerat drept un vot de blam față de Președintele Ronald Reagan și Guvernul Republican, ci mai de grabă, un mesagiu al poporului american, trimis Casei Albe, pentru a-și reconsidera poziția economică și politică în următorii doi ani.

Moartea lui Leonid Brejnev al Rusiei Sovietice la 10 Noembrie 1982, anunțată însă numai după 27 de ore dela încetarea lui din viață de către oficialitățile din Cremlin, a pus, atât Statele Unite, cât și întreaga lume liberă, în dilema unui necunoscut viitor, pe tema: cine anume îi va lua locul?! S'au emis astfel de către așa zișii "experți" în materie, fel și fel de speculații, dintre care cea mai generală a fost că, în sânul Biroului Politic al partidului comunist rus, vor avea loc desigur lupte pentru putere și că iarăși,pentru o bucată de vreme, se va ajunge la un compromis prin alcătuirea unui forum de conducere compus din mai mulți lideri ai partidului, dintre care, până la urmă va fi ales unul. Toate aceste speculații ale zișilor "experți", s'au dovedit în cele din urmă false prin alegerea într'un timp record a fostului șef al poliției screte ruse - K.G.B. -, Yuri V. Andropov, la postul de **Secretar General al partidului comunist rus, chiar înainte de înhumarea lui Brejnev.**

Astfel, criza de conducere politică a U.R.S.S.-ului s'a rezolvat conform dorinței lui Brejnev care-l alesese pe Andropov drept urmaș al său de pe timpul când mai erea încă în viață.

In cuvântarea cu ocazia alegerii sale la respectivul post, Andropov a subliniat printre altele că va continua politica de PACE a partidului și a înaintașului său.

La aceasta, Președintele Ronald Reagan a răspuns imediat că: atât Statele Unite cât și aliații săi, așteaptă din partea noii conduceri a Rusiei Sovietice: FAPTE, nu VORBE.

Cu această declarație fermă, Guvernul Republican al Statelor Unite și-a definit poziția față de U.R.S.S., în următorii doui ani, premergători alegerilor generale din 1984, alegeri în cadrul cărora se va determina, nu numai cine anume va fi noul Președinte al Americii și care partid anume va ajunge la putere, ci însuși viitorul lumii încă libere.

Sub semnul acestui mare semn de întrebare, intrăm în anul 1983.

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE
ISSN 0705-8365

Redacția și administrația:
P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L8
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni de zile înainte.